Myanmar Investment Commission

Japan International Cooperation Agency

မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်း လေ့လာမှုအစီရင်ခံစာ

၂၀၁၅ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ

Prepared by
Business Insight Department of
Myanmar Marketing Research and Development Co., Ltd

အဓိကအချက်များ

- မန္တလေးသည်လူဦးရေ ၁.၂ သန်းကျော်နေထိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယ အကြီးဆုံးမြို့တော်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းဒေသတို့၏ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဆက်သွယ်ရေး တို့တွင် အရေးပါသောမြို့ကြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးသည် နိုင်ငံအတွက် အရေးပါသော ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းပေါ်တွင်တည်ရှိပြီးအိန္ဒိယ၊တရုတ်၊ထိုင်းနိုင်ငံများနှင့် အရှေ့တောင်အာရှလမ်းမကြီး၏ အခြားအဝိုင်းများ နှင့်ပါ ဆက်စပ်လျက်ရှိပါသည်။

- အချက်အချာကျသော နေရာတွင်တည်ရှိခြင်း၊ ကုန်ကြမ်းများနှင့် အလုပ်သမားများ ရရှိနိုင်ခြင်းတို့ဖြင့် မန္တလေးသည် မတူကွဲပြားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းမျိုးစုံကို ဖြည့်ဆည်းပေးလျက် ရှိပါသည်။

- မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်းသည် မန္တလေးဒေသရှိ စက်မှုလုပ်ငန်း (၄၂) ခုမှ လုပ်ငန်းအရွယ်အစား၊ အသက်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပုံစံ မတူညီကြသည့် ဖြေကြားသူများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်း၍ တိုက်ဆိုင် လေ့လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးမြို့၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များကို သိရှိနားလည်နိုင်ရန် အတွက် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ရုံးဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်များမှ အရာရှိ(၂၀)ဦး ကိုလည်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။

- စစ်တမ်း၏ရလဒ်များအရ မန္တလေးသည် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာများ၊ အစိုးရ၏ ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်မှုများ၊ မြေနှင့် လျှပ်စစ်မာတ်အား ရနိုင်မှုကဲ့သို့သော အခြေခံအဆောက်အဦး လိုအပ်ချက်များစသည့် အကန့်အသတ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ နေရပေသည်။ ဒေသအစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများ နှစ်ရပ်လုံးအနေဖြင့် အခြေခံအဆောက်အဦး လိုအပ်ချက်များကို တိုးတက် ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် အတွက်ကိုယ်ပိုင်စွမ်းအား၊ ပူးပေါင်းစွမ်းအားတို့ ဖြင့်ကြိုးစားဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

- မန္တလေး၏ အနာဂတ်မြင်ကွင်းမှာ ကောင်းမွန်ပါသည်။ ဖြေကြားသူ ၄၆%ရာခိုင်နှုန်း တို့က ဈေးကွက်လိုအပ်ချက် တိုးတက်နေခြင်း ၊ နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ပူးတွဲဆောင် ရွက်မှု၊ အခြေခံဆောက်အဦးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပိုမိုကောင်းမွန် လာခြင်းတို့ ကြောင့်သူတို့၏ အနာဂတ် စက်မှု လုပ်ငန်းများ ကောင်းမွန်လာမည်ဟု အကဲဖြတ်ကြပါသည်။ အလားအလာ အကောင်းဆုံးကဏ္ဍ များ တွင် ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းများ ပါဝင်သည်။

- မန္တလေး၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပန်းတိုင်အတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့် ဆွဲဆောင်မှုများ ပိုမိုရရှိလာစေရန် အတွက် မြေဈေးနှုန်းများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ အခြေခံဆောက်အဦးများဖြင့် မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်သည့်လုပ်သားအင်အားစုများ ဖြစ်လာစေရန်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း တို့တွင် အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများက ထောက်ပံ့ကူညီဆောင်ရွက် ပေးရန်လိုအပ်ပေသည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

မန္တလေးမြို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်း စစ်တမ်း၏နောက်ခံ အချက်အလက်များ

နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို နိုင်ငံတိုးတက်ရန်အတွက် အင်ဂျင်တစ်ခုသဖွယ် စဉ်းစားကြသည်သာမက မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် မြင့်မားစွာဦးစား ပေးလျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်သည် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုးတက်လာရန်နှင့် မြန်မာ နိုင်ငံသားများ၏ တိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တို့တွင် တာဝန်ရှိပေသည်။

အမျိုးသား အစီအစဉ်တရပ်အနေဖြင့် ဘက်ညီစီးပွားဖွံ့ဖြိုးမှု ဖြစ်လာစေရန်အတွက် ဒေသဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုးမြှင့်လာစေရေးကို အရေးကြီးကိစ္စရပ် အနေဖြင့် စဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်။ သို့သော် ၄င်း၏ မဟာဗျူဟာနှင့် အကောင်အထည် ဖော်မှုများတွင် အပြည့်အဝရုပ်လုံး ပေါ်လာခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မန္တလေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယ အကြီးဆုံးမြို့ဖြစ်သည် သာမက ၊ အလယ်ပိုင်း ဒေသမှသည် မြန်မာပြည် မြောက်ပိုင်းဒေသများ တလျှောက် ပြည့်ဝစုံလင်မှုရှိသော နေရာတခုလည်းဖြစ်သည်။ မန္တလေးနှင့် ၄င်း၏ မိုင် ၂၀ ပတ်လည်ဇရိယာ (မန္တလေးဇရိယာ) သည် ဖွံ့ဖြိုးမှု အလားအလာ အကန့်အသတ်မရှိသော နေရာများဖြစ်ပေသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ လယ်ယာထွက်ကုန် အစားအစာလုပ်ငန်း၊ ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းနှင့် အခြားစီးပွားလုပ်ငန်း များပါဝင်နေကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုဖြစ်နိုင်ခြေရှိမှုများ အပေါ်ယုံကြည်မှု ခံစားရမှုများ ယခုထိမရရှိကြသေးဘဲ ဖြစ်နေရသည့် အကြောင်းအရင်းမှန်ကို ဖော်ထုတ်ပေးရန်နှင့် မန္တလေးဇရိယာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းအတွက် ကတိကဝတ်များ တိုးတက်လာစေရန် တောင်းဆိုလျက် ရှိကြပါသည်။

အဆိုပါ ထွက်ပေါ်လာချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်မှု ကော်မရှင်နှင့် ဂျပန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ (JICA) တို့သည် မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြဿနာများကို ဆောင်ရွက်ရန် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ JICA အဖွဲ့အနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်လာစေရန် ကျွမ်းကျင်မှုအကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနတွင်တွဲဖက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

အဆိုပါ ရည်ရွယ်ချက်အတွက် မြန်မာ့စျေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှု ကုမ္ပဏီလိမိတက်သည် ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ (JICA) နှင့်လက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့ကြပြီး စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း လုပ်ငန်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ပွဲများကိုစီစဉ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ မန္တလေးဇရိယာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများ စီးဝင်မလာသည့် အကြောင်းရင်းများကို အထောက်အထား တစ်ရပ်အဖြစ် ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် အလားအလာ ရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ထုတ်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မန္တလေးဒေသခံစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် နိုင်ငံခြား/ပြည်တွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများ၏ အချိတ်အဆက်ကို မြှင့်တင်ပေးရန် လည်းဖြစ်ပါသည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

မာတိကာ

အဓိကအချက်များ ..... က

မွန္တလေးမြို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်း စစ်တမ်း၏နောက်ခံ အချက်အလက်များ ၁

အတိုကောက်များ ၇

၁။ မွန္တလေးအပေါ်မေခရိုစီးပွားရေးအမြင် (အရာရှိများ၏အမြင်) ၁

၁.၁ မွန္တလေးဒေသဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်အလက်များ ၁

၁.၂ အဘယ်ကြောင့် မွန္တလေး အရေးပါရသလဲ? ၃

၁.၃ စီးပွားရေးအခြေအနေ ၃

၁.၃.၁ အစွန်းနှစ်ဘက် တိုးတက်မှုပုံစံ ၇

၁.၄ အခြေခံစီးပွားရေးအဆောက်အဦးများ ၇

၁.၄.၁ လမ်းများ ၈

၁.၄.၂ ဆိပ်ကမ်းများ ၁၀

၁.၄.၃ မီးရထားသံလမ်းများ ၁၁

၁.၄.၄ လေဆိပ်များ ၁၄

၁.၄.၅ စွမ်းအင်နှင့်လျှပ်စစ် ၁၆

၁.၄.၆ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး ၁၇

၁.၅ ပြည်သူပိုင်နှင့်ပုဂ္ဂလိကပိုင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၁၈

၁.၅.၁ ပြည်သူပိုင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၁၈

၁.၅.၂ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၁၉

၁.၆ စက်မှုဇုန်များ ၂၁

၁.၇ အလုပ်သမား ၂၅

၁.၈ မွန္တလေးခရိုင်၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ၂၆

၁.၈.၁ မွန္တလေး၏ အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု စီမံကိန်းများ ၂၆

၁.၈.၂ စက်မှုဇုန်များ ၂၉

၂. မွန္တလေးမြို့ရှိစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုသိရှိနားလည်ခြင်း (လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များ၏အမြင်) ၃၁

၂.၁ လုပ်ငန်းများဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ခြင်း ၃၄

၂.၂ လုပ်ငန်းများလည်ပတ်လုပ်ကိုင်ခြင်း ၃၇

၂.၂.၁ မေခရိုစီးပွားရေးအပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်းနှင့်ကျင့်သုံးရန် အပ်နှင်းထားသည့် အခွင့်အာဏာမူဘောင် ၃၇

၂.၂.၂ အခြေခံအဆောက်အဦးလိုအပ်ချက် ၃၉

၂.၂.၃ အလုပ်သမားများ၏အရည်အသွေး ၄၀

၂.၂.၄ မွန္တလေး၏လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကုန်ကျစရိတ် ၄၁

၂.၂.၅ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ၄၂

၂.၃ အနာဂါတ်တွင်လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ၄၄
၃. မွန္လေးတွင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာ၌ တွေ့ကြုံရသည့်အတားအဆီးများနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ ၄၆
၃.၁ မြေ ၄၆
၃.၂ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား..... ၄၇
၃.၃ နည်းပညာ ၄၇
၃.၄ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေး ၄၇
၃.၅ အလုပ်သမား (သင်တန်းများ/ကျွမ်းကျင်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင် တည်ဆောက်ရေး)၄၇
၃.၆ သတင်းအချက်အလက်နှင့်ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနည်းပညာ(ICT) ၄၈
၃.၇ အခြား ၄၈
၄။ မွန္လေး၏အလားအလာရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများ ၄၈
၅။ ထောက်ခံတင်ပြခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တိုးတက်လာရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆင့်တိုးမြှင့်ရေး တို့အတွက် လုပ်ဆောင်ရန် စီမံကိန်း ၅၆
၅.၁ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန မွန္လေးရုံးခွဲ ၏မွန္လေးတွင် ဆောင်ရွက်မည့်စီမံကိန်းများ၅၇
၆။ မွန္လေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြပွဲဆိုင်ရာသက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏ အစည်းအဝေးမှ ပြန်လည် တင်ပြချက်များ.....၅၉
၇။ မွန္လေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲမှ ပြန်လည်တင်ပြချက်များ ၆၂
နောက်ဆက်တွဲ ၇၃

ပုံများဇယား

ပုံ(၁)မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ငှင်း၏ခရိုင်များ ၂
ပုံ(၂) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီ ၅
ပုံ(၃) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီတွင် ကဏ္ဍအလိုက်ပါဝင်ဖြည့်ဆည်းမှု ၆
ပုံ(၄) မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ ၆
ပုံ(၅) အစွန်းနှစ်ဘက်ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံ (မော်ဒယ်) ၇
ပုံ(၆) ဆီမီးခုံဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း ၁၁
ပုံ(၈) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် မီးရထားလမ်းနှင့် ရေလမ်းများ ၁၃
ပုံ(၉) မန္တလေးအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်သို့ရောက်ရှိလာသည့်ခရီးသည်များ ၁၄
ပုံ(၁၀) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးရှိ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုပြုရာ လေဆိပ်များ ၁၅
ပုံ(၁၁) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ စုစုပေါင်းလျှပ်စစ်ဓါတ်အားထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး ၁၇
ပုံ(၁၂) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း မိုဘိုင်းဖုန်းများတိုးတက်လာမှု ၁၈
ပုံ(၁၃) ရတနာပုံဆိုက်ဘာစီးတီးစီမံကိန်းတည်နေရာပြမြေပုံ ၁၉
ပုံ(၁၄) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိစက်မှုဇုန်များ ၂၂
ပုံ(၁၅) မြို့သာစက်မှုဇုန်၏တည်နေရာပြပုံ ၂၃
ပုံ(၁၆) မြို့သာစက်မှုဥယျာဉ် ၂၄
ပုံ(၁၇) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏လူဦးရေပိရမစ်ပြပုံ ၂၅
ပုံ(၁၈) မန္တလေးခရိုင်၏ ဂျီဒီပီရရှိမှု (နှစ်အလိုက်ဈေးနှုန်း) ၂၆
ပုံ (၁၉) မန္တလေးလက်ကားဈေးကွက်၏ ပင်မစီမံကိန်းပြမြေပုံ ၂၉
ပုံ(၂၀) မန္တလေးခရိုင်၏ စက်မှုလုပ်ငန်းများ မှတ်ပုံတင်မှု အခြေခံ ၂၉
ပုံ(၂၁) မန္တလေးစက်မှုဇုန်ရှိ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် လုပ်ငန်းများ၏ ကြီး၊ လတ်၊ ငယ်ပြပုံ ၃၀
ပုံ(၂၂) ကဏ္ဍအလိုက်လုပ်ငန်းများပါဝင်မှု% ၃၃
ပုံ(၂၃) လုပ်ငန်းများ၏အရွယ်အစား ၃၄
ပုံ (၂၄)လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ ၃၄
ပုံ(၂၅) မန္တလေးတွင်လုပ်ငန်းများ စတင်ရသည့်အကြောင်းအရင်းကို ပြဆိုခြင်း ၃၅
ပုံ(၂၆) လုပ်ငန်းတစ်ခုစတင်ရန်အတွက် အဓိကအတားအဆီးများကိုပြဆိုခြင်း ၃၆
ပုံ(၂၇) လုပ်ငန်းများထူထောင်ခြင်း ၃၆
ပုံ(၂၈) လုပ်ငန်းများလည်ပတ်လုပ်ကိုင်ခြင်း ၃၇
ပုံ(၂၉) မိုက်ခရိုစီးပွားရေးနှင့် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှု ၃၈
ပုံ(၃၀) လုပ်ငန်းများလိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာမူဘောင် ၃၉
ပုံ(၃၁) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ အခြေခံအဆောက်အဦးပြည့်စုံမှုကို အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း ၄၀

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

ပုံ(၃၂) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ လုပ်သားများ၏ကျွမ်းကျင်မှု အရည်အသွေးအပေါ် အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း ၄၁
ပုံ(၃၃) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကို အဆင့်အတန်းသတ်မှတ်ခြင်း။ ၄၂
ပုံ(၃၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း အသီးသီးအတွက်မိုဘိုအားထားမှုကို အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း ၄၃
ပုံ(၃၅) အစိုးရ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ မက်လုံးပေးမှုအပေါ် သဘောထားဖော်ပြချက်.....၄၃
ပုံ(၃၆) ဖြေကြားသူများက အစိုးရအနေဖြင့်လက်ခံစဉ်းစားရန် တင်ပြသည့်ထိရောက်သော ဆွဲဆောင်မှုများကိုပြဆိုခြင်း ..
.....၄၄
ပုံ(၃၇) ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ နောက်(၃)နှစ်အတွက်ခန့်မှန်းခြင်း.....၄၅
ပုံ(၃၈) ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများ၏ နောင်လာမည့်(၃)နှစ်အတွက် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက်ခန့်မှန်းခြင်း.....၄၆
ပုံ(၃၉) မန္တလေး၏ အလားအလာကောင်းသောကဏ္ဍကို ထုတ်ဖော်ခြင်း.....၄၉
ပုံ(၄၀) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ အလားအလာကောင်းသည့်ကဏ္ဍများ ၄၉
ပုံ(၄၁) မန္တလေးသို့ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားများဝင်ရောက်မှု.....၅၀
ပုံ(၄၂) လွန်ခဲ့သော(၆)နှစ်အတွင်း မန္တလေးတွင်ရှိသည့်ဟိုတယ်အခန်းများ.....၅၁
ပုံ(၄၃) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ သီးနှံအမျိုးအစားအလိုက်စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမှုဧရိယာ ၅၂
ပုံ(၄၄)ကျင်းပမည့် မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲအတွက် သက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏အစည်းအဝေး.....၅၃
ပုံ(၄၅) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်ဦးရဲမြင့်၏ အဓိကောက်နှုတ်ချက် မိန့်ခွန်း ၅၄
ပုံ(၄၆) မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲ၏ဆွေးနွေးပွဲ ၆၇
ပုံ(၄၇) မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲတွင် ဦးဆောင်အဖွဲ့၏ဆွေးနွေးချက်များ ၆၉
ပုံ(၄၈) လုပ်ငန်းများကိုနှိုင်းယှဉ် ဖလှယ်ခြင်း ၇၀
ပုံ(၄၉) မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဇေယျာအောင်နှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးရဲမြင့်
တို့ပြခန်းများ သို့ လာရောက်စဉ် ၇၁
ပုံ(၅၀) ပြပွဲအတွင်းရှိ ပြခန်းများ ၇၁
ပုံ(၅၁) မင်္ဂလာမန္တလေးစီမံကိန်း တွင် လေ့လာစဉ် ၇၂
ပုံ(၅၂) မြို့သာစက်မှုဇုန်စီမံကိန်း တွင် လေ့လာသူများအား ရှင်းပြစဉ် ၇၂

ဇယားများစာရင်း

ဇယား(၁) မွန္လေးေဒသဆိုင်ရာ အေခြခံအချက်အလက်များ ၈
ဇယား(၂) မွန္လေးတိုင်းေဒသကြီး၏ ဂျီဒီပီတွင် ပါဝင်ဖြည့်ဆည်းမှု ၁၁
ဇယား(၃) မွန္လေးတိုင်းေဒသကြီး၏ လမ်းများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ၁၅
ဇယား(၄) မွန္လေးတိုင်းေဒသကြီးအတွင်း စီးပွားဖြစ်ပြေးဆွဲလျက်ရှိသည့် လေကြောင်းလိုင်းများစာရင်း ၂၂
ဇယား(၅) မွန္လေးတိုင်းေဒသကြီးအတွင်း လျှပ်စစ်ဓါတ်အားထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဖြန့်ဖြူးမှု ၂၃
ဇယား(၆) ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ တိုင်းေဒသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ အလိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၂၇
ဇယား(၇) ၂၀၁၄ မှ ၂၀၁၅ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းေဒသကြီးများအလိုက် နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၂၇
ဇယား(၈) မွန္လေးေဒသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာ စစ်တမ်း၏ လူအင်အားဖွဲ့စည်းပုံ ၃၈
ဇယား(၉) (KII) မေးမြန်းမှုဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဌာနနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ ၃၉
ဇယား (၁၀) စီးပွားေရးလုပ်ငန်းများ မေးမြန်းမှုဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက်အရေအတွက် ၃၉
ဇယား(၁၁) မွန္လေးရှိအလုပ်သမားများ၏ ပျမ်းမျှလစာ ၄၈
ဇယား(၁၂) မွန္လေးတွင်လောလောဆယ်ရှိနေသည့်ဟိုတယ်များစာရင်း ၅၇
ဇယား(၁၃) မွန္လေးစက်မှုဇုံတွင်ရှိသည့်စက်မှုလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများ ၅၉
ဇယား(၁၄) မွန္လေးတိုင်းေဒသကြီး၏ ၂၀၁၅ခုနှစ်မြေအသုံးချမှု ၆၀
ဇယား(၁၅) သက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏အစည်းအေးသို့ တက်ရောက်ဆွေးနွေးသူများ ၆၆
ဇယား(၁၆) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုပြဲ ၊ ေဟာေပြာပွဲ နှင့် စီးပွားေရးလုပ်ငန်းများတွေ့ဆုံပွဲ အခမ်းအနား အစီအစဉ် ၇၀
ဇယား(၁၇) လေ့လာေရးခရီးစဉ် အတွက် အစီအစဉ် ၇၁

အတိုကောက်များ

ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
AIRBMP	Ayeyarwaddy Integrated River Basin Management Project
B2B	Business-to-business
B.O.T	Build-Operate-Transfer
DICA	Directorate of Investment and Company Administration
ERIA	Economic Research Institute for ASEAN and East Asia
FDI	Foreign Direct Investment
FTA	Free Trade Agreement
FY	Fiscal Year
GDP	Gross Domestic Product
GIZ	Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (German International Cooperation)
JICA	Japan International Cooperation Agency
KII	Key informant interview
MCDC	Mandalay City Development Committee
MCDV	Myanmar Comprehensive Development Vision
MIC	Myanmar Investment Commission
MCC	Mandalay Convention Centre
MMRD	Myanmar Marketing Research and Development Co. Ltd
MMID	Mandalay Myotha Industrial Development Public Co. Ltd.
MNPED	Ministry of National Planning and Economic Development
MIDV	Myanmar Industrial Development Vision
MoLES	Ministry of Labour, Employment and Social Security
MOT	Ministry of Transport
MRCCI	Mandalay Region Chamber of Commerce and Industry
NCDP	National Comprehensive Development Plan
NSSA	National Skills Standard Authority
SEZ	Special Economic Zone
SMEs	Small and Medium Enterprises

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

၁။ မွန္တလေးအပေါ် မေခရိုစီးပွားရေးအမြင် (အရာရှိများ၏အမြင်)

၁.၁ မွန္တလေးဒေသဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်အလက်များ

ဇယား(၁) မွန္တလေးဒေသဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်အလက်များ

အကျယ်အဝန်း	၁၁,၉၂၅.၉၅ မိုင်
လူဦးရေ	၆.၁၆၅ သန်း (နိုင်ငံသားလူဦးရေ၏ ၁၂%) လူဦးရေသိပ်သည်းဆ-၁စတုရန်းကီလိုမီတာလျှင် ၂၀၆ဦး
အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	၁,၃၂၃,၁၉၁
မြို့နေအိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်း	၃၁.၄%
ခရိုင်အရေအတွက်	၇
မြို့နယ်အရေအတွက်	၃၁
မြို့တော်	မွန္တလေး
စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး	၁၁.၄% စုစုပေါင်းဂျီဒီပီ (၂၀၁၄-၂၀၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်)
အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ	စိုက်ပျိုးရေး ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး သတ္တုနှင့်တွင်းထွက်ပစ္စည်း သစ်နှင့်သစ်တောထွက်

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် တည်ရှိပြီး မြောက်ဘက်တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ အနောက်ဘက်တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်းနှင့် မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ တောင်ဘက်တွင် နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေနှင့် အရှေ့ဘက်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်တို့ တည်ရှိကြပါသည်။ ဧရိယာ စတုရန်းမိုင်မှာ ၁၁၉၂ဖြစ်ပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မဲဆန္ဒနယ် အရေအတွက် အများဆုံး နံပါတ်(၁) နေရာတွင် ရှိပါသည်။ အဆိုပါဒေသသည် အလယ်ပိုင်း မြေနိမ့်ဒေသ၏ အရှေ့ဘက်ခြမ်း ပါဝင်နေပြီး အရှေ့ဘက် ရှမ်းပြည်နယ်စပ်တွင် ကုန်းမြင့်ဧရိယာ အချို့ပါဝင် နေပါသည်။ အခြားဒေသများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန် နည်းပါးလျက်ရှိပြီး တိုင်းဒေသကြီးရှိ နယ်မြေအများစုမှာ အပူပိုင်းဇုန်တွင် ပါဝင်ကြပါသည်။
မွန္တလေးမြို့တော်နှင့် ဝန်းရံလျက်ရှိသည့် ခရိုင်များသည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု သမိုင်းတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ အားလုံးတွင် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး အဖွံ့ဖြိုးဆုံးဒေသ ဟုလည်း ယူဆကြပါသည်။
မွန္တလေးသည် မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးဆုံး မြို့တော် ဖြစ်သည်သာမက မြန်မာ မင်းနေပြည်တော်၏ နောက်ဆုံးမြို့လည်း ဖြစ်ပေသည်။ ရန်ကုန်မြို့မှ မြောက်ဘက် ၄၄၅မိုင်(၇၁၆ကီလိုမီတာ) အကွာ ဧရာဝတီမြစ်၏ အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင် တည်ရှိပြီး လူဦးရေ ၁.၂သန်းရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အထက်ပိုင်း၏ စီးပွားရေး အချက်အချာ ဖြစ်သည်သာမက မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၏ ဗဟိုဌာနအဖြစ်လည်း မှတ်ယူကြသည်။ နေပြည်တော်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြို့တော် ဖြစ်သော်လည်း မွန္တလေးမြို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ အထက်ပိုင်း၏ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး ဆိုင်ရာများတွင် အဓိကနေရာတွင် တည်ရှိဆဲဖြစ်ပါသည်။ မွန္တလေးသည် မြန်မာပြည် အလယ်ပိုင်း နှင့်မြောက်ပိုင်း ဒေသများတွင် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများတွင်အရေးပါသော နေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။ တရုတ်ပြည်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံနယ်စပ် ကုန်သွယ်မှုစခန်းများ သို့သွားရာတွင် များသောအားဖြင့် မွန္တလေးကိုဖြတ်ကျော်၍ သွားကြရသည်။

ပုံ(၁)မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့်၇င်း၏ခရိုင်များ

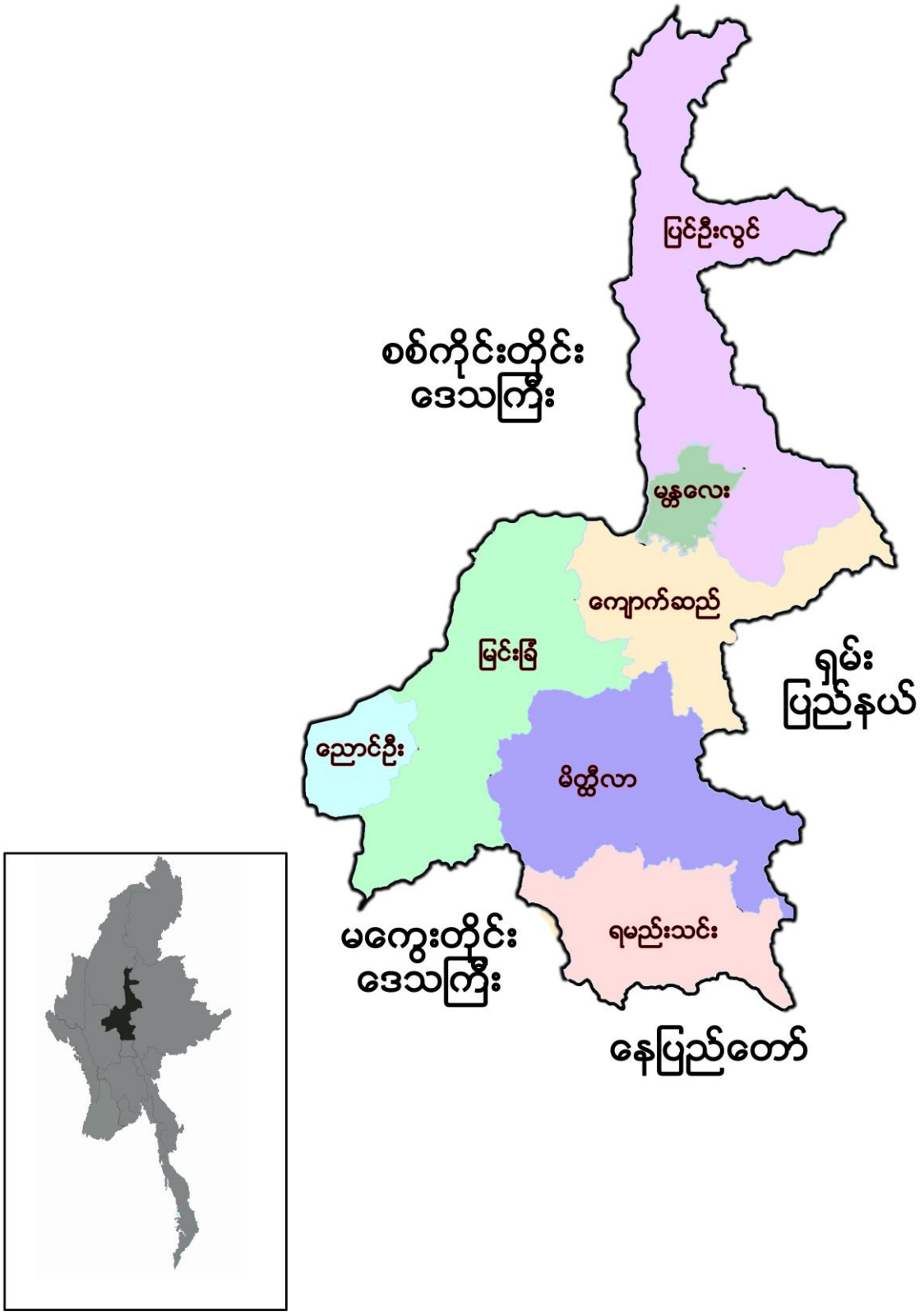

ဇာစ်မြစ်-မြန်မာ့ဈေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး(MMRD)

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

၁.၂ အဘယ်ကြောင့် မန္တလေး အရေးပါရသလဲ?

အလားအလာရှိသည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက်မန္တလေးတွင်အဘယ်ကြောင့်ခွင့်အလမ်းများကြီးမားစွာရနိုင်သည်ဟူသောအကြောင်း အချက်များစွာ ရှိနေပါသည်။ အောက်တွင် မန္တလေး၏ အလားအလာများကို အကျဉ်းချုပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။

- မြန်မာ့ ဂျီဒီပီ၏ ၁၁.၄% (၂၀၁၄- ၂၀၁၅)
- ဂျီဒီပီ တိုးတက်မှုနှုန်း ၁၂.၄% (၂၀၁၄-၂၀၁၅)
- မြန်မာ့ လူဦးရေ၏ ၁၁.၉၈% (၆.၁၆သန်း)
- စာတတ်မြောက်နှုန်း ၉၃.၈%
- သုံးစွဲနိုင်မှုအခွင့်အရေး (အာရှအဝေးပြေးလမ်းမကြီး၏ အချက်အချာနေရာ (AH1,2,14)၊ ထရန်(စ)အာရှမီးရထားလမ်းမကြီး၏ အချက်အချာနေရာ၊ ပြည်တွင်းရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေး၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်)
- ယဉ်ကျေးမှုများ ထွန်းကားရာဒေသ
- တိုးတက်မှုအတွက် အလားအလာမြင့်မားခြင်း။

မန္တလေးသည် နိုင်ငံ၏ဂျီဒီပီတွင် အမြင့်မားဆုံး အချိုးအစားဖြင့် ဖြည့်စွမ်းပေးနေသည့် ဒေသတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဒေသအတွင်း အခွင့်အလမ်းများစွာ ရှိလင့်ကစားများစွာဖွံ့ဖြိုး မလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဥပမာ- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ဩဂုတ်လအထိ နိုင်ငံခြားမှ တိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း (၇၀၇) ခုရှိရာတွင် (MIC) ၏စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ တည်ရှိဆဲ စာရင်းများအရ၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် အများဆုံး အရေအတွက်ဖြင့် (၄၈၃)ခု၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၄၂ခုနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ၂၈ခုစီဖြင့် အသီးသီးရှိကြသော်လည်း မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင်မူ ၂၅ နှစ်ကျော် ကာလအတွင်း နိုင်ငံခြားမှ တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် လုပ်ငန်း ၁၉ခု သာရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အလားအလာကောင်း များစွာရှိသည့် မန္တလေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများ ရောက်ရှိလာ စေရန်အတွက် ထောက်ပံ့ပေးရန် လိုအပ်ပေသည်။ မန္တလေးသည် ကုန်သွယ်ရေးအတွက်လည်း အချက်အချာကြပြီး အလားအလာကောင်း များစွာရှိနေပါသည်။ သို့ရာတွင် အလားအလာကောင်းများ နောက်သို့ အကောင်အထည်ဖော်မှု မလိုက်ပါက အမှန်တကယ် မဖွံ့ဖြိုးနိုင်သည့် အလားအလာအဖြစ်သာ ဆက်လက် တည်ရှိနေသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံခြားသားများအနေဖြင့် မန္တလေးသည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု မြို့တော် (ဝါ) ကုန်သွယ်မှုမြို့တော် အဖြစ်သာမက ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားမြို့တော်လည်း ဖြစ်သည်ကို သိရှိကြပါသည်။

မန္တလေးဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစွန်း(၂)ဘက်တိုးတက်မှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာတွင် ဖော်ပြထားချက်အရ အစွန်း(၂)ဘက် တိုးတက်လာစေရန်အတွက် အရေးပါလှပါသည်။ ၄င်းကိုအမျိုးသားဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်း (NCDP) (၂၀၁၈-၂၀၃၀) တွင် ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးအား မြန်မာနိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးမှု ဒေါက်တိုင်(၂)ခု အဖြစ်(ဝါ) ဖွံ့ဖြိုးမှုစင်တာ(၂)ခု အဖြစ် ထားရှိ ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပေသည်။

အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများ အတွက် လက်ငင်းဆောင်ရွက်မှုများမှာ တိုးတက်မှု နှေးကွေးနေသည်ကို ပြဆိုနေပါသည်။ အကယ်၍ပြည်တွင်း SME များအနေဖြင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ထိုသူများအနေဖြင့်လည်း အဆိုပါ လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာအောင် ကူညီထောက်ပံ့မှုများ ပေးလာပါလာက နှစ်ဦးနှစ်ဘက်တွင်လည်း အကျိုးရှိ (Win-Win) မဟာဗျူဟာတစ်ရပ်ကို ဖော်ဆောင်နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ -အဆိုပါ ဒေသတွင် ၁၉၉၆ခုနှစ်ကပင် စတင်လည်ပတ်သည့် သကြားစက်ရုံများ ရှိကြပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါ လုပ်ငန်းများသည် ပြည်တွင်းဖြစ် စက်ပစ္စည်းများကိုသာ အသုံးပြုရခြင်း၊ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ

မပြည့်စုံခြင်းနှင့် နည်းပညာလိုအပ်ချက်များ တို့ကြောင့် ကုန်ပစ္စည်းအရည်အသွေးတွင် ခေတ်မီစက်စက်ပစ္စည်းများဖြင့် ထုတ်လုပ်သကဲ့သို့ အဆင့်မီခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အရင်းအနှီး အခက်အခဲကြောင့် ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် သကြားချက်စက်ရုံ(၇၀)ရှိရာမှ ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် (၁၅)ခုသို့ လျော့နည်းသွားခဲ့ပါသည်။ ယခုအချိန်တွင် မန္တလေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ သကြားထုတ်လုပ်မှု၏ ၅၀%ကျော် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ ပေသည်။ သို့သော် သကြားထုတ်လုပ်မှုမှာ မကြာသောကာလများ အတွင်းများစွာ ကျဆင်းခဲ့သဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ ထုတ်ကုန် များ၏အရေအတွက်နှင့် အရည်အသွေးနှစ်ရပ်လုံး တိုးတက်လာရန် အရေးကြီး သကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများအတွက် နည်းပညာလွှဲပြောင်း ကူညီခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ စီးပွားရေးအခြေအနေ

မန္တလေးဒေသသည် မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း အသဲနှလုံးနေရာတွင် ဗျူဟာကျစွာ တည်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ဒေသသည်နိုင်ငံ၏ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အချက်အချာနေရာ၊ အလုပ်သမားထုပေါများရာနေရာနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုရှိရာ အလယ်ဗဟိုနေရာ ဖြစ်ပေသည်။ ၄င်းဒေသသည် လယ်ယာထွက်ကုန်များနှင့် ဒေသတွင်းရှိ လူဦးရေအများစုအတွက် အခြေခံတစ်သက်တာလိုအပ်မှု အရင်းအမြစ်များလည်းရှိသည့် ရောထွေးနေသော စီးပွားရေးပုံသဏ္ဌာန် ရှိပေသည်။ စက်မှုကုန် ထုတ်လုပ်ငန်းများ၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ခရီးသွား လုပ်ငန်းများနှင့်လည်း ဆက်စပ်လျက်ရှိပါသည်။

မန္တလေးဇရိယာသည် လယ်ယာထွက်ကုန်၊ သစ်တောထွက်ကုန်များဖြင့် ပံ့ပိုးထောက်ကူလျက် ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၄င်းဒေသသည် သဘာဝအရသော်လည်း ကောင်း၊ အစဉ်အလာအရသော် လည်းကောင်း၊ လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းနှင့် သစ်တောထွက် ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် သိုလှောင်ရန်၊ တိုးတက်ဆင့်ပွားလုပ်ကိုင်ရန်၊ ဖြန့်ဖြူးရန်တို့အတွက် ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်သည့်အရေးပါသော ဗဟိုအချက်အချာနေရာ ဖြစ်ပေသည်။ မန္တလေးဒေသအတွင်း စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းသော သီးနှံများမှာ - စပါး၊ ဂျုံ ၊ ပြောင်းဖူး၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ ဝါ၊ ပဲ၊ ဆေးရွက်ကြီး၊ ငရုတ်သီးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် တို့ဖြစ်ကြသည်။ အသားနှင့်ရေချိုငါး ထွက်ကုန်များသည်လည်း ဒေသ၏စီးပွားရေးတွင်အရေးကြီးပါသည်။ ကျန်းနှင့်သစ်တော စသည့်အမျိုးမျိုးသော သစ်တောထွက် ထုတ်ကုန်များကို ဒေသတွင်းရှိ သစ်တောများမှ ထုတ်နုတ်ရယူပါသည်။

မန္တလေးဒေသသည် အရက်ချက်စက်ရုံများ၊ ချည်ထည်စက်ရုံများ၊ သကြားချက် စက်ရုံများ၊ အိမ်ထောင်စုသုံးနှင့် စားသုံးကုန်စည်များ ထုတ်လုပ်သည့်စက်ရုံများ ပေါများရာနေရာလည်း ဖြစ်သည်။ အချို့နေရာများတွင် သတ္ထုများနှင့်အဖိုးတန် တွင်းထွက်ကျောက်များ ကိုလည်း ထုတ်လုပ်ပါသည်။ မိုးကုတ်သည် ပတ္တမြားတွင်းများရှိသည်အတွက် ကျော်ကြားပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှိသည့်အနယ်ကျကျောက်များ အနက်ပေါ်လွင်ထင်ရှားလှပါသည်။

ခရီးသွားလုပ်ငန်းသည်လည်း မန္တလေးဒေသ၏ စီးပွားရေးတွင် ဖြစ်ထွန်း လျက်ရှိသည်။ မကြာသေးသောနှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသို့ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားများ အံ့ဩဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် တိုးတက် လည်ပတ်ခဲ့ကြရာတွင် မန္တလေးဒေသအတွင်းရှိ လေ့လာဖွယ် နေရာများက အထင်ကရဖြစ်ပေသည်။ ပုဂံမြို့ဟောင်းရှိ ပျက်စီးနေပြီဖြစ်သော စေတီပုထိုးများနှင့် အမရပူရတို့သည် လေ့လာရန်ထင်ရှားသော နေရာများဖြစ်သကဲ့သို့ မန္တလေးမြို့တော်ကြီးကလည်း သမိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လေ့လာဖွယ်နေရာများတို့ဖြင့် ခရီးသွားအများပြားကို ဆွဲဆောင်လျက် ရှိပါသည်။ ကုန်းမြင့်တွင် ထင်ရှားသည့် ပြင်ဦးလွင်နှင့် ပုပ္ပါးတောင်တို့ကလည်း စီးပွားရေးခရီးသွား လုပ်ငန်းအတွက် အလားအလာ ကောင်းပေသည်။

မွန္လေးမြို့သည် နိုင်ငံ၏အလယ်တွင် မဟာဗျူဟာကျစွာ တည်ရှိနေသဖြင့် တရုတ်၊ အိန္ဒိယတို့နှင့်လည်း ကောင်းမွန်သည့် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး ရှိပါသည်။ အခြေခံကုန်စည်များဖြစ်သော စပါး၊ ပဲနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ တစ်ဆင့် ပြန်လည်ရောင်းချ သူများထံသို့ ပို့ဆောင်ခြင်း(သို့) တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယသို့ တင်ပို့ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးပို့ကုန် များနေသည့်အတွက် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင် အချက်အချာနေရာဖြစ်သကဲ့သို့ ခရီးသွား ဧည့်သည်များ လည်ပတ်လိုရာ ဒေသတစ်ခုဖြစ်သည့် မွန္လေးသည်မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတွင် လည်းသိသာပေါ်လွင်စွာ ဖြည့်ဆည်း ပေးနေသည့် တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ (၂၀၁၁-၂၀၁၂ မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆) ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း တစ်နှစ်တွင်ပျမ်းမျှ (၈.၄%) တိုးတက်လာရန်နှင့် (၂၀၁၅-၂၀၁၆) ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ မြန်မာငွေကျပ် (၁.၂)သန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၀၀) ရရှိရန် စီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

အမေရိကန် ၁ဒေါ်လာ၏ ပျမ်းမျှတန်ဖိုး= မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၂၀၀ (၂၀၁၅)

ဇယား(၂) မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီတွင် ပါဝင်ဖြည့်ဆည်းမှု

ဘဏ္ဍာရေးနှစ်	၂၀၁၁-၂၀၁၂	၂၀၁၂-၂၀၁၃	၂၀၁၃-၂၀၁၄	၂၀၁၄-၂၀၁၅	၂၀၁၅-၂၀၁၆
မြန်မာနိုင်ငံ၏ဂျီဒီပီတွင် ပါဝင်ဖြည့်ဆည်းမှု	၁၁.၂၉%	၁၁.၂၅%	၁၁.၀၈%	၁၁.၄၂%	၁၁.၅၀%

ဇာစ်မြစ်-အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန

ပုံ(၂) မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီ

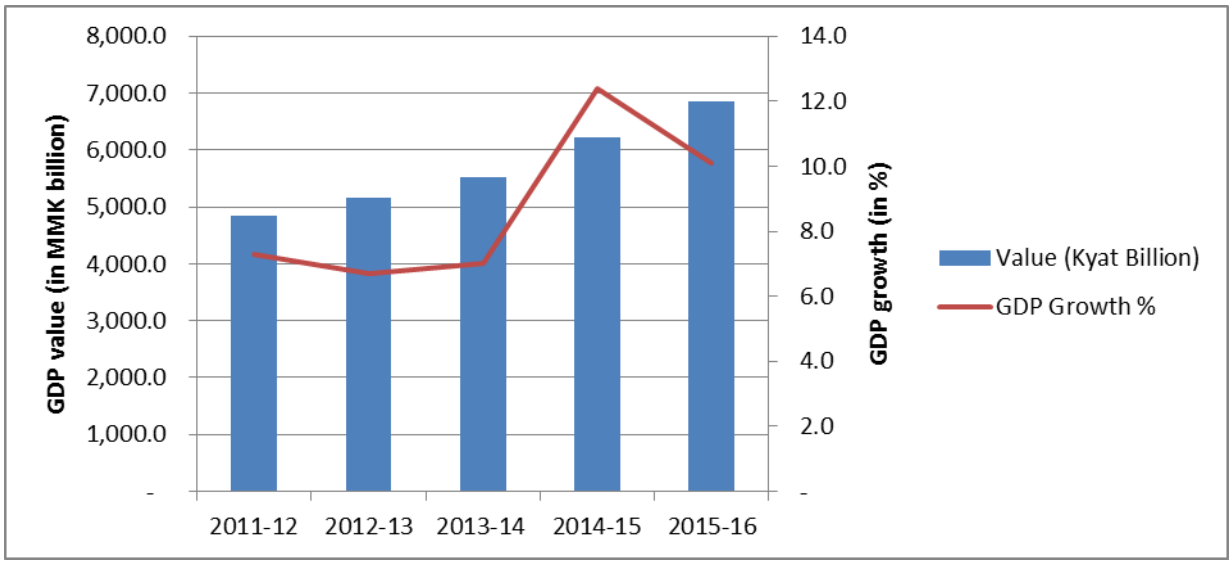

ဇာစ်မြစ်-အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန

မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီ ကိုလေ့လာရာတွင် အဓိက ကဏ္ဍကြီး (၃) ခုဖြစ်သော လယ်ယာ ၊ စက်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှု တို့ဖြင့် အခြေခံတွက်ချက်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အစဉ်အလာအားဖြင့် လယ်ယာ

ကဏ္ဍကြီးတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်း ၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ၊ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း နှင့် သစ်တော ကဏ္ဍများ ပါဝင်နေပေသည်။ စက်မှုကဏ္ဍကြီးတွင် စွမ်းအင် ၊ သတ္တု ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ၊ လျှပ်စစ် နှင့် ဆောက်လုပ်ရေး တို့ပါဝင်ကြပါသည်။ ဝန်ဆောင်မှုတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ၊ ဆက်သွယ်ရေး ၊ ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများ ၊ လူမှုရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းများ ၊ ဌာနရမ်းခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်မှု ပါဝင်သည့် အခြားဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ပါဝင်ကြပါသည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီကို လယ်ယာနှင့် သစ်တောဆိုင်ရာအခြေခံ ထုတ်ကုန်များကို အဓိကထား၍ ထုတ်ယူတွက်ချက်လေ့ ရှိပါသည်။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီတွင် လယ်ယာကဏ္ဍကြီး၏ ပါဝင်မှုမှာ (၄၁.၅%) ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် စက်မှုကဏ္ဍနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ပါဝင်မှု အမျိုးအစား တိုးတက်လာခြင်းကြောင့် ၂၀၁၀-၂၀၁၁ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် လယ်ယာကဏ္ဍာ၏ ပါဝင်မှုမှာ (၂၉.၈%) သို့လျော့နည်းသွားခဲ့ပါသည်။ လုပ်သားအင်အားများစွာ အသုံးပြုရသည့် စက်မှုကဏ္ဍတွင် အသုံးမချနိုင်သေးသည့် လူငယ်လုပ်သားထုကို ထိန်းကျောင်း မွေးမြူထောက်ကူ ပေးခြင်းအားဖြင့် စက်မှုကဏ္ဍနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် အရေးကြီးသောကဏ္ဍများ ဖြစ်လာကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုထက်ပို၍ ဆိုရပါမှ ပို၍ ဆွဲဆောင်နိုင်ပြီး ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော စက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များမှာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်သူများအတွက် ပို၍ အလားအလာကောင်းနိုင်ပေသည်။ သူတို့အနေဖြင့် စီးဆင်းလည်ပတ်မှု မရှိသော စျေးကွက်များကို ဖွံ့ဖြိုးလာစေနိုင်သကဲ့သို့ ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း လုပ်သားအင်အားအဖြစ် ထောက်ကူပေးနိုင်ပါသည်။

ပုံ(၃) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီတွင် ကဏ္ဍအလိုက်ပါဝင်ဖြည့်ဆည်းမှု

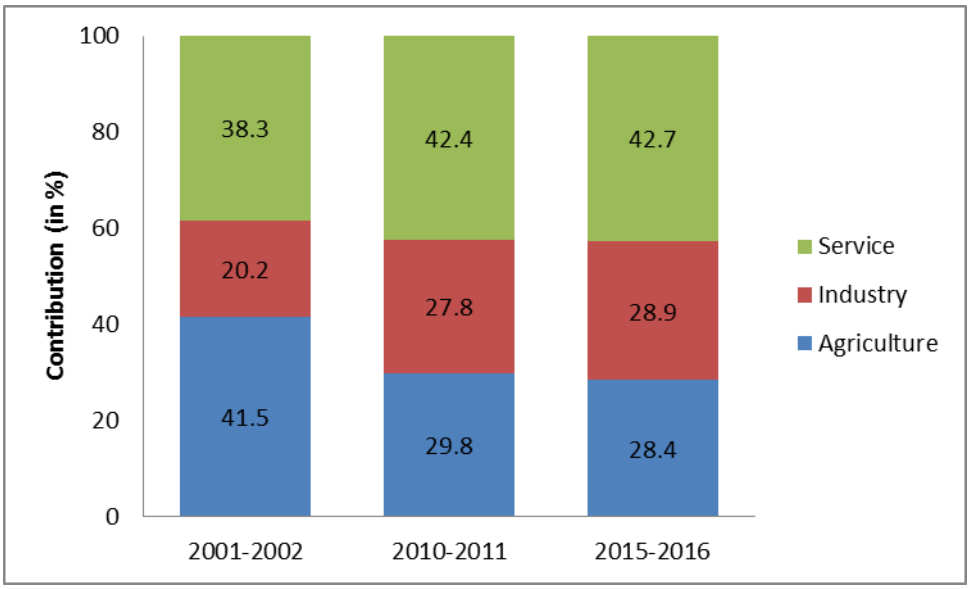

ဇာစ်မြစ်-အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အနေဖြင့် နိုင်ငံ၏ ဂျီဒီပီတွင် တတိယအများဆုံးနေရာမှ ပါဝင်ဖြည့်ဆည်းပေးနေသော်လည်း ၊ တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီတွင် ကပ်လျက်ရှိသည့် အခြားတိုင်းဒေသကြီးများ ဖြစ်သည့် မကွေး ၊ စစ်ကိုင်း ၊ နေပြည်တော်တို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နှေးကွေးနောက်ကျ နေပေသည်။ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏

တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေသည် မြန်မာကျပ် (၁.၀၁၁) သန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၄၂) ဖြစ်ရာ ၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် ကျပ် (၁.၆၄၅)သန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁,၃၇၀) ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ပုံ(၄) မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ

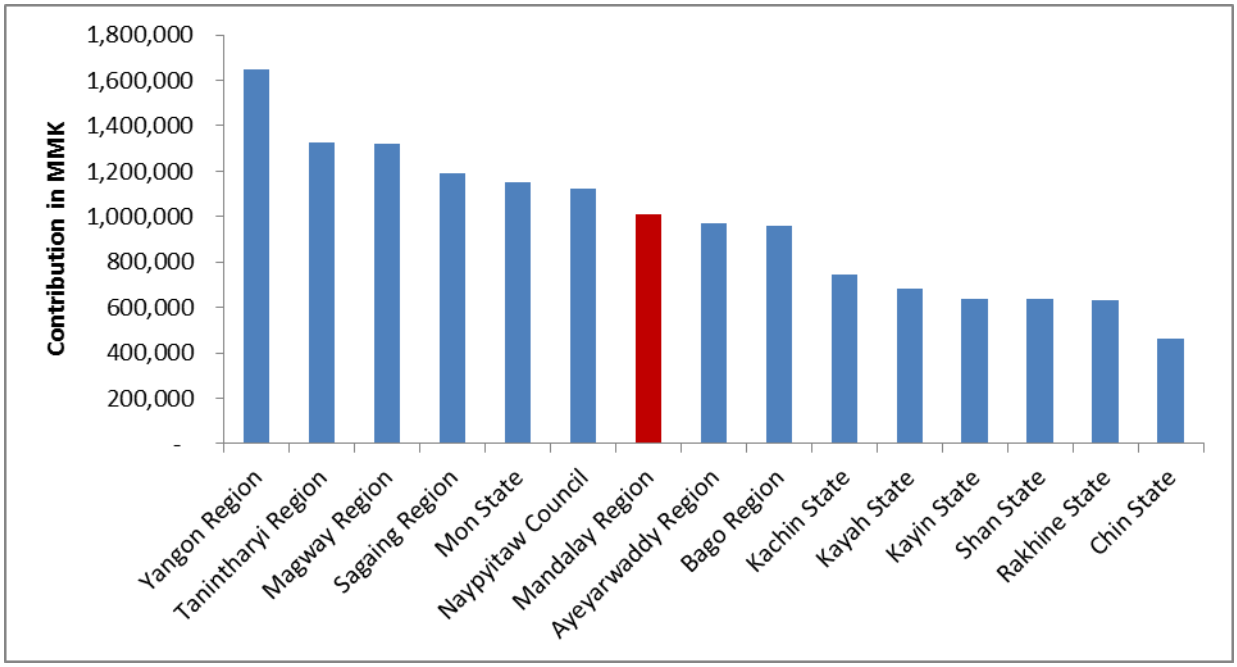

ဇာစ်မြစ်-အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန

၁.၃.၁ အစွန်းနှစ်ဘက် တိုးတက်မှုပုံစံ

ဘက်စုံနှစ်ရှည်စီမံကိန်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည့် အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်း (NCDP) တွင် ဆန့်ကျင်ဘက် အစွန်းနှစ်ဖက် တိုးတက်မှုပုံစံကို တင်ပြထားရာတွင် ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးအား ဒေါက်တိုင်ကြီး(၂)ရပ် (၀ါ) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု ဗဟိုဌာနကြီး(၂)ခု အဖြစ်ထားရှိကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ ပုံစံ (မော်ဒယ်)သည် ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးအား စက်မှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုထွန်းကားလာ၍ ၎င်းတို့၏ စုစုပေါင်းစီးပွားရေးတွင်လည်း တိုးတက်လာစေရန် စီးပွားရေးစင်္ကြံများနှင့်ချိတ်ဆက်၍ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် အလေးထားပါသည်။ သို့မှသာလျှင် အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ထိထိရောက်ရောက် အောင်မြင်မှုရှိလာပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကို လျှော့ချနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစီးပွားရေး စင်္ကြံလမ်းမကြီးများသည် နိုင်ငံတွင်းဆက်သွယ်မှုကို သာမက ပြင်ပနိုင်ငံများ (အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ ဖြစ်သည့် ထိုင်း ၊ အိန္ဒိယ ၊ လာအို နှင့် တရုတ်) နိုင်ငံများနှင့် လည်းဆက်သွယ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းအရ မန္တလေးသည်နိုင်ငံအဆင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေးအတွက် မြန်မာပြည် မြောက်ပိုင်း၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ဗဟိုချက်မသဖွယ် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ အစွန်းနှစ်ဖက် တိုးတက်မှုပုံစံ(မော်ဒယ်)၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းကို အာဆီယံနှင့် အရှေ့အာရှ စီးပွားရေးသုတေသနဌာန (ERIA)အမျိုးသား စီမံကိန်းနှင့်စီးပွား ရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဝန်ကြီးဌာနတို့၏ ထောက်ပံ့မှု တို့ဖြင့်ပြင် ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် "မြန်မာဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုအမြင်" (MCDV) မှရရှိခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသားစီမံကိန်းကြီးဖြစ်သည့်

အလျောက်အစပျိုး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စရိတ်များ မြင့်မားနိုင်သည့် အတွက် ဦးစားပေးမှုအစီအစဉ်များ ချမှတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ပုံ(၅) အစွန်းနှစ်ဘက်ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံ (မော်ဒယ်)

ဇာစ်မြစ်-အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန

၁.၄ အခြေခံစီးပွားရေးအဆောက်အဦးများ

နိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် ထိရောက်စွာပါဝင်ဖြည့်စွမ်းနိုင်ရန်အတွက် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် အဆောက်အဦများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရန် အရေးကြီးလှပါသည်။ မန္တလေးသည် နိုင်ငံအလယ်ပိုင်းအပူပိုင်းဇုန်၏ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးတို့တွင် အချက်အချာနေရာတစ်ခုဖြစ်သည့်သာမက နိုင်ငံ၏တောင်ဘက်ပိုင်း မြောက်ဘက်ပိုင်း တို့နှင့်လည်း ဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်သဖြင့် တရုတ် ၊ အိန္ဒိယတို့နှင့် ကုန်သွယ်မှုပြုရာတွင်လည်း အချက်အချာဗဟို နေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ လောလောဆယ်အားဖြင့် အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်း နှစ်ရပ်လုံးသည် တိုင်းဒေသကြီး၏ အခြေခံအဆောက်အဦးအားလုံး တိုးတက်လာစေရန်အတွက် အမျိုးမျိုးသော စီမံကိန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပါသည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအနေဖြင့် ဆင်းရဲချမ်းသာကွာဟချက် လျော့နည်းလာစေရန်လည်းကောင်း ၊လူအများ၏နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်း အားလုံး တိုးတက်လာစေရန်လည်းကောင်း၊ သန့်ရှင်းသောအစိုးရနှင့် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေး ဖြစ်ပေါ်လာရန်လည်းကောင်း၊ တိုင်းအတွင်းရှိ ဒေသများအတွက်

အသေးစိတ်စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ အသေးစိတ်ဖွဲ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများ ၊ ဒေသဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ ၊မြို့တော်ဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံကိန်းများ၊ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံကိန်းများမှသည် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံကိန်းများအား သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ အဖွဲ့များနှင့် ရေးဆွဲဆောင် ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၁.၄.၁ လမ်းများ

မြန်မာ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမှာ ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်) ၊တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ လာအို နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ တို့ဖြစ်ကြသည်။ သို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသည် တရုတ်၊ တောင်အာရှ၊ အရှေ့တောင်အာရှတို့သို့ သွားရာလမ်းတွင် မဟာဗျူဟာကျစွာ တည်ရှိပါသည်။ မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးသည် အာရှတွင်အကြီးဆုံးနှင့် အလျင်မြန်ဆုံးတိုးတက်နေသည့် စျေးကွက်များ ဖြစ်ပြီး၊ တိုင်းဒေသကြီးအတွက်ကြီးမားသော အခွင့်အလမ်းများရရှိစေမည့် အိန္ဒိယ၊ တရုတ်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံ များအကြားတွင် နီးကပ်စွာတည်ရှိနေသည့် တိုင်းဒေသကြီး ဖြစ်သည်။

ဇယား(၂) မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီး၏ လမ်းများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အမျိုးအစား	စုစုပေါင်း
ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးများ	၂၄
ဒေသဆိုင်ရာလမ်းများ	၃၃
တံတားများ	၃၉၁၈
မှတ်ပုံတင်ကားများ(မော်တော်ဆိုင်ကယ်မပါ)	၁၄၆,၅၂၅
မှတ်ပုံတင်မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ	၁၂၆၂,၀၂၄

အမှတ်စဉ်	အရပ်ဒေသ	တံတားအရေအတွက်
၁	မွန္လေး	၃၅၉
၂	ပြင်ဦးလွင်	၁၄၅၆
၃	ကျောက်ဆည်	၆၈၉
၄	မိတ္ထီလာ	၄၄၉
၅	မြင်းခြံ	၆၄၇
၆	ညောင်ဦး	၅၃
၇	ရမည်းသင်း	၂၆၅
စုစုပေါင်း		၃၉၁၈

ဇာစ်မြစ်-မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့(၂၀၁၁-၂၀၁၅ စီမံကိန်း)

ပုံ(၆) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် လမ်းများ

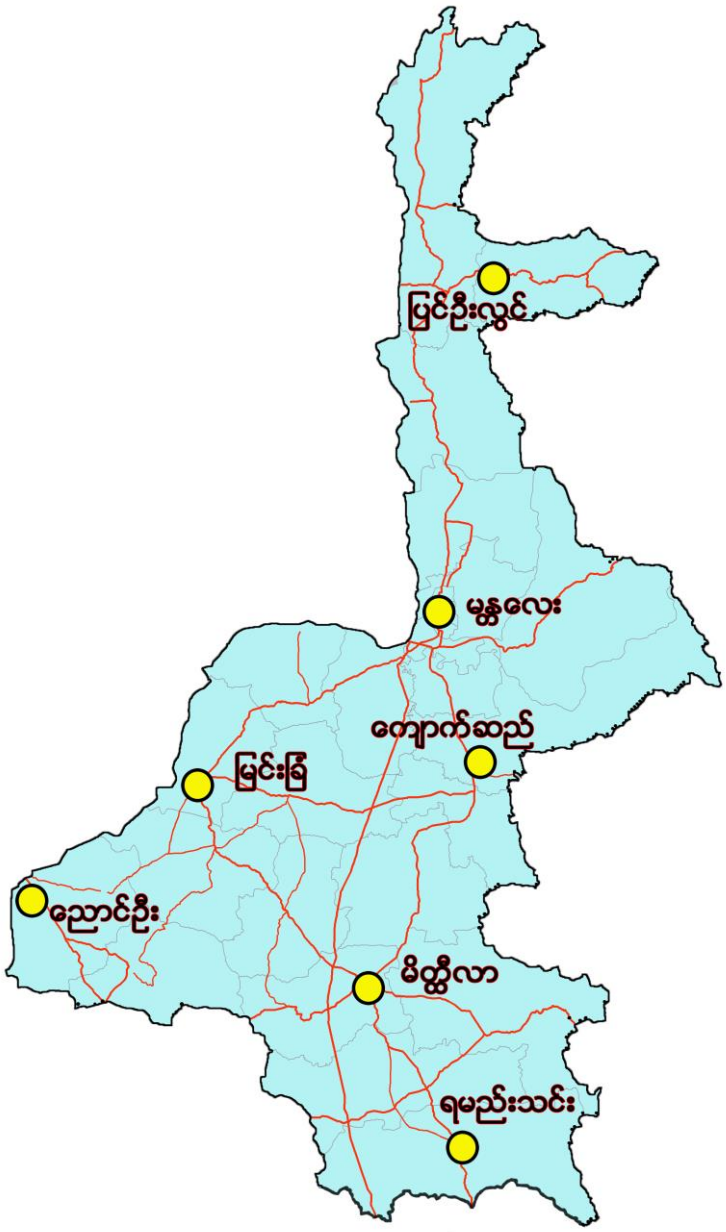

ဇာစ်မြစ်-မြန်မာ့စျေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုကုမ္ပဏီလီမိတက်(MMRD)

သယ်ယူပို့ဆောင်မှုဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအားလုံးတိုးတက် လာစေရန်အတွက် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ထားသည့်လမ်းများတိုးတက် လာရန်အတွက် ထောက်ပံ့ကူညီမှုကို အလေးထားဆောင်ရွက်ကြရန် အရေးကြီးလှပါသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ် တိုးတက်မှုသည် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် အခြားဒေသများနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ကောင်းမွန်မှုကို ဖြစ်ပေါ်ရရှိစေပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအနေဖြင့် ဒေသတွင်းရှိ လမ်းပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အဦများ တိုးတက်စေရန်အတွက် ကာလတိုင်းနှစ် စီမံကိန်း၊ အနှစ်(၂၀)နှစ်ရှည်စီမံကိန်း မဟာဗျူဟာများရေးဆွဲချမှတ်၍ ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးများ တိုးချဲ့ဖောက်လုပ်ခြင်း၊ လမ်းနှင့်တံတားများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသည်

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

တည်ရှိနေဆဲလမ်းများကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန် နှင့် အသစ်တည်ဆောက်ရန် အလို့ငှာ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ နှင့်ပူးတွဲ၍ တည်ဆောက်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁.၄.၂ ဆိပ်ကမ်းများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေကြောင်းသွားလာမှု အရှည်မှာ ကီလိုမီတာ၅၀၀၀ခန့် ရှိသည့်အနက်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးကို ဖြတ်သန်း စီးဆင်းနေသည့် ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းလမ်း အပါအဝင်အခြေခံ ပြည်တွင်းရေကြောင်းလမ်း ကွန်ရက်မှာ ကီလိုမီတာ ၂၄၀၀ခန့် ရှိနေပါသည်။

ဧရာဝတီမြစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သကဲ့သို့ အရေးပါဆုံး ရေလမ်းခရီးလည်း ဖြစ်ကာ၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး တစ်လျှောက်၏ ရေလမ်းခရီးအတွက်လည်း အရေးပါလှပါသည်။ ဧရာဝတီမြစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာများစွာတွင် အဓိကပါဝင်နေခဲ့ပြီး ဆက်လက်၍လည်း ၎င်း၏ အဓိက သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးမှုဆိုင်ရာ အလုပ်တရားကို ထမ်းရွက်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးနှင့် ရောင်းကုန်ပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြသော ဆန်စပါး၊ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ လောင်စာဆီ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ အကြီးစားစက်ပစ္စည်းများ နှင့် စားသုံးကုန်စည်များကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် အဓိကအားဖြင့်ရေလမ်းခရီးကို အသုံးပြုနေရဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်စည်များကို ရေလမ်းခရီးဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းသည် အကုန်အကျအနည်းဆုံးတစ်ရပ် အနေဖြင့် စဉ်းစားကြသော်လည်း ၊နွေရာသီတွင် မြစ်အတွင်း ရေလုံလောက်စွာ မရှိခြင်း၊ ရေလမ်းကြောင်းများ ကျဉ်းမြောင်းလာခြင်း၊ မြစ်ကြောင်းများ ကွေးကောက်လာခြင်း စသည့် အတားအဆီးများကလည်း ရှိနေကြပါသည်။ ရေလမ်းကြောင်းများ ကျယ်ပြန့်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သောင်ခုတ်စက်များဖြင့် အထပ်ထပ်တူးဖော်ခြင်း နည်းလမ်းများဖြင့် ရေလမ်းကြောင်းများကို ပြုပြင်ဆောက်ရွက်ပေး သကဲ့သို့ ရေလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကိရိယာများ၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကိရိယာများဖြင့်လည်း အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီးအနေဖြင့် မြန်မာပြည်တစ်လွှား ကုန်စည်များလွတ်လပ်စွာ စီးဆင်းစေရန်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်မှုအခွင့်အလမ်းသစ်များ ရရှိစေရန် အလို့ငှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော်မည့် အာဆီယမ် စီးပွားရေးအသိုက်အဝန်း (AEC) မစတင်မီ ပြည်တွင်းရေလမ်းနှင့် ဆိပ်ကမ်းများတိုးတက် ကောင်းမွန်လာစေရန် ပြည်ထောင်စုရန်ပုံငွေ နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ ရရှိသည့် ငွေများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ် ခဲ့ပါသည်။

ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ပြည်တွင်းဆိပ်ကမ်းများ တည်ဆောက်ပြုပြင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

- ကုန်ပစ္စည်းသယ်ဆောင်ရာတွင် ထိရောက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် ဧရာဝတီမြစ် နှင့် ချင်းတွင်းမြစ်တစ် လျှောက်တွင် အဆင့်မီပြည်တွင်း ဆိပ်ကမ်းများ တည်ဆောက်ရန်၊
- ပြည်တွင်းရေလမ်းကို အသုံးပြု၍ ကွန်တိန်နာဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းသယ်ယူမှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်၊
- ပြည်တွင်းရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်မှုကို လွယ်ကူချောမွေ့စေရေး အတွက် ကူညီဆောင်ရွက်ရန်၊

- အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရန် နှင့် ပြည်သူများ၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်းကို တိုးတက်လာရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း၁၀၀ တန်ဖိုးဖြင့် (၂၀၁၅-၂၀၁၆ မှ ၂၀၁၉-၂၀၂၀) (၅)နှစ် စီမံကိန်းအတွင်း ဧရာဝတီမြစ်များစုစည်းရာ ဆုံရပ်ဒေသ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံကိန်း (AIR BMP) ကိုဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ စီမံကိန်းတွင် အကြောင်းအရာ(၃) ရပ် ပါဝင်သည်။ ၄င်းတို့မှာ-သတင်းအချက်အလက် နှင့် ရေအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ သင်တန်းဌာနများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ရေလမ်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ မှတ်သားခြင်း၊ ခေတ်မီနည်းစနစ်များဖြင့် ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်း၏ ရေလမ်းခရီး တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရေး တို့ ပါဝင်သည်။

မန္တလေးဆိပ်ကမ်းသည် မန္တလေးမြို့တော်နှင့် နီးကပ်စွာတည်ရှိသည်။ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အမျိုးမျိုးသောကုန်စည်များကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရသဖြင့် ပြည်တွင်းရေကြောင်းဆိပ်ကမ်းများစွာအနက် အလုပ်အများဆုံးသော ဆိပ်ကမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်း ရေကြောင်းအာဏာပိုင်အဖွဲ့သည် ခရီးသည်နှင့်ကုန်စည်များကို မန္တလေးမှ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းတစ်လျှောက်ရှိ မြို့များဖြစ်သော ရန်ကုန် ၊ ပြည် ၊ ညောင်ဦး ၊ ကသာနှင့် ဗန်းမော်စသည့်မြို့များသို့ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးပါသည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရ၏ မူဝါဒများမှာ လက်ရှိဆိပ်ကမ်းများ ၊ စီးပွားရေးနှင့်ကုန်သွယ်မှု ကျယ်ပြန့်လာစေမည့် အစိုးရ၏မူဝါဒများမှာ အားတက်သရော မရှိလှဘဲ သာမာန်ရှိရုံးရှိစဉ်မျှသာ ဖြစ်သည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာချေးငွေများ၊ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများဖြင့် မန္တလေးဆိပ်ကမ်းကို ကုန်စည်များ၊ ကုန်သေတ္တာများ ကုန်တင်ကုန်ချ ပြုလုပ်ရာတွင် တိုးတက်လာစေရန်အတွက် ဆိပ်ကမ်းကို ကုန်စည်များ ၊ ကုန်သေတ္တာများ ကုန်တင်ကုန်ချပြုလုပ်ရာတွင် တိုးတက်လာ စေရန်အတွက် ဆိပ်ကမ်းများဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဂိုဒေါင်များနှင့် အခြားလိုအပ်သည့် အဆောက်အဦးများ ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် အဆင့်မြှင့်တင် ပေးလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေး၏ ပြည်တွင်းရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ တိုးတက်လာစေရန်အ တွက် ဖြစ်နိုင်ချေရှိမှု အကဲဖြတ်စစ်တမ်းတစ်ရပ်ကို ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ(JICA)၏ အကူအညီဖြင့် ၂၀၁၄ခုနှစ်မတ်လတွင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့်လည်း မန္တလေးဆိပ်ကမ်း တည်ဆောက်ရန်အတွက် အကူအညီများ တောင်းခံပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဆီမီးခုံဆိပ်ကမ်းသည် ပထဝီအနေအထားအရ ဧရာဝတီမြစ်၏ အလယ်ပိုင်းနေရာနှင့် မန္တလေးမြို့၏ အနောက်တောင်ဘက် တွင် တည်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် မန္တလေးမြို့သာစက်မှုဥယျာဉ်၏ အနောက်ဘက်(၁၁)မိုင်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ အဓိကဆိပ်ကမ်းလုပ်ငန်းဆောင်တာ များအတွက် ခြံဝန်း ၊ စနစ်တကျအဆင့်ဆင့် ဆောက်ရွက်လုပ်ကိုင်ရသည့် ဇရိယာ ၊ ဂိုဒေါင်များအတွက် မြေနေရာ ၊ လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်မှုဇုန် နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဌာနလက်အောက်ဌာန ၊ ကုန်သွယ်လွှဲပြောင်းတင်ပို့မှုတို့ဖြင့် ဇက(၃၈၀) ကျယ်ဝန်းပါသည်။ အဆိုပါဆိပ်ကမ်းသည် မန္တလေးမြို့သာစက်မှု ဥယျာဉ်အနီးအနားရှိ ဧရိယာနှင့်မြို့များမှ ထွက်ရှိသည့် ကုန်ထုတ်နှင့် ထုတ်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးနိုင်ရန် ဒီဇိုင်းရေးဆွဲထား သည်။ ဆိပ်ကမ်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့်လမ်းကို မန္တလေးမြို့နှင့်လည်းကောင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မန္တလေးလေဆိပ်နှင့်လည်းကောင်း တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ်နိုင်ရန် တိုးချဲ့ဖို့လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးမြို့သာစက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေး အများပိုင်ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် လမ်းကြောင်းများ တိုးချဲ့ရန် ရှေ့ပြေးစစ်တမ်းများ ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၇) ဆီမီးခုံဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း

ဇာစ်မြစ်-မန္တလေးမြို့သာစက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေး အများပိုင်ကုမ္ပဏီလီမိတတ် (MMID)

MMID အနေဖြင့် မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ(FIL)နှင့် မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (MIC)တို့အရ အထူးအခွင့်အရေးများမှာအရည် အချင်း ပြည့်ဝသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ရရှိစေနိုင်ပြီး ၊ မြေငှားရမ်းမှုဆိုင်ရာ ဖြေလျှော့ပေးမှုများကို ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အထွေထွေကုန်ထုတ်လည်ပတ်မှ လုပ်ငန်းများကို ၂၀၁၆ဇန်နဝါရီမှ စတင်ရန် ရည်ရွယ်ထားခဲ့ပါသည်။ မန္တလေးဆိပ်ကမ်းတွင် လက်ဖြင့်သာ အတင်အချ ပြုလုပ်နိုင်သော်လည်း ဆီမီးခုံဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းတွင်မူ ထုထည်ကြီးမားသည့် ကိုယ်ထည်ကြီးများ ပစ္စည်းများထည့်သွင်းထားသည့် ကုန်သေတ္တာကြီးများကို အတင်အချ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ခေတ်မီကိရိယာများ ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။

ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုအတွက် ဝမ်းပြားရေယာဉ်ကြီးကို မြစ်၏ရေမျက်နှာပြင် အနိမ့်အမြင့်အလိုက်(ခြောက်သွေ့ရာသီနှင့် စိုစွတ်သောရာသီ ၁၀မီတာ ကွာခြားသည်) ဆက်သွယ်ရွှေ့လျားနိုင်ရန် ပုံစံထုတ် တည်ဆောက်ထားသည်။ ဒတ်(ချ်)ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သည့် DHVသည် ကုန်စည်ပို့ ဆောင်မှုအတွက် အခြေခံဒီဇိုင်း ရေးဆွဲပေးသည်။ ဝန်ချီစက်သည် ရေမျက်နှာပြင်အမြင့်ကို ကြောင့်ကြရန်မလိုဘဲ တစ်နှစ်ပတ်လည်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

၁.၄.၃ မီးရထားသံလမ်းများ

မန္တလေးသည် ကုန်လမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်မှုအတွက် အရေးပါသော နေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ မြို့တော်တွင် အများဆုံး ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်ရသည့် ကုန်စည်များမှာ ပဲမျိုးစုံများ တင်ပို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အခြေခံစက်ပစ္စည်းများနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာများ တင်သွင်းခြင်းတို့ဖြစ် သည်။ အဆိုပါ ကုန်ပစ္စည်းများကို မူဆယ်မှတဆင့် တရုတ်သို့လည်းကောင်း ၊ တမူးမှတဆင့် အိန္ဒိယသို့လည်းကောင်း တင်ပို့/တင်သွင်းခြင်း ပြုကြ သည်။ ထို့နောက် ရထားသံလမ်းများ အပါအဝင် အမျိုးမျိုးသော ကုန်ထုတ်များကို မန္တလေးမှတဆင့် မြန်မာတစ်ပြည်လုံးရှိ အစီတ်အပိုင်း အသီးသီးသို့ ဖြန့်ဝေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မီးရထားသယ်ယူပို့ဆောင်မှုကို မြန်မာပြည်အောက်ပိုင်း အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီလက်အောက်သို့ ကျရောက်ချိန်တွင် ၁၈၇၇ ခုနှစ် မေလတွင် စတင်ခဲ့သည်။ ဖြိတိသျှတို့သည် ရန်ကုန်မှတစ်ဆင့် တောင်ပူ ၊ မန္တလေးရထားလမ်းကို ၁၈၈၉တွင်တိုးချဲ့ခဲ့သည်။ ထိုအခါမှစတင်၍ မန္တလေး-ရန်ကုန်လမ်းကြောင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်အများဆုံးလမ်းကြောင်း ဖြစ်လာပြီး တရုတ် (ယူနမ်)မှ တင်သွင်းလာသည့် ကုန်စည်များ ကို မန္တလေးတွင် ကုန်စည်သေတ္တာများတွင် ထုတ်ပိုးပြုပြင်ပြီး၍ ရန်ကုန်သို့ဆက်လက် ပို့ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ရန်ကုန်နှင့် အခြား ဒေသများမှ ကုန်စည်များကို မန္တလေးမှတစ်ဆင့် တရုတ်သို့ပို့ဆောင်သည်။ မန္တလေးသည်ဝေးလံသော ဒေသများဖြစ်သည့် ကချင်ပြည်နယ် ၊ ရှမ်း ပြည်နယ်တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းမြို့များကို မီးရထားလမ်း ဆက်သွယ်ဖောက်လုပ်ထားသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ပြည်ပဖွံ့ဖြိုးမှု အထောက်အပံ့ (၁၄၂) သန်းကို မီးရထားလမ်းများ ပြုပြင်ရန် ၊ ခေတ်မီလာစေရန်နှင့် ဘေးကင်းမြန်ဆန်ပြီး ရထားပို့ဆောင်မှုစွမ်းရည် တိုးတက် လာစေရန် အတွက် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။ မန္တလေး-မြစ်ကြီးနားလမ်းပိုင်းတွင် အချက်ပြကိရိယာများ အဆင့်မြှင့်တင်ရေးအတွက် ပြည်ပဖွံ့ဖြိုးမှု အထောက်အပံ့များ ၊ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများရရှိရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၀.၅၇သန်း ကုန်ကျမည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလယ်တွင် တည်ရှိနေခြင်းကြောင့် မန္တလေးသည် ခရီးသည်များနှင့် ကုန်စည်များအား မြန်မာနိုင်ငံတစ်နှံ့တစ်လျားသို့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် အဓိက ကျလှပါသည်။

ပုံ(၈) မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် မီးရထားလမ်းနှင့် ရေလမ်းများ

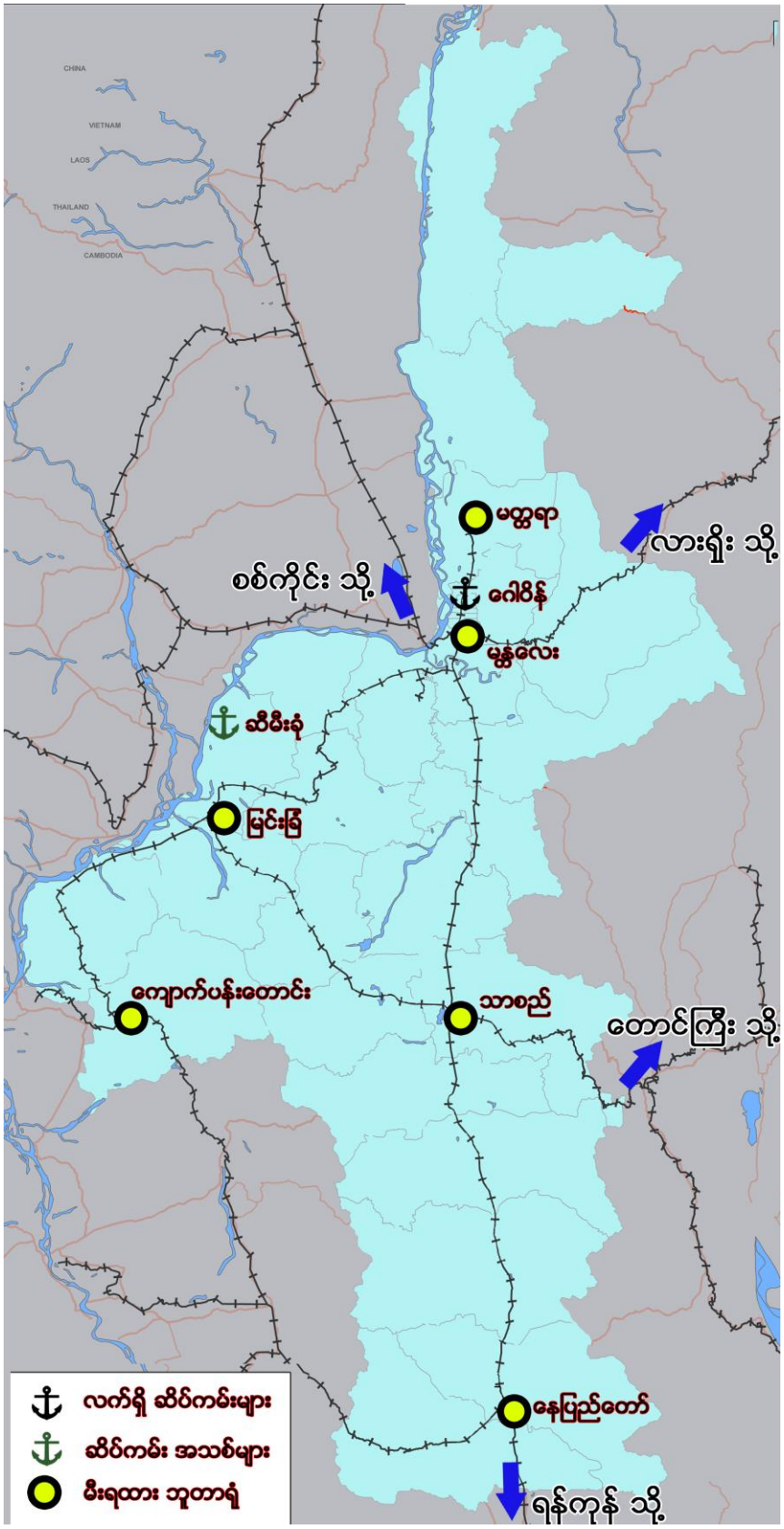

ဇာစ်မြစ်- မြန်မာ့ဈေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး(MMRD)

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

၁.၄.၄ လေဆိပ်များ

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ညောင်ဦးလေဆိပ်နှင့် မန္တလေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ် ဟူ၍ လေဆိပ် (၂) ခုရှိပါသည်။

မန္တလေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ်သည် မန္တလေးမြို့၏တောင်ဘက်(၃၅) ကီလိုမီတာ ကွာဝေးသည့် တံတားဦးမြို့တွင် တည်ရှိပြီး၊ မြန်မာပြည်ရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ်(၃) ခု အနက် (၁) ခု ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးလေဆိပ်ကို ၁၉၉၉ခုနှစ် အတွင်း အပြီးတည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံးနှင့် ခေတ်အမီဆုံး လေဆိပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်တွင်း ပြည်ပ ခရီးလမ်ကြောင်းများနှင့် ဆက်သွယ်ထားပါသည်။ လေယာဉ်ပြေးလမ်း၏ အရှည်မှာ ၁၄၊၀၀၀ပေ ၄၂၆၇ မီတာရှိပြီး အရှေ့တောင်အာရှတွင် အရှည်ဆုံးဖြစ်ကာ တစ်နှစ်လျှင် ခရီးသည်(၃) သန်း လက်ခံဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လေဆိပ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိကာလတွင် မစ်ဆူဘီရှီ ကော်ပိုရေးရှင်း, JALUX Imc, နှင့် SPA Project Management တို့နှင့် နှစ်(၃၀) ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်လျက် ရှိပါသည်။

မန္တလေးအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ်၏ လေကြောင်းပျံသန်းမှုဆိုင်ရာနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ များကိုမြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၃.၅သန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည်ဖြစ်ပြီး အပိုင်း(၃)ပိုင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။ ပထမပိုင်းတွင် ကုန်တန်ချိန် ၄၀၀၀ တန်အတွက် တည်ဆောက်၍ အပိုင်း(၂)နှင့် (၃) တွင် ကုန်တန်ချိန်၁၂၀၀၀ အတွက် ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၉) မန္တလေးအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်သို့ရောက်ရှိလာသည့်ခရီးသည်များ

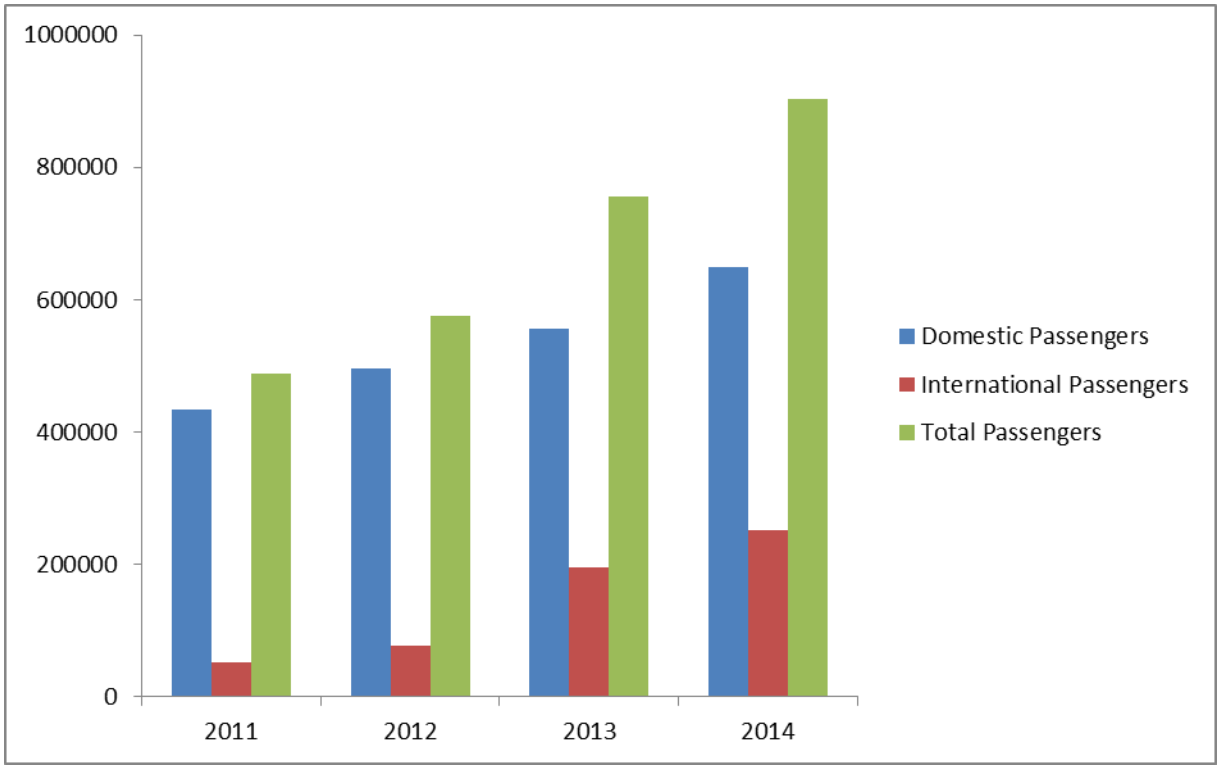

ဇာစ်မြစ်-ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန

ဇယား(၄) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စီးပွားဖြစ်ပြေးဆွဲလျက်ရှိသည့် လေကြောင်းလိုင်းများစာရင်း

အမှတ်စဉ်	လေကြောင်းလိုင်းများ
၁	Myanmar National Airlines (formerly known as Myanma Airways)
၂	Asian Wings
၃	Air Kanbawza
၄	Air Bagan
၅	Yangon Airways
၆	Golden Myanmar
၇	Mann Yadanarpon
၈	China Eastern* (Mandalay- Kunming)
၉	Air Asia* (Mandalay- Bangkok)
၁၀	Bangkok Airways* (Mandalay- Bangkok/ Chiang Mai)
၁၁	SilkAir* (Mandalay- Singapore)
၁၂	Myanma Airways International (Mandalay- Gaya/ Seoul)

* အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေကြောင်းလိုင်းများ

ပုံ(၁၀) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးရှိ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုပြုရာ လေဆိပ်များ

ဇာစ်မြစ်-မြန်မာ့စျေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး(MMRD)

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

ညောင်ဦးလေဆိပ်သည် ရေးဟောင်းမြို့တော် ပုဂံသို့သွားရာဝင်ပေါက်ဖြစ်ပြီး၊ အခြားအဓိကမြို့ကြီးများသို့ ပြည်တွင်းလေကြောင်း ခရီးစဉ်များဖြင့် ဆက်သွယ်လျက်ရှိပါသည်။

၁.၄.၅ စွမ်းအင်နှင့်လျှပ်စစ်

စွမ်းအင်နှင့်လျှပ်စစ်သည် ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်စေရန် ဆွဲဆောင်မှုရှိသည့် အခြေခံအဆောက်အဦး ဖြစ်ပေသည်။ လျှပ်စစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ စီးဝင်လာစေသည့် အဓိကအကြောင်းတရား တစ်ရပ်အနေဖြင့် စဉ်းစား တတ်ကြပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် နှစ်စဉ်လျှပ်စစ်ဓါတ်အား လိုအပ်ချက်မှာ ၁၀% တိုးတက်လျက်ရှိသဖြင့် လျှပ်စစ်စွမ်းအားဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ၁၁၇၆ မီဂါဝပ်သုံးစွဲနိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းခဲ့ပါသည်။ မန္တလေးမြို့သာစက်မှုဥယျာဉ်၊ တံတားဦးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်း၊ အခြားစက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်မြေများနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းကဲ့သို့သော တိုးတက်လာသည့် စီမံကိန်းများကြောင့် အနာဂတ်ကာလတွင် စွမ်းအင်နှင့် လျှပ်စစ်လိုအပ်ချက် မြင့်မားနေမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

လျှပ်စစ်စွမ်းအားဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် လျှပ်စစ်စွမ်းအား လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်စွမ်းပေးသည့် စီမံကိန်းကြီး(၃) ရပ် ရှိပါသည်။

(1) ဝန်ကြီးဌာနမှ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

(2) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများဖြင့် B.O.T စနစ်အရ ဆောင်ရွက်ခြင်း

(3) ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများဖြင့် ဖက်စပ် (သို့) B.O.T စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဇယား(၅) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း လျှပ်စစ်ဓါတ်အားထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဖြန့်ဖြူးမှု

အမှတ်စဉ်	ဖော်ပြချက်	လျှပ်စစ်ဓါတ်စီးအားအချိုး	တပ်ဆင်ထားသည့်စွမ်းအား
၁	၂၃၀ kV မြောက်ပြင် ထပ်ဆင့်ဓါတ်အားခွဲရုံ	၂၃၀/၃၃	၂၀၀
၂	၂၃၀ kV ရွှေစာရံ ထပ်ဆင့်ဓါတ်အားခွဲရုံ	၂၃၀/၁၃၂ ၂၃၀/၃၃	၁၀၀ ၆၀
၃	၂၃၀ kV ဘီးလင်း ထပ်ဆင့်ဓါတ်အားခွဲရုံ	၂၃၀/၁၃၂ ၂၃၀/၃၃	၁၀၀ ၁၀၀
၄	၂၃၀ kV သပြေ၀ ထပ်ဆင့်ဓါတ်အားခွဲရုံ	၂၃၀/၃၃	၆၀
၅	၂၃၀ kV သာစည် ထပ်ဆင့်ဓါတ်အားခွဲရုံ	၂၃၀/၁၃၂ ၁၃၂/၃၃	၂၀၀ ၃၀
၆	၁၃၂ kV မြင်းခြံ ထပ်ဆင့်ဓါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၆၆	၉၀
၇	၁၃၂ kV တံခွန်တိုင် ထပ်ဆင့်ဓါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃	၁၂၈

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

၈	၁၃၂ kV အောင်ပင်လယ် ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃ ၁၃၂/၁၁	၃၀ ၃၁.၅
၉	၁၃၂ kV ယင်းမာပင် ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃	၁၅
၁၀	၁၃၂ kV အနီးစခန်း ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃	၆၀
၁၁	၁၃၂ kV ရဲအောင်ဆန်း ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃	၆၀
၁၂	၁၃၂ kV တောင်တော်ကွင်း ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃	၁၅၀
၁၃	၁၃၂ kV အင်းကုန်း ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃	၆၀
၁၄	၁၃၂ kV ရတနာပုံ ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃	၁၈
၁၅	၁၃၂ kV လက်ပံလှ ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃	၂၀
၁၆	၁၃၂ kV ဇုန်(၂) ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၃၃	၁၈
၁၇	၁၃၂ kV ချောက် ထပ်ဆင့်ခါတ်အားခွဲရုံ	၁၃၂/၆၆/၁၁	၃၉.၉၉
စုစုပေါင်း			**၁,၅၇၀.၄၉**

ဇယားမြစ်- လျှပ်စစ်စွမ်းအားပန်ကြီးဌာန

ယခုချိန်တွင် မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ရေအားလျှပ်စစ်ဖြန့်ဖြူးပေးသည့် ဌာန(၆)ခု ရှိပြီး၊ ဆောင်ရွက်ဆဲ လုပ်ငန်းတစ်ခု ရှိပါသည်။ ၎င်းဌာနများမှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်ကုန်တွင် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ၁၄၂၄ မီဂါဝပ်ထုတ်လုပ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အမေရိကန် အခြေစိုက်APR နှင့်အစိုးရတို့သည် မြန်ဆန်ကောင်းမွန်သည့် လျှပ်စစ်စက်ရုံ တစ်ခုကို မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် တည်ဆောက်ရန် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပါသည်။ ကျောက်ဆည်မြို့တွင် အခြေစိုက်မည့် တိုးချဲ့စက်ရုံသည် မြန်မာပြည်တွင် အကြီးဆုံးစက်ရုံတစ်ရုံဖြစ်လာပြီး လူဦးရေ (၆) သန်းတို့အား လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ထောက်ပံ့ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၁၁) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ စုစုပေါင်းလျှပ်စစ်ဓါတ်အားထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး

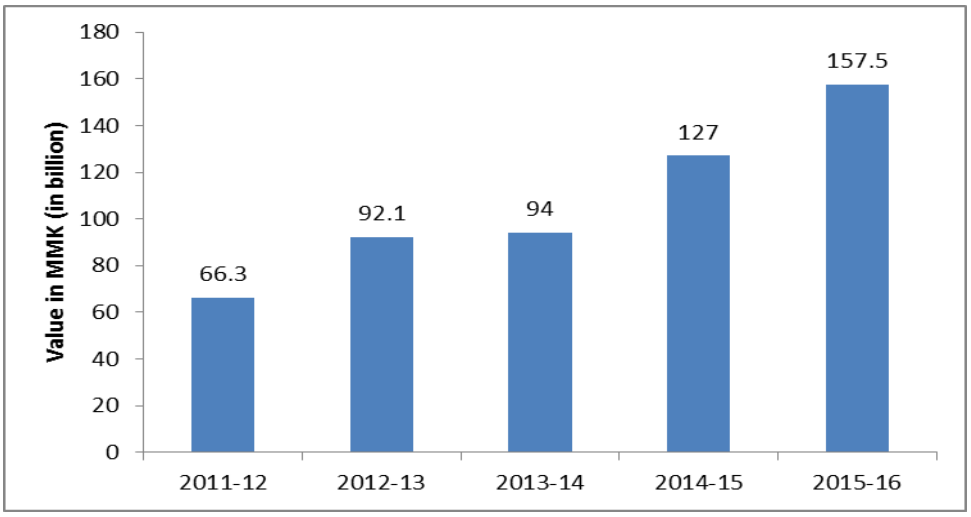

ဇယားမြစ်-မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ

၁.၄.၆ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး

ဒေသတွင်းရှိ အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မြန်မာ့တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍသည် လွန်ကဲစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများ ဝင်ရောက်မှုကို ခွင့်မပြုမီက တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းသည် မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း (MPT) ၏ လက်ဝါးကြီးအုပ်မှု အောက်တွင်ရှိခဲ့ပါသည်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန် အစိုးရတက်လာပြီးနောက် တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍသည် အထူး ဦးစားပေးကဏ္ဍ တစ်ရပ်ဖြစ်သဖြင့် တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံ၏ မိုဘိုင်းဖုန်းလိုအပ်ချက်ကို လျော့ချနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် တိုးတက်မှု ရည်မှန်းချက်များဖြင့် မြင့်မားစွာချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် တယ်လီဖုန်းကိုင်ဆောင်မှု နှုန်းထားမှာ ၅၀% ရှိလာရန် ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

ပုံ(၁၂) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း မိုဘိုင်းဖုန်းများတိုးတက်လာမှု

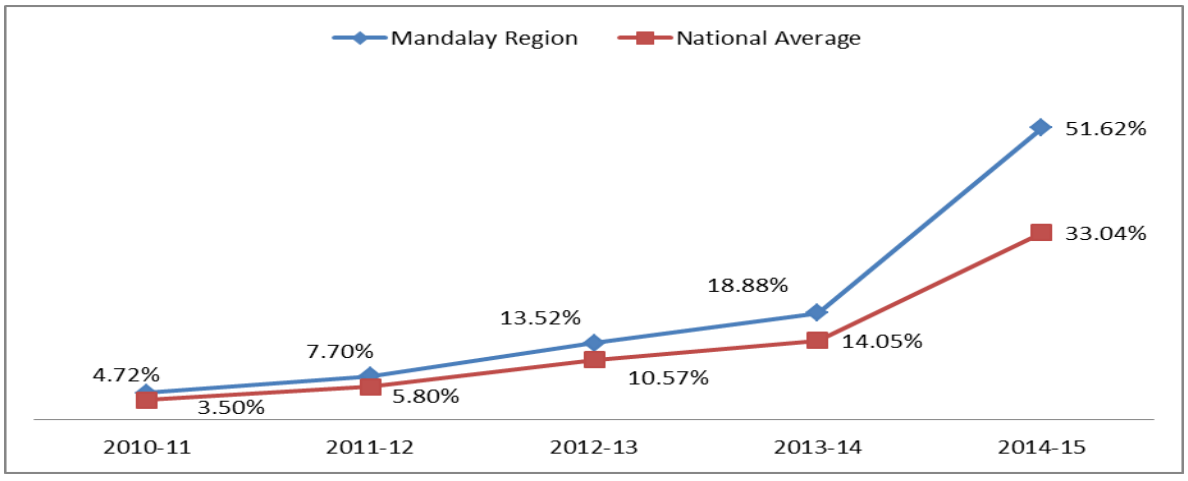

ဇယားမြစ်-မြန်မာ့အလင်း (၁၇-၈-၂၀၁၅) *မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေး၏ မိုဘိုင်းဖုန်းများသာ ဖြစ်ပေသည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်အတွက် ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းစဉ်များကို အမျိုးမျိုးသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးကဲ့သို့သော ဝန်ကြီးဌာနများမှသည် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

(1) အင်တာနက်ဝင်ပေါက်များကို တိုးတက်လာစေရန်နှင့် ကျယ်ပြန့်လာစေရန် (နေပြည်တော်၊ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး)

(2) Fiber optic cabels နှင့် microwave ဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းများ တိုးချဲ့ရန်၊

(3) မိုဘိုင်းဆက်ကြောင်းများ ထိုးဖောက်မှု တိုးတက်လာစေရန်၊

(4) အင်တာနက် မြန်နှုန်းကို မြင့်တင်ပေးရန်

(5) စာပို့တိုက် ဆိုင်ရာစနစ်များကို မြှင့်တင်ပေးရန်

(6) ကွန်ပျူတာနှင့် IT စနစ်များ မြှင့်တင်ပေးရန်

(7) ကြေးနန်းစနစ်များ မြှင့်တင်လာရန်

(8) e- Government အမျိုးသား အချက်အလက် ဗဟိုဌာနထူထောင်ရန် တို့ဖြစ်သည်။

၁.၅ ပြည်သူပိုင်နှင့်ပုဂ္ဂလိကပိုင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

၁.၅.၁ ပြည်သူပိုင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရသည် မြို့ပြဒေသရှိ မြို့နယ်များ၏ လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော အခြေခံအဆောက်အဦများကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေး နေသည့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း အလေးထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသများ ဖွံ့ဖြိုးလာရန်အတွက် အစိုးရသည် ဆေးခန်းများ ၊ အခြေခံပညာကျောင်းများ ၊ လမ်းများနှင့်တံတားများ တည်ဆောက်ခြင်းတို့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားပါ သည်။ ထိုမျှသာမက အစိုးရသည် ခရိုင်အားလုံးရှိ ကျေးလက်ဒေသများ လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးအတွက် ကြိုးပမ်းအကောင်အထည် ဖော်လျက်ရှိသည်။

ရတနာပုံဆိုက်ဘာစီးတီးကို ပြည်တွင်းနှင့်အာရှဒေသများမှ အများဆုံးပါဝင်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ(၃၀)ကျော်တို့ဖြင့် ၂၀၁၆ခုနှစ်ကပင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၄င်းဆိုက်ဘာစီးတီးသည် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့်စပ်ဆိုင်သည့် အမျိုးမျိုးသောလုပ်ငန်းများ ၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်များတို့နှင့် ညီညွတ်အောင် ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ဆိုက်ဘာစီးတီး၏ အဓိကအပိုင်းများ တည်ဆောက်ရန် အလေးထားခဲ့သော်လည်း ပုဂ္ဂလိကဆောက်လုပ်ရေး ကုမ္ပဏီများဖြစ်ကြသည့် အေးရှမက်ဂါလင့်(ခ)၊ အီလိုက်နှင့် သော်တာဝင်းတို့အနေဖြင့် နိုင်ငံဝန်ထမ်းများနေထိုင်ရန် အိမ်ယာများကိုသာ တည်ဆောက်ရန် ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။

ပုံ(၁၃) ရတနာပုံဆိုက်ဘာစီးတီးစီမံကိန်းတည်နေရာပြမြေပုံ

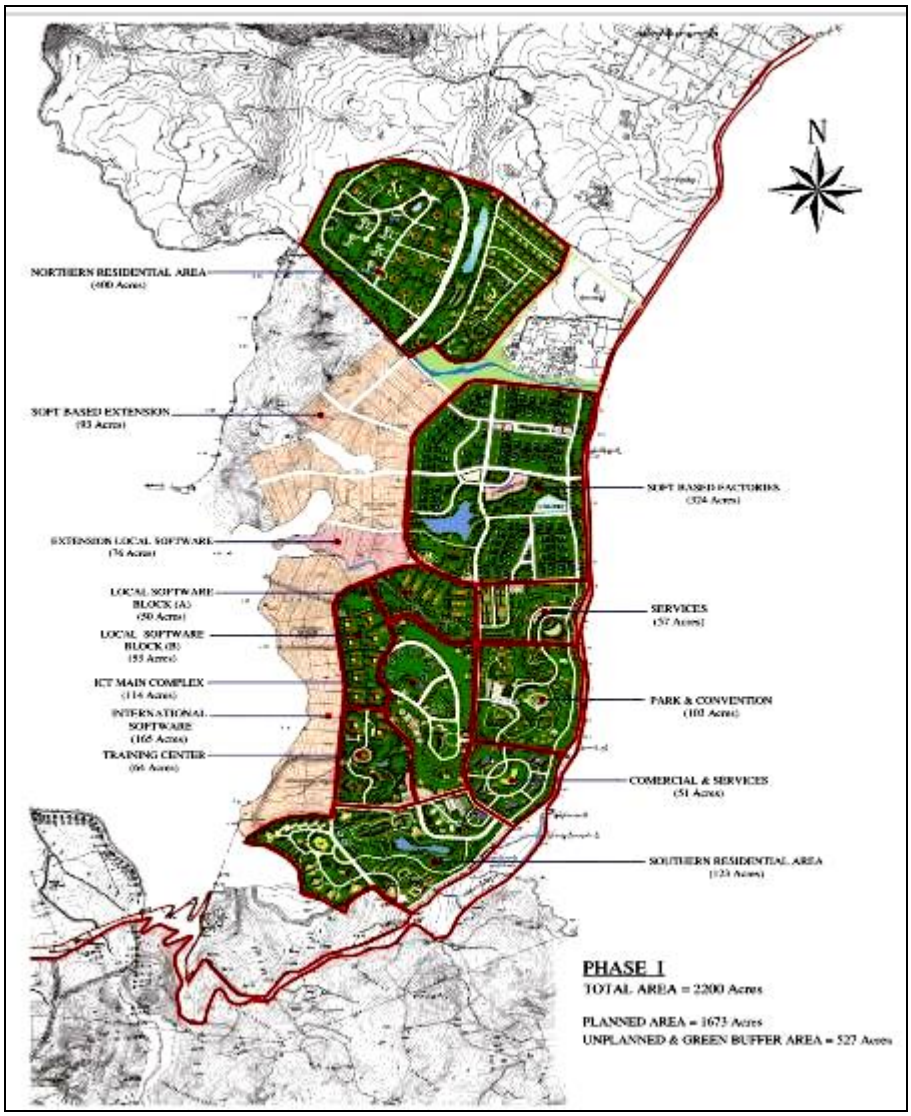

၁.၅.၂ ပဂ္ဂလိကကဏ္ဍရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ဘက်ပေါင်းစုံလျင်မြန်စွာ တိုးတက်လာရန်အတွက် လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်နှင့် ဘတ်ဂျက်အတားအဆီးများ ကြောင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းအရပ်ရပ်ကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့်ပင် ပဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကိုလေ့လာရာတွင် ၂၀၁၄-၂၀၁၅ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်းတွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ တစ်နိုင်ငံလုံး ပဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စုစုပေါင်း၏ ၅၄%ရှိနေချိန်တွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှာ ၂.၇%ဖြင့် ပဉ္စမနေရာတွင်သာ ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ ပဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို လေ့လာရာတွင် ၂၀၁၄-၂၀၁၅ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်းတွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးပဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစုစုပေါင်း၏ ၅၄% ရှိနေချိန်တွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှာ ၂.၇%ဖြင့် ပဉ္စမနေရာတွင်သာ ရှိပါသည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

ဇယား (၆) ၂၀၁၄ -၂၀၁၅ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအလိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

(ကျပ် သန်း)

အမှတ်စဉ်	တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်	၂၀၁၄-၂၀၁၅ ဘဏ္ဍရေးနှစ်
၁	ရန်ကုန်တိုင်း	၆၄၉,၉၆၅.၂၂
၂	နေပြည်တော်	၂၃၆,၆၂၂.၇၇
၃	တနင်္သာရီတိုင်း	၉၅,၆၄၈.၃၀
၄	ရှမ်းပြည်နယ်	၉၄,၁၄၅.၉၇
၅	မွန္တလေးတိုင်း	၃၂,၉၅၄.၆၈
၆	မကွေးတိုင်း	၁၉,၃၀၄.၇၇
၇	ရခိုင်ပြည်နယ်	၁၈,၂၈၅.၇၇
၈	စစ်ကိုင်းတိုင်း	၁၇,၇၁၈.၆၁
၉	ပဲခူးတိုင်း	၁၇,၅၂၄.၁၀
၁၀	ဧရာဝတီတိုင်း	၁၃,၇၅၁.၇၈
၁၁	မွန်ပြည်နယ်	၁၀,၀၀၀.၀၀
၁၂	ကရင်ပြည်နယ်	၁,၀၀၀.၀၀
	စုစုပေါင်း	**၁,၂၀၆,၉၂၁.၉၇**

ဇာစ်မြစ်- အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MNPED)

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တန်ဖိုးစုစုပေါင်းမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၈)ဘီလီယံ ကျော်ရှိပါသည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအနေဖြင့် စုစုပေါင်းနိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ တစ်ဝက် (၅၀%) ရရှိထားချိန်တွင် မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွက် (၈%)ကျော်သာရရှိခဲ့ပါသည်။

ဇယား(၇) ၂၀၁၄-၂၀၁၅ဘ ဏ္ဍရေးနှစ်အတွင်း ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအလိုက် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

(အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း)

အမှတ်စဉ်	တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်	၂၀၁၄-၂၀၁၅ ဘဏ္ဍရေးနှစ်
၁	ရန်ကုန်တိုင်း	၃,၇၆၆.၆၅
၂	ရခိုင်တိုင်း	၁,၆၁၈.၁၉
၃	မွန္တလေးတိုင်း	၆၆၆.၅၄
၄	တနင်္သာရီတိုင်း	၆၀၁.၁၂

၅	မကွေးတိုင်း	၄၆၀.၀၄
၆	ပဲခူးတိုင်း	၃၂၅.၆၀
၇	ရှမ်းပြည်နယ်	၂၃၄.၂၀
၈	ဧရာဝတီတိုင်း	၁၆၅.၅၆
၉	ကယားပြည်နယ်	၁၄၄.၃၈
၁၀	စစ်ကိုင်းတိုင်း	၁၆.၈၃
၁၁	မကွေးတိုင်း	၉.၀၀
၁၂	နေပြည်တော်	၂.၄၃
	စုစုပေါင်း	**၈,၀၁၀.၅၄**

ဇာစ်မြစ်-ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (DICA)

၁.၆ စက်မှုဇုန်များ

မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးသည် မြန်မာပြည်အလယ်နေရာတွင် တည်ရှိပြီး ၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်မှုဗဟိုနေရာအဖြစ် သမိုင်းစဉ် တစ်လျောက်စဉ်းစားခဲ့ကြသည်။ မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် မွန္လေးစက်မှုဇုန် ၊ မြင်းခြံစက်မှုဇုန်နှင့် မိတ္ထီလာစက်မှုဇုန်ဟူ၍ စက်မှုဇုန်(၃)ဇုန်ရှိပါသည်။

စက်မှုဇုန်အမည်	မွန္လေးစက်မှုဇုန်	မြင်းခြံစက်မှုဇုန်	မိတ္ထီလာစက်မှုဇုန်
မြေအကျယ်အဝန်း (ဧက)	၁,၈၂၀	၁၆၃	၃၈၅
လုပ်ငန်းအရေအတွက်	၁,၂၉၄	၂၆၅	၂၉၅
တည်ဆောက်သည့်နှစ်	၁၉၉၀	၁၉၉၅	၁၉၉၇

စျေးကွက်စီးပွားရေး စတင်ခဲ့ပြီးချိန်ကစ၍ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းများ ၊ အကျိုးတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရကခွင့်ပြုထား သည့်လုပ်ငန်းများ စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းကြီးများ မဟုတ်ကြသည့် အသေးစားနှင့်အလတ်စားလုပ်ငန်းများသည် ကုန်ကြမ်းများ ရရှိရေးနှင့် အဓိကစက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် အထောက်အကူပြုရေးကဲ့သို့သော စက်မှုလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဖော်ပြပါအဆင့်များအတိုင်း ခိုင်မာစွာလုပ်ဆောင်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

(1) ဥပဒေများ ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ဒေသအတွင်းရှိ လုပ်ငန်းများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို

တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်။

(2) စီမံဖွဲ့စည်းမှုနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်များ တိုးတက်လာစေရေး။

(3) အခြေခံအဆောက်အဦးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် ထောက်ပံ့ကူညီပေးရန်။

(4) နည်းပညာဆိုင်ရာသင်တန်းကျောင်း အမျိုးမျိုး၏ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများဖြင့် အလုပ်သမားများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုကိုမြှင့်တင်ပေးရန်။

(5) အလားအလာကောင်းမွန်သည့် ကုန်စည်များကိုသာ ထုတ်ရန်။

ပုံ(၁၄) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိစက်မှုဇုန်များ

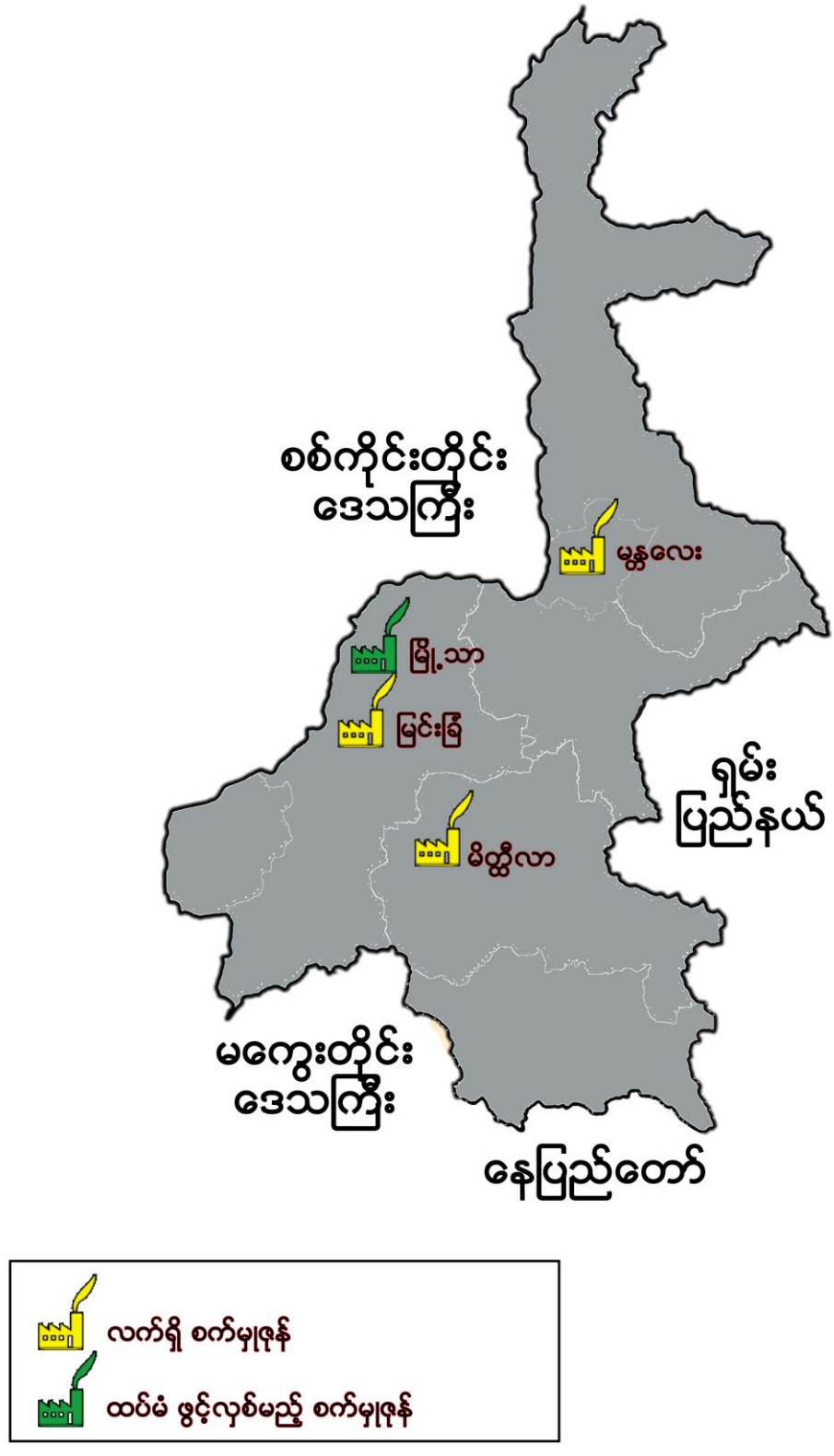

ဇာစ်မြစ်- မြန်မာ့ဈေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး(MMRD)

မန္တလေးမြို့သာစက်မှုဇုန်ဥယျာဉ်သည် မန္တလေးမြို့နှင့်(၃၀)မိုင်ခန့်အကွာ ငါန်းစွန်မြို့နယ် မြို့သာအနီးတွင် တည်ရှိသည်။ ၄င်းကို မြို့သာစက်မှဖွံ့ဖြိုးရေး အများပိုင်ကုမ္ပဏီက ဆောင်ရွက်သည်။ စက်မှုဥယျာဉ်မြို့တော်မှာ ၁၀,၃၃၇ဧက ကျယ်ဝန်းပြီး ၊ ၄င်းတွင်စက်မှလုပ်ငန်းများ အတွက်သီးသန့်နေရာများ၊ ကုန်သိုလှောင်ရုံများနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာများ၊ လူနေထိုင်ရန်တိုက်တာများ၊ လမ်းများနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာများ၊ အများပြည်သူရောင်းဝယ်ဖောက်ကားနိုင်သည့် နေရာများနှင့် ကျေနပ်နှစ်သက်ပျော်ရွှင်မှုပေးမည့် နေရာများပါဝင်သည်။

ပုံ(၁၅) မြို့သာစက်မှုဇုန်၏တည်နေရာပြပုံ

ဇာစ်မြစ်-မြန်မာ့ဈေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုကုမ္ပဏီလီမိတက်(MMRD)

ပုံ(၁၆) မြို့သာစက်မှုဥယျာဉ်

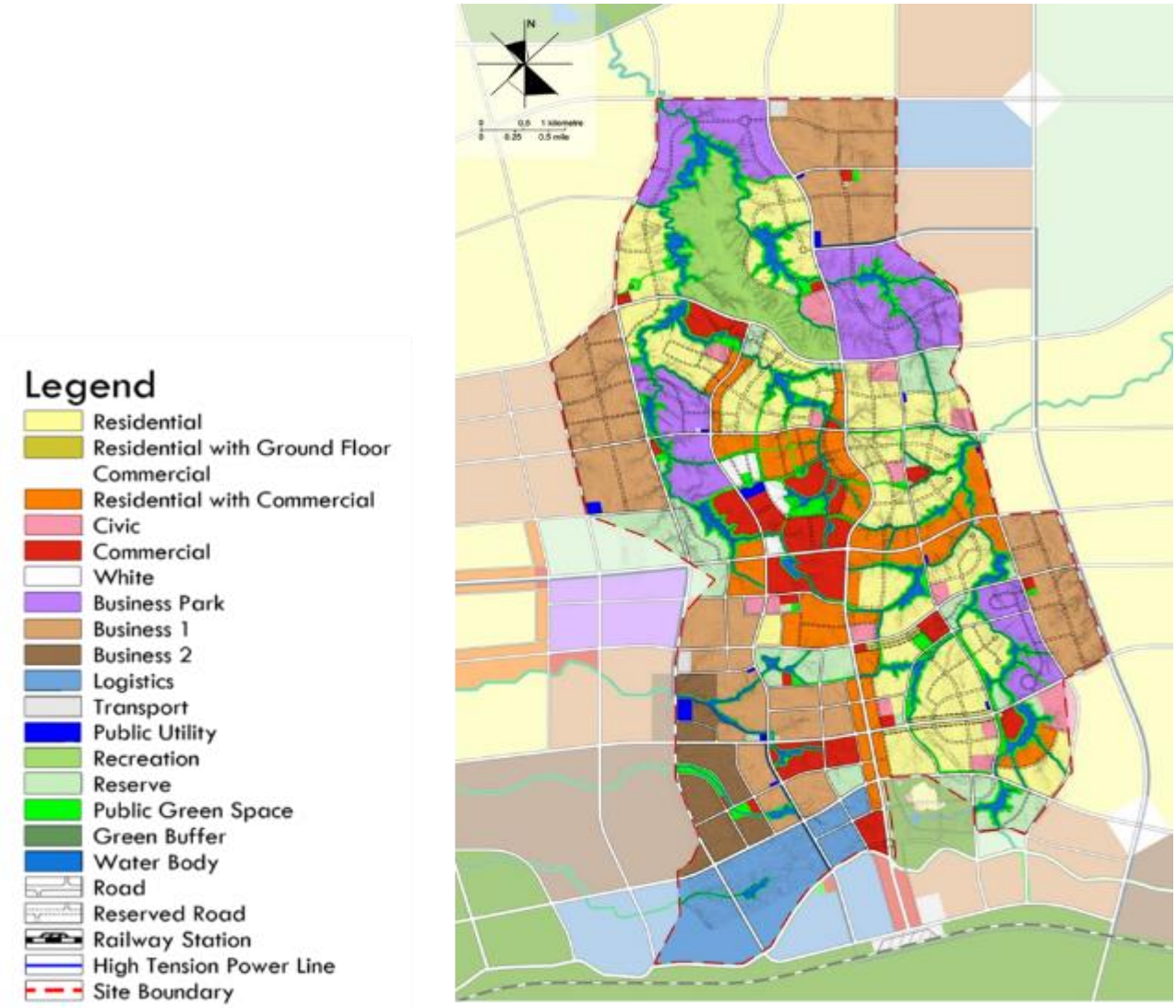

ဇာစ်မြစ်-မွန္လေးမြို့သာစက်မှဖွံ့ဖြိုးရေး အများပိုင်ကုမ္ပဏီလီမိတတ် (MMID)

မွန္လေးမြို့သာစက်မှဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းတွင် ဖော်ပြထားမှုအရ ၊ စက်မှုဇုန်၏တည်နေရာသည် ဗျူဟာကျသည့်နေရာတွင် စနစ်တကျတည်ရှိ ပြီး ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများအားလုံးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းများအားလုံးအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို လွယ်ကူစွာရရှိနိုင်ပေသည်။ ဤစက်မှုဥယျာဉ်ကြီးကို အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ တိုးပွားလာစေရန်လည်းကောင်း ၊ မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပျောက် စေရန်အတွက် လည်းကောင်း ၊ ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အကြိုလုပ်ငန်းများနှင့်ဝန်ဆောင်မှု အခြေပြု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပတ်ဝန်းကျင်များတည်ဆောက်ရာတွင် ထိရောက်မှုရှိစေရန်တို့အတွက် တည်ထောင်ထားပါသည်။ လုပ်ငန်းမျိုးစုံ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ရန် ဆောင်ရွက်ထားရာတွင် အခြေခံစက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ အဆင့်မြင့် နည်းပညာ

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

လုပ်ငန်းများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအလေးပေးသည့်လုပ်ငန်းများ၊ စားသုံးမှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုထားသော်လည်း အကြီးစားစက်မှု လုပ်ငန်းများ ကိုကား ခွင့်ပြုမည်မဟုတ်ချေ။

အဆိုပါစီမံကိန်းကြီးကို အပိုင်းအလိုက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး၊ အပိုင်း(၁) ၂,၅၀၀ဧကကို (၂၀၁၃ မှ ၂၀၁၇) တွင် လည်းကောင်း၊ အပိုင်း(၂) ၄,၅၀၀ဧကကို(၂၀၁၇မှ၂၀၂၂)တွင်လည်းကောင်း၊ အပိုင်း(၃) ၃,၅၀၀ဧကကို (၂၀၂၂မှ၂၀၂၅) တွင်လည်းကောင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက် သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းခွင်နေရာများအတွက် လျှပ်စစ်မောတ်အားလိုင်းများကို သွယ်တန်းလျက်ရှိပြီး၊ မန္တလေးမြို့သာစက်မှု ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းအနေဖြင့် 2×20 MVA of 66KV ထပ်ဆင့်မောတ်အားခွဲရုံတစ်ခုကို လျှပ်စစ်မောတ်အားဝန်ကြီးဌာနမှ ရရှိပြီးဖြစ်သည်။ ဆက်သွယ်ကူး ပြောင်းလာသည့် မါတ်အားလိုင်းများနှင့်ထပ်ဆင့်မါတ်အားခွဲရုံများကို စတင်တည်ဆောက်နေပြီး ၂၀၁၆ဖေနန်ဝါရီလတွင် ပြီးစီးမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၇ အလုပ်သမား

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် လူဦးရေ(၆)သန်းကျော်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူဦးရေအထူထပ်ဆုံးသော ဒေသလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ လူဦးရေပိုရမစ်ပုံစံမှာ အိုးပုံဖြစ်နေပါသည်။ မြန်မာ တစ်နိုင်ငံလုံး၏ လူဦးရေပိုရမစ်ပုံနှင့်လည်း ဆင်တူလှပါသည်။ လူငယ်အရေအတွက် တိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေရန် အရေးကြီးလှပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မူဝါဒများနှင့်လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် အားပေးဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိလာအောင် ဆောင်ရွက်ရန် အရေးတကြီးလိုအပ်ပြီး၊ အစိုးရနှင့်အခြားပါဝင်ဆောင်ရွက်သင့်သူများက ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်သည်။

ပုံ(၁၇) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏လူဦးရေပိုရမစ်ပြုပုံ

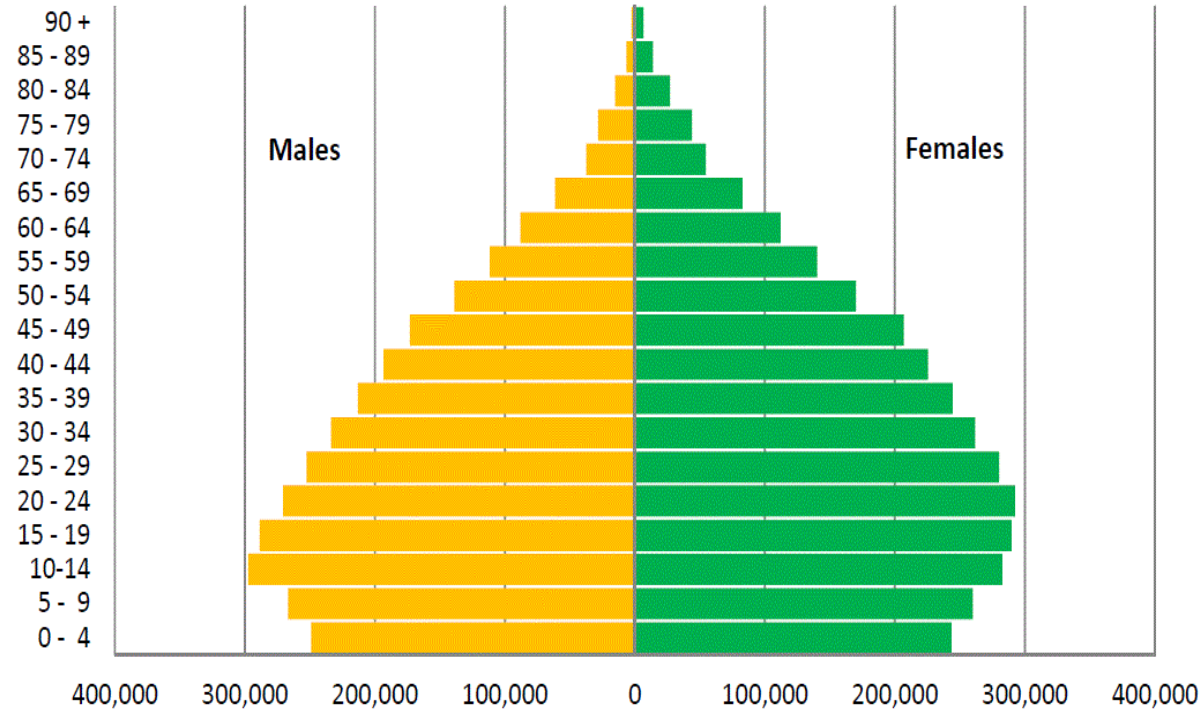

ဇာစ်မြစ်-အမျိုးသားသန်းခေါင်စာရင်း ၂၀၁၄

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ပုဂ္ဂလိကအလုပ်သမား ၁၅၀,၀၀၀ဦးနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်း ၁၂၀,၀၀၀ဦးတို့ရှိပါသည်။ စက်မှုကဏ္ဍမှာ အလုပ် သမား ၅၆,၀၀၀ဦးဖြင့် လူဦးရေများပြားလှပါသည်။ ထိုအလုပ်သမားများသည် မန္တလေး ၊ မြင်းခြံနှင့်မိတ္ထီလာစက်မှုဇုန်များရှိ အမျိုးမျိုးသောစက်မှုလုပ် ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြပါသည်။ ပြည်တွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကိုမြှင့်တင်ပေးရန် ၊ စက်မှုဇုန်အသစ်များတည်ထောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စက်မှုလုပ်ငန်းများမှာ ဒေသအတွင်းရှိ အလုပ်သမားအများစုလုပ်ကိုင်ရာ နေရာများဖြစ်ကြပါသည်။

၁.၈ မန္တလေးခရိုင်၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

ရန်ကုန်ကဲ့သို့ပင် မန္တလေးတွင်လည်း စည်ပင်သာယာရေး နယ်မြေများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ မန္တလေးမြို့တော်စည်ပင်သာယာ ရေးကော်မတီလက်အောက်တွင် မြို့ပေါ်ရှိမြို့နယ်(၇)ခု ပါဝင်ပြီး ၊ ဇရိယာစတုရန်းမိုင် ၁,၄၇၄ကျယ်ဝန်းပါသည်။ မန္တလေးခရိုင်၏ အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှာ စက်မှုဇုန်လုပ်ငန်းများ ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ မန္တလေးခရိုင်သည် အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်အကြား မဲခေါင်ဒေသခွဲ စကြံလမ်းမကြီးတစ်လျှောက် လေကြောင်းလိုင်းများ ၊ ကုန်လမ်းများ ၊ မီးရထားလမ်းများ ၊ ပြည်တွင်းလေကြောင်း လမ်းများဖြင့် မဟာဗျူဟာကျစွာ တည်ရှိသည်။ ဗဟိုချက်မြို့တော်ဟုလည်း ခေါ်ဆိုကြသည်။

မန္တလေးမြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို မန္တလေးမြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီဥပဒေအရ ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ပထမဦး စွာတည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ၄င်းကော်မတီအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်တာဝန်များ ကျယ်ပြန့်စွာရှိရာတွင်-မြို့တော်စီမံကိန်း၊ မြေစီမံ ခန့်ခွဲမှု၊ အခွန် ကောက်ယူ စုစည်းမှုနှင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ ပါဝင်သည်။ ကော်မတီသည် အိမ်ယာများ၊လမ်းများ၊ အခြေခံ အဆောက်အဦးများ နှင့်ပြည်သူများ လိုအပ်သည့် အရာများကို ဖြည့်စွမ်းနိုင်ရန်အတွက် များစွာသောကုမ္ပဏီများဖြင့် တွဲဖက်၍(သို့) B.O.T စနစ်များဖြင့် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ပုံ(၁၈) မန္တလေးခရိုင်၏ ဂျီဒီပီရရှိမှု (နှစ်အလိုက်ဈေးနှုန်း)

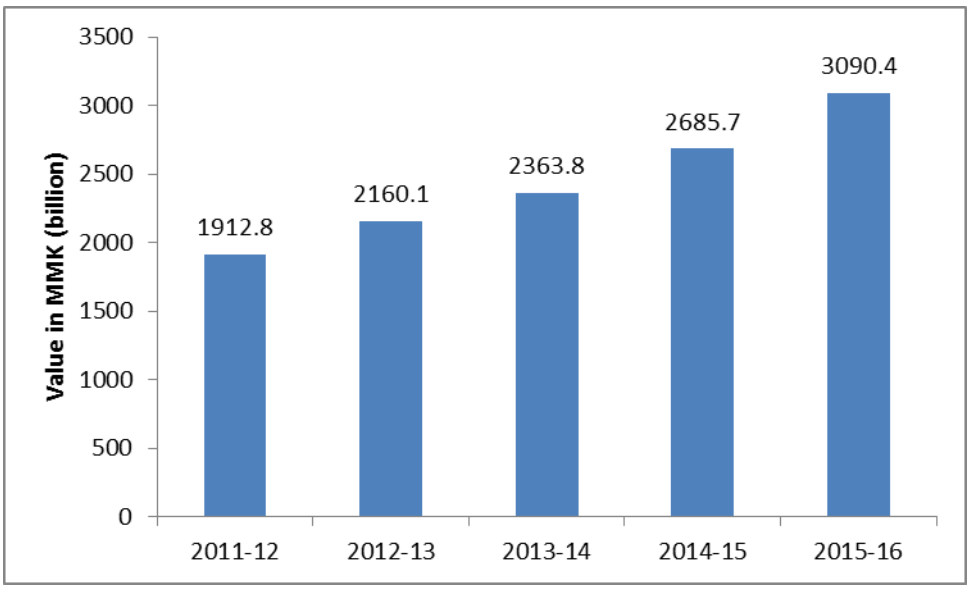

ဇာစ်မြစ်-မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ

၁.၈.၁ မန္တလေး၏ အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု စီမံကိန်းများ

မန္တလေးမြို့တော်တွင် စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီသည် စက်မှုဇုန်များအတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စက်ရုံများ တိုးပွားလျက်ရှိ သဖြင့် ရေပေးဝေဖြန့်ဖြူးရေး လုပ်ငန်း၊ ရေဆိုးစွန့်ပစ်လုပ်ငန်းနှင့် မြို့တော်၏စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းများကို အလေးထားဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (JICA)အနေဖြင့် ပြည်ကြီးတံခွန် မြို့နယ်တွင် ဒေါ်လာသန်း (၂၀) တန်ဖိုးရှိ မြို့ရေပေးရေးလုပ် ငန်းများကို ထောက်ပံ့ကူညီခဲ့ပါသည်။ မန္တလေးမြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ(MCDC)သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာချေးငွေနှင့် ထောက်ပံ့ငွေများ မပါဝင်ဘဲHydrotek Public Company နှင့် ပူးပေါင်း၍ ရေဆိုးစုဆောင်းစွန့်ထုတ်မှု စနစ်ဆိုင်ရာ ဗဟိုစက်ရုံတစ်ရုံကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ကော်မတီအနေဖြင့် စည်ပင်မှစွန့်ပစ်သည့် အညစ်အကြေး အတုံးအခဲများကို အသုံးပြု၍ စွမ်းအင်ထုတ်ယူနိုင်ရန် အတွက် ထိုင်းနိုင်ငံမှ ဩဇာတနစ်အဖွဲ့နှင့် B.O.T စနစ်အရ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ပြည်ကြီးမင်္ဂလာကုန်တင်ကားကြီးဝင်းကို MCDCမှ တည်ဆောက်ခဲ့ရာတွင် ကုန်တင်ယာဉ်ကြီးများဆိုင်ရာတွင် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း၊ ကုန်သိုလှောင်ရုံ၊ ဘဏ်များ၊ မော်တော်ကားပြင်အလုပ်ရုံများ၊ ကျန်းမာရေးဆေးခန်းများ အတွက် ကွန်ကရစ်အားဖြည့် အဆောက်အဦး၊ အလုံး(၈၀) ပါဝင်ပါသည်။ ၄င်း၏ဧရိယာ အကျယ်အဝန်းမှာ (၆၂) ဧကခန့် ရှိပြီး (၂၀၁၂) ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။

MCDC သည် CAD ဆောက်လုပ်ရေး၊ New Star Light ဆောက်လုပ်ရေးတို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ မင်္ဂလာမန္တလေး စီမံကိန်းကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

စီမံကိန်း၏ ပထမပိုင်းလုပ်ငန်းများ ပြီးစီးခဲ့ရာတွင် တိုက်ခန်းများ၊ စူပါမားကတ်များ၊ ယာဉ်ရပ်နားရန်နေရာများ၊ ကြယ်သုံးပွင့် အဆင့်ရှိ ဟိုတယ်တစ်လုံး၊ ကွန်ဒိုမီနီယမ် တိုက်ခန်းများ၊ အိမ်ဆိုင်များ၊ နေထိုင်သူများအတွက် စျေးဝယ်စင်တာများ ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် Pullman Hotel, ကွန်ဒိုမီနီယမ်နှင့် ခြံဝန်းပါအိမ်နှင့် ရုံးအဆောက်အဦးများကို ဆောက်လုပ်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

မန္တလေးကွန်ဗေးရှင်းစင်တာ (MCC) ကို MCDC ပိုင်ဆိုင်သည့် ချမ်းမြသာစည် မြို့နယ်အတွင်းရှိ (၁၄.၈) ဧက ကျယ်ဝန်းသော တောင်သိပ်ပံ လမ်းပေါ်တွင် တည်ဆောက်လျက် ရှိပါသည်။ ထိုသို့ တည်ဆောက်ရာတွင် MCDC သည် New STAR Light နှင့် CAD ဆောက်လုပ်ရေး တို့နှင့် ဖက်စပ်စနစ်အရ တည်ဆောက်ပါသည်။ MCCတွင်

ထိုင်ခုံ(၁၅၀၀၀ ပါဝင်သည့် ခန်းမကြီး၊ အစည်းအဝေးခန်းမကြီး (၆) ခု၊ ကုန်စည်များခင်းကျင်း ပြသရာနေရာများ၊ ထိုင်ခုံ(၁၀၀၀) ရှိ ခန်းမတစ်ခုနှင့် မော်တော်ကား(၂၀၀၀) ရပ်နားနိုင်မည့် ယာဉ်ရပ်နားရန် နေရာများပါရှိမည် ဖြစ်သည်။ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ စင်တာတွင်ဟိုတယ်တစ်လုံး၊ စျေးဝယ်စင်တာတစ်ခု(၁၆) ထပ်ရှိပါသည်။ ရုံးခန်းများအတွက် အဆောက်အဦး၊ အထပ်(၂၀)ပါသည်။ ကွန်ဒိုမီနီယမ်(၂) လုံးတို့ကို ၂၀၁၇ နှင့် ၂၀၁၈ နှစ်များတွင် တည်ဆောက်ရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။

တံတားဦးဟိုတယ်ဇုန် စီမံကိန်းသည် မန္တလေးမြို့တော်၏ အနောက်တောင်ဘက်၊ ဇက ၂၀၀၀ခန့်ကျယ်ဝန်းသော နေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။ ၄င်းကို မြန်မာ့ခရီးသွား ဖွံ့ဖြိုးမှု ကုမ္ပဏီလိမိတက်က ဆောက်လုပ်မည် ဖြစ်ပြီး၊ ဟိုတယ်များ၊ ရောင်းဝယ်ရေးနှင့် ဝွေကြေးလုပ်ငန်းဆိုင် ရာ နေရာများနှင့် လူနေမှုဆိုင်ရာ နေရာများ ပါဝင်မည် ဖြစ်သည်။ ၄င်းစီမံကိန်းတွင် စျေးကွက်အတွင်း ဟိုတယ်အခန်း(၁၀၀၀၀) ရှိရန်နှင့် ဒေသခံပြည်သူ(၅၀၀၀၀) တို့ အလုပ်အကိုင်ရရှိရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။

MCDC သည် ရေတံခွန်တောင် ဂေါက်ကွင်းကို တည်ဆောက်လျက်ရှိပြီး၊ ပန်းခြံများ၊ အပန်းဖြေစင်တာများနှင့် ကုန်းမြင့် အိမ်ယာတို့ ပါဝင်မည် ဖြစ်သည်။ ပန်းခြံများတွင် အိမ်ယာများအတွက် သီးသန့်မြေဧရိယာမှာ (၂၂၅) ဇက ရှိပါသည်။

မန္တလေးစိမ်လန်းမြို့တော် ကုမ္ပဏီလိမိတက်သည် မန်းမြန်မာ၊ သန်းလွင်မြတ်နှင့် တစ်ဒါဇင်သော အခြားပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီများနှင့် ပူးတွဲ၍ မန္တလေးလက္ကားစျေးကွက်ကြီး တစ်ခုကို မန္တလေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်အနီးတွင် တည်ဆောက်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ စီမံကိန်းတွင် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများ၊ အအေးခန်း သိုလှောင်ရုံများ၊ ဘဏ်များ၊ ဟိုတယ်များ၊ ဧည့်ရိပ်သာများနှင့် ပြခန်းမကြီးများ ပါဝင်ပေသည်။ ဇက(၁၀၀) ကျယ်ဝန်းသော မြေပေါ်တွင်လက္ကား အရောင်းစျေးကွက် စီမံကိန်းကို တည်ဆောက်ရခြင်းမှာ အထက်မြန်မာပြည်၏စျေးကွက် အခြေအနေတိုးတက် လာစေရန်နှင့် တရုတ်စျေးကွက်အပေါ် မှီခိုနေရမှုများကို လျော့ချနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်စည်ဝင်ရောက်မှုမှာ အနီးအပါးရှိ မြို့များဖြစ်သော စစ်ကိုင်း၊ မိတ္ထီလာ၊ မြင်းခြံနှင့် မြန်မာပြည်မြောက်ချမ်း မြို့များမှ ကုန်စည်များ အဓိကလာရောက်ကြမည် ဖြစ်ပြီး၊ စီမံကိန်းကြီးကို ၂၀၁၇ ဇပြီလတွင် ပြီးစီးရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။]

ပုံ (၁၉) မန္တလေးလက်ကားဈေးကွက်၏ ပင်မစီမံကိန်းပြမြေပုံ

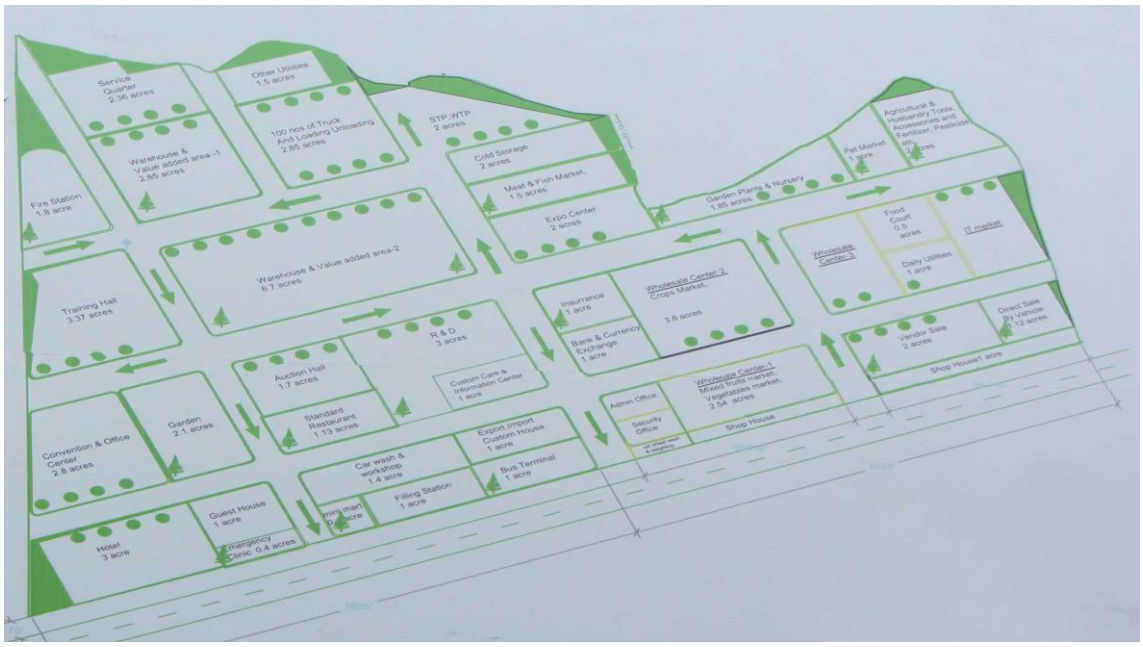

ဇာစ်မြစ်- မန္တလေးစိမ်းလန်းမြို့တော် ကုမ္ပဏီလိမိတက်

၁.၈.၂ စက်မှုဇုန်များ

မန္တလေးသည် စက်မှုဆိုင်ရာတွင်လည်း ဗဟိုချက်မဖြစ်ပါသည်။ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် စက်မှုလုပ်ငန်းအရေအတွက်မှာ (၄၀၀၀) ကျော်ရှိ ပြီး၊၇၀% သော လုပ်ငန်းများမှာ အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အသေးစားနှင့် အငယ်စား စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်သားဦးရေ (၁၉) ယောက်ထိရှိပြီး၊ အလတ်စားလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်သားဦးရေ (၉၉)ဦး အထိ ရှိပါသည်။ အကြီးစားလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်သားဦးရေ (၁၀၀) ထက် ပို၍ ရှိပါသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ရေဆိုးစွန့်ပစ်မှု စနစ်မှာအားနည်းနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ အငယ်စား စက်မှုလုပ်ငန်း(၃၀၀၀)တို့သည် (၁) စားသောက်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း (၂) လူသုံးကုန်ပစ္စည်း လုပ်ငန်း (၃) ကျောက်မျက်လုပ်ငန်းနှင့် (၄) ချည်ထည်လုပ်ငန်းများအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားကြပါသည်။ ထပ်ဆင့် တန်ဖိုးရနိုင်မှုနှင့် ကုန်ချောရရှိနိုင်မှု အနေအထားအရ စားသောက်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းသည် အလားအလာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၂၀) မွန္အလေးခရိုင်၏ စက်မှုလုပ်ငန်းများ မှတ်ပုံတင်မှု အခြေနေ

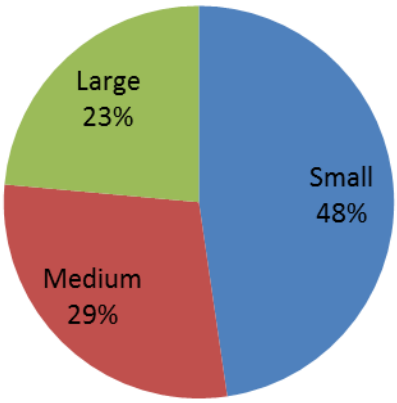

ဇယားမြစ်- မွန္အလေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့

မွန္အလေးစက်မှုဇုန်တွင် ဇုန်(၁) ၊ဇုန်(၂) နှင့် ဇုန်(၃) ဟူ၍ ဇုန်(၃) ဇုန် ရှိပါသည်။ ဇုန်(၁) ကို ၁၉၉၀ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပြီး၊ ဇုန်(၂) ကို၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း၊ ဇုန်(၃)ကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း အသီးသီးဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ဇုန်(၁)သည် ပြည်ကြီးတံခွန်မြို့နယ်တွင် တည်ရှိပြီး အကွက်ပေါင်း ၃၅၀၀နှင့် ဧရိယာအကျယ်အဝန်း၁၈၂၀ ဧကရှိပါသည်။ မွန္အလေးစက်မှုဇုန် စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီကို စက်မှုဇုန်များ၏ စီမံခန့်ခွဲမှု အရပ်ရပ်ကို အထောက်အကူပြုစေရန်နှင့် လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကြား ချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

မွန္အလေး၏စက်မှုဇုန်များတွင် စက်ရုံပေါင်း ၁၂၀၀ကျော်ရှိပြီး စားသောက်ကုန်နှင့် အိမ်သုံးပစ္စည်းများ၊ ကုန်ကြမ်းများနှင့် တစ်ဝက်တစ်ပျက် ကုန်ချောများ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အခြားသောစက်အမျိုးအစားများ၊သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာများကို အလေးထားထုတ်လုပ်ကြပါသည်။

ပုံ(၂၁) မွန္အလေးစက်မှုဇုန်ရှိ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် လုပ်ငန်းများ၏ ကြီး၊ လတ်၊ ငယ်ပြပုံ

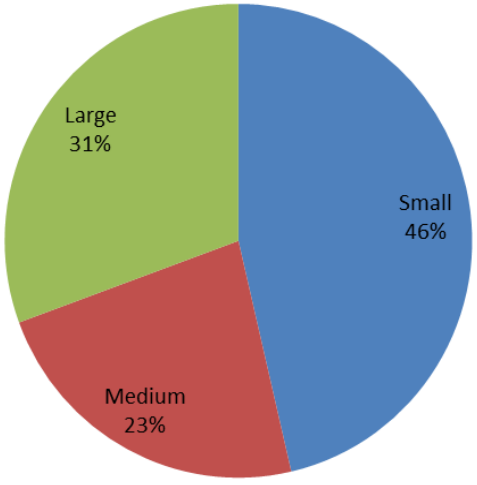

ဇယားမြစ်-မွန္အလေးစက်မှုဇုန် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ

ရက်လုပ်ပြီး အထည်ချုပ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းများမှအပ မော်တော်ကားတာယာ၊ ဆပ်ပြာမှုန့်နှင့် FMCGထုတ်ကုန်များကို ထုတ်လုပ်လျက်ရှိ သည်သာမက သစ်အခြေခံစက်မှုလုပ်ငန်းများမှ ထုတ်လုပ်သည့် ပို့ကုန်ပစ္စည်းများကို အဓိကနိုင်ငံများဖြစ်သော ပြင်သစ်၊ အီတလီ၊ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ထိုင်း၊ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း၊ တောင်ကိုရီးယားနှင့် စကင်္ကပူနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ပါသည်။

မွန္ကလေးစက်မှုဇုန်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီအနေဖြင့် မွန္ကလေးစက်မှုဇုန်အား နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ စက်မှုဇုန်ကြီးအဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်မည့် စီမံကိန်းများ ချမှတ်ထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ ကော်မတီအနေဖြင့် ပြည်တွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် သင်တန်းများ၊ အနာဂတ်ကာလ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အခြေခံအဆောက်အဦး များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများကို အတူတကွ ပူးတွဲဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

၂. မန္တလေးမြို့ရှိစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုသိရှိနားလည်ခြင်း (လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များ၏အမြင်)

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် အားလုံးသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများကို ပေးစွမ်းနေပေသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အနေဖြင့် လုပ်ငန်းများမထူထောင်မီ မန္တလေး၏အခြေအနေများကို သိရှိရန်လိုပေသည်။ သို့မှသာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အကျိုးအမြတ်များ ရရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးမြို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခြေအနေတွင် လုပ်ငန်းများ၏ ရရှိနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် မန္တလေးမြို့နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း(၄၂) ခုတို့ကို ၂၀၁၅ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၃) ရက်မှ (၁၄) ရက်အထိ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ ပိုမိုပြည့်စုံသည့် ရလဒ်များဖြစ်စေရန်အတွက် တိုင်းဒေသကြီးရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ မန္တလေးမြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ကုန်သည်/စက်မှုအသင်းချုပ်နှင့် စက်မှုဇုန်များမှ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်လည်း တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။

စစ်တမ်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအဖွဲ့၏အင်အား

စစ်တမ်းလုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင် လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ခေါင်းဆောင်၊ လက်ထောက်ခေါင်းဆောင်၊ စက်မှုစစ်တမ်းကျွမ်းကျင်သူနှင့် အဆိုပါစစ်တမ်း မျိုးတွင် ကောင်းမွန်သောအတွေ့ကြုံရှိသည့် အဖွဲ့ဝင်များဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ဇယား(၈) မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာ စစ်တမ်း၏ လူအင်အားဖွဲ့စည်းပုံ

လုပ်ငန်းနယ်ပယ်	ပန်ထမ်း	အရေအတွက်	စုစုပေါင်း
မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများ ဆိုင်ရာစစ်တမ်း	အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်	၁	၅
	လက်ထောက်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်	၁	
	စက်မှုစစ်တမ်းကျွမ်းကျင်သူ	၁	
	အငယ်တန်းစက်မှုစစ်တမ်းကျွမ်းကျင်သူ	၁	
	စီမံရေးရာလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မည့် အငယ်တန်းပန်ထမ်းများ	၁	

ကောက်ယူမှုနည်းလမ်း

MMRD အနေဖြင့် ဒုတိယအဆင့် အချက်အလက်များကို (စားပွဲတင်သုတေသန) နည်းလမ်းဖြင့် သင့်တော်သည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများကို ဦးစွာ ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများ တည်ထောင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ လည်ပတ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊လိုအပ်သည့် စည်းမျဉ်းနှင့် နည်းလမ်းများကို လေ့လာရန် ဖြစ်ပါသည်။

စားပွဲတင် သုတေသနသည် စာရင်းအင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ၊ မက်ခရိုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် မန္တလေးမြို့ရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အရေအတွက်ကို ရရှိစေပါသည်။ ဒုတိယအဆင့်တွင် ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုမှု နည်းလမ်းဖြင့် ရွေးချယ်ထားပြီး ဖြစ်သော အလားအလာကောင်းသည့် ပြည်တွင်းစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု (B2Bs) ကောက်ယူခြင်း ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများသည် လက်လီဈေးသူများ၊ လက်ကားရောင်းဈေးသူများ၊ ဖြန့်ဖြူးသူများနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာတွင် အဓိကပတ်သက်မှုရှိကြပေသည်။ အသေးစိတ်ထွက်ရှိလာမှုမှာ မန္တလေးဒေသရှိကဏ္ဍကြီး(၇)ခုအတွက် မေးမြန်းမှု(၄၂)ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းတစ်ခုပြီးတစ်ခု မေးမြန်းမှုမဟုတ်ဘဲ (B2Bs)မေးမြန်းရမှုမှာ (၂၀)ခုသောတရားဝင် မဟုတ်သည့်မေးမြန်းမှု (KII)ဖြစ်ပြီး၊ ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များနှင့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများကို မေးမြန်းခဲ့မှုဖြစ်ပါသည်။

မွန္လေးမြို့တော်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်၏အခြေခံ အဆောက်အဦးဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေအနေဆိုင်ရာ အသေးစိတ် သတင်းအချက်အလက်များကို သိရှိနားလည်ရန်အလို့ငှာ သော့ချက်ကျသည့် အများပြည်သူ ဆိုင်ရာရုံးများ၊ အဖွဲ့အစည်းများကို တရားဝင်မဟုတ်သည့် မေးမြန်းမှု(KII)ကိုဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ဇယား(၉) (KII) မေးမြန်းမှုဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဌာနနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ

အမှတ်စဉ်	ဌာနဆိုင်ရာနှင့် အသင်းအဖွဲများ မေးမြန်းမှု	နမူနာအရေအတွက်
ဌာနများ		၁၄
၁	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန ၊ မွန္လေး	
၂	ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန	
၃	စက်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် စစ်ဆေးရေးဦးစီးဌာန၊ မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီး	
၄	အသေးစားလုပ်ငန်းများဦးစီးဌာန	
၅	ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဌာန	
၆	စိုက်ပျိုးရေးဌာန	
၇	အလုပ်သမားညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန	
၈	မွန္လေးမြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ (MCDC)	
၉	အင်ဂျင်နီယာဌာန(ရေနှင့်သန့်ရှင်းမှု) MCDC	
၁၀	အင်ဂျင်နီယာဌာန(အဆောက်အအုံ) MCDC	
၁၁	အခွန်ဌာန MCDC	
၁၂	စျေးများနှင့်သားသတ်ဌာန MCDC	
၁၃	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သန့်ရှင်းရေးဌာန MCDC	
၁၄	ဆောင်ဒါးရက်ကန်းကျောင်း၊ အသေးစားစက်မှုလုပ်ငန်းများဌာန၊ သမဂ္ဂိယမဝန်ကြီးဌာန	
အသင်းအဖွဲများ		၆
၁	ကုန်ထုတ်မှု သဘော်တင်အဖွဲ/ မွန္လေးရေယာဉ်ပိုင်ရှင်များအသင်း	
၂	မွန္လေးသစ်သီးဝလံနှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များထုတ်လုပ်/တင်ပို့သူများအသင်း	
၃	အိမ်ရာမြေအကျိုးဆောင်လုပ်ငန်းများအသင်း	
၄	မြန်မာ့ကြံနှင့်သကြားထုတ်လုပ်ရောင်းချသူများအသင်း	
၅	သစ်သားပန်းပုထုလုပ်သူများအဖွဲ့	
၆	အဝေးပြေးကုန်စည်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းအဖွဲ့	
	စုစုပေါင်း	၂၀

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

လုပ်ငန်းများတစ်ခုပြီးတစ်ခု ကောက်ယူမေးမြန်းမှု (B2B) တွင်စိုက်ပျိုးရေး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း၊ စားသောက်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်း၊ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းများ၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးနှင့် သယ်ဆောင်ရေး၊ နှင့် အသေးစားနှင့်အလတ်စား လုပ်ငန်းများပါဝင်သည်။ ထိုသို့မေးမြန်းကောက်ယူရခြင်းမှာ ကုမ္ပဏီဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များ၊ လုပ်ငန်းတည်ဆောက်မှုများ၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ချက်နှင့် အနာဂါတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား (၁၀) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မေးမြန်းမှုဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက်အရေအတွက်

အမှတ်စဉ်	ကဏ္ဍ	နမူနာအရေအတွက်
၁	အစားအသောက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း	၁၁
၂	ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်း	၁၀
၃	စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများ	၅
၄	ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေး	၅
၅	ကုန်သွယ်ရေး၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးနှင့် သိုလှောင်ရေး	၅
၆	အသေးစားနှင့်အလတ်စားလုပ်ငန်းများ (ပန်းပု)	၄
၇	အခြေခံအဆောက်အဦ (ဆောက်လုပ်ရေးနှင့်အကျိုးဆောင်လုပ်ငန်းများ)	၂
	စုစုပေါင်း	**၄၂**

မွန္လေးကုန်သည်စက်မှုအသင်းချုပ်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန မွန္လေးတို့၏ကူညီဆောင်ရွက်မှုဖြင့် MMRD အဖွဲ့များသည် များစွာသောကဏ္ဍများကို မေးမြန်းကောက်ယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအထဲတွင် စားသောက်ရေးဆိုင်ရာပြုပြင်ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းများ၏ အရေအတွက်မှာ [၄၉%] ဖြင့်အများဆုံးပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ စားသောက်ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် သကြားစက်၊ ဆီကြိတ်စက်၊ ဘီစကွက်စက်ရုံနှင့် ပဲခွဲစက်ရုံများပါဝင်ပြီး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာများတွင် ဘိလပ်မြေစက်ရုံ၊ အထပ်သားစက်ရုံ၊ သတ္ထုအရည်ကျိုပုံသွန်းလောင်းလုပ်ငန်းများနှင့် တာယာစက်ရုံများပါဝင်ပါသည်။ စားသောက်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများသာမက စိုက်ပျိုးရေး၊ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းများ၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ကဲ့သို့သော အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ သည်လည်းကျန်စစ်တမ်းများတွင်ပါဝင်ခဲ့သည်။ လုပ်ငန်း (၄၂)ခုကောက်ယူခဲ့ရာတွင် (၂)ခုမှာ နိုင်ငံခြားသားပိုင်လုပ်ငန်းများဖြစ်ကြပြီး ကျန်လုပ်ငန်းများမှာ မြန်မာနိုင်ငံသားပိုင်များဖြစ်ကြပါသည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

ပုံ(၂၂) ကဏ္ဍအလိုက်လုပ်ငန်းများပါဝင်မှု%

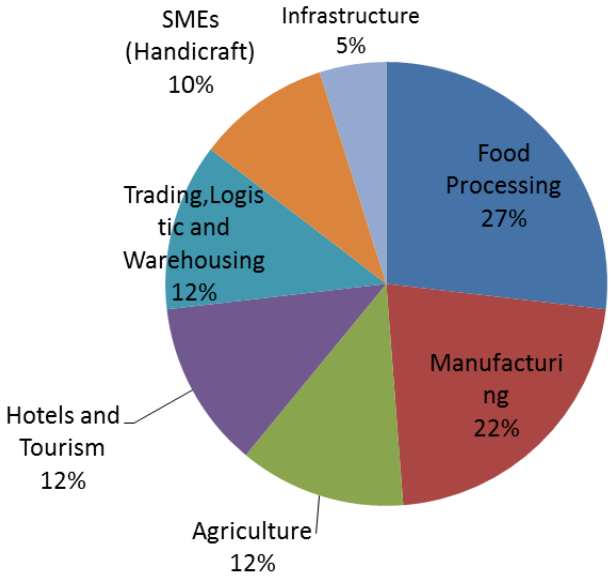

ဇာစ်မြစ်-မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများစစ်တမ်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့်လုပ်ငန်းများ၏ ၈၆%မှာ အငယ်စားနှင့်အလတ်စား လုပ်ငန်းများဖြစ်ပြီး ၁၆%သာလျင် အကြီးစားလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြပါသည်။ ဖြေကြားခဲ့သည့်လုပ်ငန်းများ၏ ၇၅%မှာ လုပ်သားဦးရေ ၉၉အတိသာရှိသဖြင့် အငယ်စားနှင့်အလတ်စား လုပ်ငန်းများဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုအထဲမှာ၂၅% သောလုပ်ငန်းများသာလျှင် လုပ်သားဦးရေ ၁၀၀အထိလုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် အကြီးစားလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများမှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေး၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ကုမ္ပဏီများပါဝင်ပါသည်။

ပုံ(၂၃) လုပ်ငန်းများ၏အရွယ်အစား

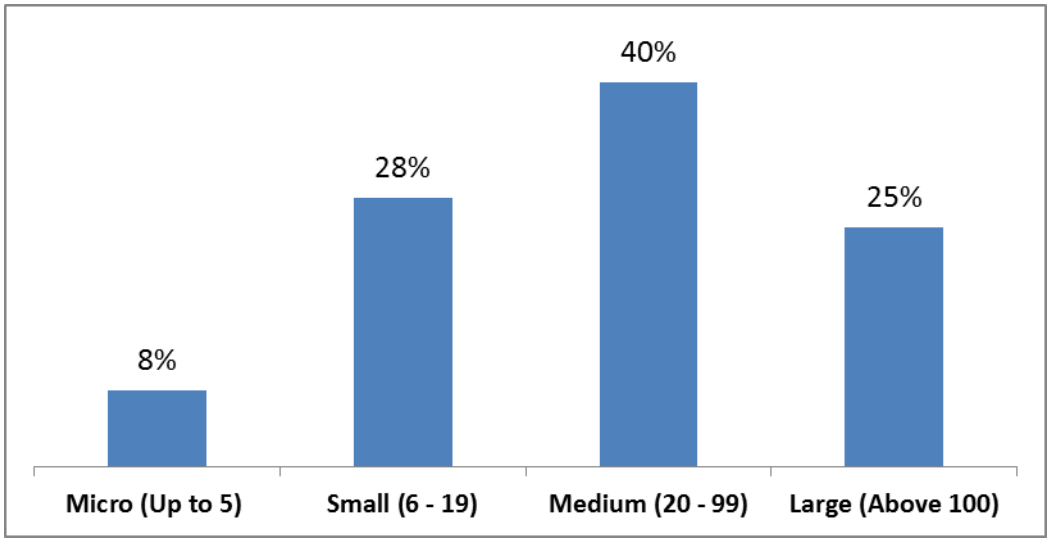

ဇာစ်မြစ်- မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများစစ်တမ်း

လုပ်ငန်းအများစုမှာ ကုန်ချော(၆၃%) ထုတ်လုပ်ပြီး ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းမှာ (၂၇%) ရှိပေသည်။ အထောက်အကူပြုအစိတ်အပိုင်းနှင့် အရာဝတ္တုများထုတ်လုပ်မှုတွင် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာစက်ပစ္စည်းများ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာများနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ဆိုင်ရာများဖြစ်ကြပါသည်။

ပုံ (၂၄)လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

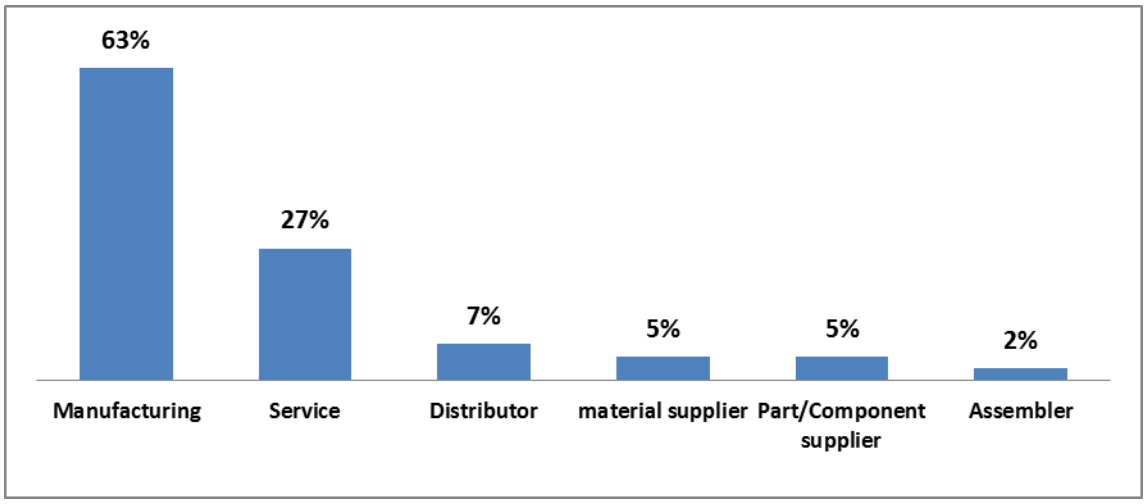

ဇာစ်မြစ်- မွန္တလေးဒေသ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများစစ်တမ်း

၂.၁ လုပ်ငန်းများဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ခြင်း

မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏အလယ်ပိုင်းတွင်တည်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းများ၏ (၄၁%)မှာ နေရာအနေအထား ကြောင့်မွန္တလေးကိုရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စားသောက်ကုန်ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအတွက် ကုန်ကြမ်း ရရှိနိုင်မှုအခွင့်အလမ်းများရှိခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် အဆင်ပြေလွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ဟူသောအချက်များသည် မွန္တလေးတွင်လုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်ရသည့် အဓိကအချက်(၂)ချက် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၂၅) မွန္ကလေးတွင်လုပ်ငန်းများ စတင်ရသည့်အကြောင်းအရင်းကို ပြဆိုခြင်း

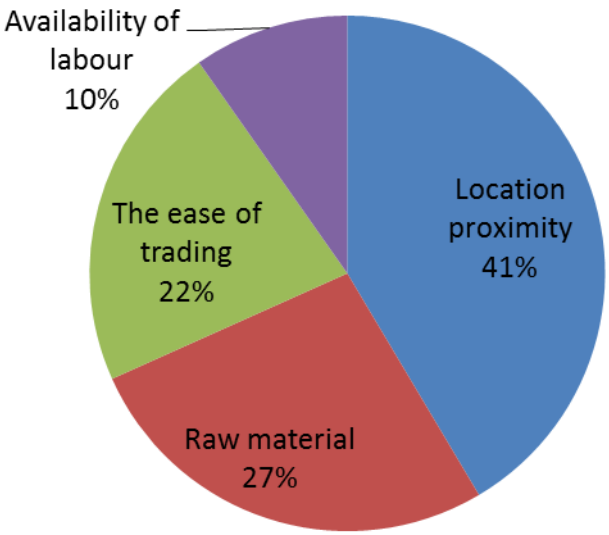

ဇယားမြှင့်- မွန္ကလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

လုပ်ငန်းရှင်အများစုအတွက် အခြေခံအဆောက်အဦးဆိုင်ရာ အားနည်းချက်ကို အဓိကအတားအဆီးတစ်ခုအဖြစ် စဉ်းစားကြပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အဦးဆိုင်ရာ အတားအဆီးများတွင် မြေသည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အဓိကအတားအဆီးဖြစ်ပေသည်။ မြေကွက်လပ် ကျယ်ကျယ်ရရှိရန် ခက်ခဲလှပါသည်။ ဥပမာ- နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် လိုအပ်သည့် မြေအကျယ်အဝန်းမှာဇယား(၂၀)မှ ဇယား(၅၀)အထိ ရှိပါသည်။ သို့သော် မွန္ကလေးစက်မှုဇုန်ဇရိယာအတွင်း အကျယ်ဆုံးရရှိနိုင်သည့် မြေအနေအထားမှာ (၇)ဧကမှ (၈)ဧကသာရှိပါသည်။ ထိုမျှသာမက နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အနေဖြင့် မြေဌားရမ်းရာတွင် အနည်းဆုံး(၁၅)နှစ်မှ အများဆုံးနှစ်(၃၀)အထိ ဌားရမ်းလိုကြပါသည်။ သို့ရာတွင် မွန္ကလေးစက်မှုဇုန်အတွင်းရှိ မြေကွက်များမှာ ၁၉၉၅ခုနှစ်မှစ၍ မြို့တော်စည်ပင်ကထုတ်ပေးသည့် အနှစ်(၃၀)ဂရမ်များသာဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ထိုမြေကွက်များ၏ တရားဥပဒေအရခွင့်ပြုကာလမှာ (၁၀)နှစ်မျှ ကျော်လွန် နေခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

အခြေခံအဆောက်အဦးဆိုင်ရာ များစွာသောအတားအဆီးများမဟုတ်ဘဲ အခြားအတားအဆီးများလည်းရှိနေရာ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်များ ရရှိရေးအတွက် အချိန်ကြာမြင့်ခြင်း၊ မြေအသုံးပြုခွင့်နှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ခွင့်ပြုချက်များဖြစ်ကြပါသည်။ အငယ်စားနှင့်အလတ်စားလုပ်ငန်းများ အတွက်ငွေကြေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲများ ရင်ဆိုင်နေကြရပြီး ဘဏ်များထံမှချေးငွေရရှိရေး၊ အစိုးရ၏အထောက်အပံ့ရရှိရေး တွင်ကန့်သတ်ချက်များရှိ နေပါသည်။

ပုံ(၂၆) လုပ်ငန်းတစ်ခုစတင်ရန်အတွက် အဓိကအတားအဆီးများကိုပြဆိုခြင်း

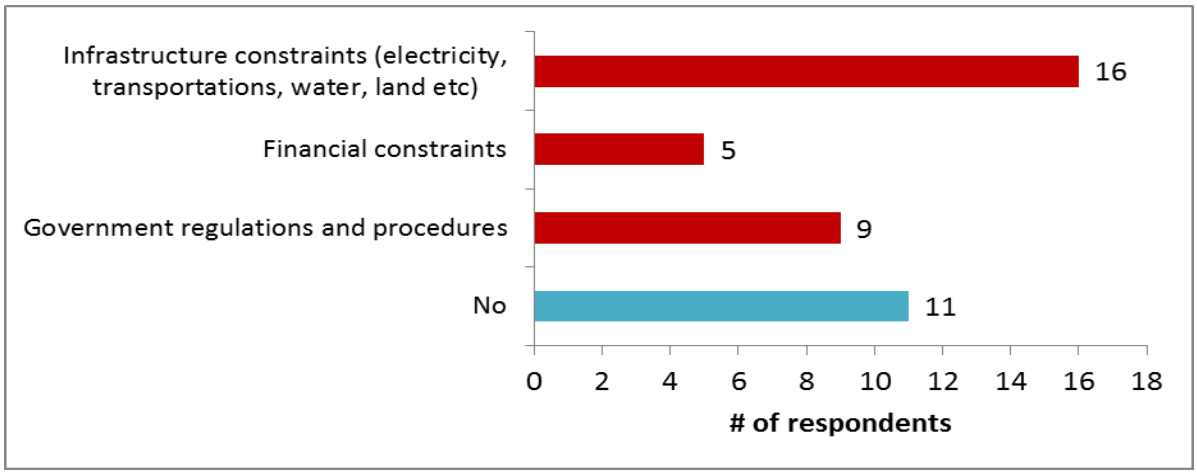

ဇယားမြစ်- မွန္လေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

အဆိုပါစစ်တမ်း၏ မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် အခက်အခဲများကို အဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင် စကေး(၁) မှာအလွန်ညံ့၊ စကေး(၂)မှာညံ့၊ စကေး(၃) မှာသင့်တင့်မျှတနှင့် စကေး(၄) မှာအကောင်းဆုံး ဖြစ်ကြပါသည်။ လုပ်ငန်းအများစုအနေဖြင့် သင့်တင့်မျှတမှုရှိသည်ဟုသာ ဖြေကြားကြပါသည်။ သို့သော် မွန္လေးဒေသတွင် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်အတွက် အစိုးရထံမှ အထောက်အပံ့ (သို့) အားပေးအားမြှောက်ပြမှု မရှိကြောင်းဖြေကြားကြပါသည်။ ထိုမျှသာမက ဇုန်အတွင်းရှိလုပ်ငန်းများ၏ ပန်ဆောင်မှုများ တိုးတက်လာရန်အတွက်နှင့် လုပ်ငန်းများလွယ်ကူချောမွေ့စွာ ထူထောင်နိုင်ရန်အတွက် One Stop Service (OSS) ကဲ့သို့သော ပန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ထူထောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ပုံ(၂၇) လုပ်ငန်းများထူထောင်ခြင်း

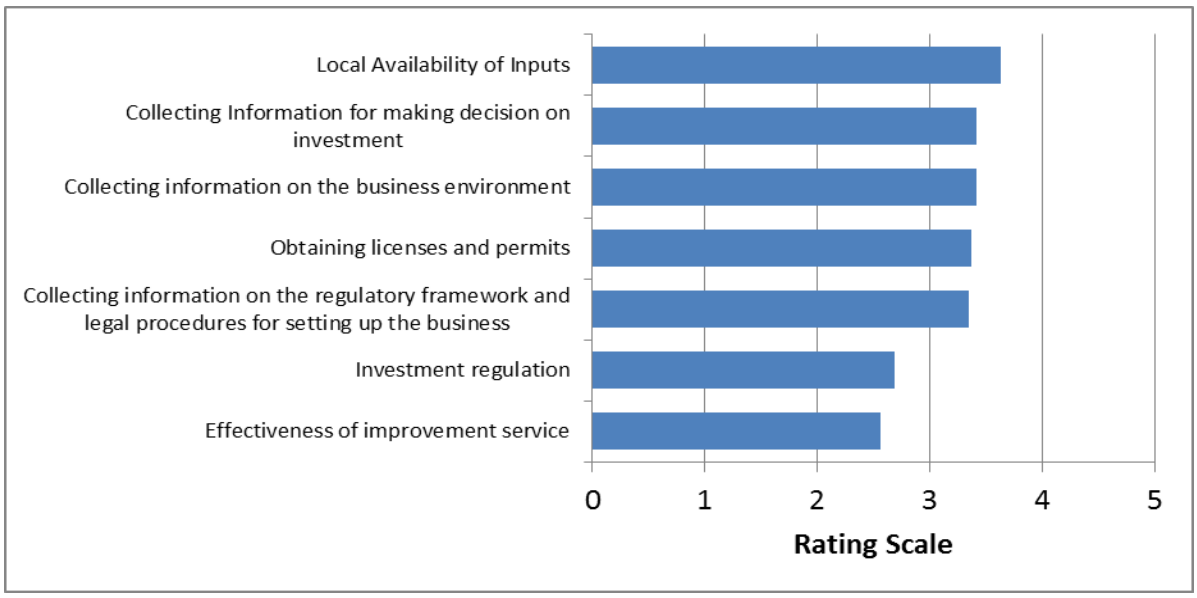

ဇယားမြစ်-မွန္လေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

၂.၂ လုပ်ငန်းများလည်ပတ်လုပ်ကိုင်ခြင်း

လုပ်ငန်းများ၏ ပြိုမူဆောင်ရွက်ပုံကို နားလည်စေရန်အတွက် ဖြေကြားသူများအား ဝင်ငွေဆိုင်ရာများ၊ အမြတ်အစွန်းရနိုင်မှုများ၊ ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်နှင့် ၄င်းတို့၏လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် အလုပ်သမားများ၏ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းအားတို့ကို မေးမြန်းခဲ့ကြပါသည်။ ဖြေကြားသူများ၏ (၅၆%)တို့အနေဖြင့် ၂၀၁၄ခုနှစ်သည် ၂၀၁၃ခုနှစ် နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက အထွေထွေရောင်းအားတိုးတက် သည်ဟုမြင်ကြောင်း ဖြေကြားကြပါသည်။ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဆောက်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီများက ၄င်းတို့၏အထွေထွေ ရောင်းအား တိုးတက်ကြောင်းဖြေကြားသကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ SMEsနှင့် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း အချို့တို့ကလည်း ရောင်းအားတိုးတက်လာ ကြောင်းဖြေကြားကြပါသည်။ မည်သို့ပင်ရှိစေ စားသောက်ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းအချို့နှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအချို့မှာ ရောင်းအားကျဆင်းမှုနှင့် ရင်ဆိုင်နေရကြောင်း ဖြေကြားကြပါသည်။

၂၀၁၃ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက (၄၁%)သောလုပ်ငန်းများမှာ အမြတ်များတိုးလာသော်လည်း (၃၆%)သောလုပ်ငန်းများမှာ အမြတ်ကျဆင်း နေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း နှင့်အချို့သော ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏အမြတ်အစွန်းများ တိုးတက်လာ ကြောင်းနှင့် ထိုသို့ဖြစ်ရသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံကို စိတ်၀င်စားမှုတိုးတက်လာခြင်းနှင့် စားသုံးသူဈေးကွက် ကျယ်ပြန့်လာခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ သို့ရာတွင် အစားအသောက်ဆိုင်ရာပြုပြင် ထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်း(၁၁)ခု ရှိသည့်အနက်(၆)ခုတို့က ၄င်းတို့၏အမြတ်များမှာ ၂၀၁၃ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင်ကျဆင်းခဲ့ကြောင်းဖြေကြားကြပါသည်။

အမြတ်အစွန်းကျဆင်းလာရမှု၏ အကြောင်းရင်းမှာကုန်ကြမ်းဈေးနှုန်းများတိုးတက်လာခြင်းနှင့် ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်များ (၉၀%)တိုးတက်လာခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်မှာ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ အကြားတွင် တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ ဈေးကွက်တွင် အဆင့်မြင့်စွာယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်အတွက် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားမှာ အရေးကြီးလှပါသည်။ အလုပ်သမားများ၏ ကုန်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းအားကို ၂၀၁၃ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် လုပ်ငန်းများ၏(၄၉%) မှာတိုးတက်လာခဲ့သော်လည်း (၄၁%)မှာယခင် အတိုင်းမပြောင်းလဲဘဲ ရှိနေခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင်(၁၀%)သောလုပ်ငန်းများမှာ ကျွမ်းကျင်သောလုပ်သားများကို အသုံးပြုနေရမှုနှင့် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ ရွှေ့ပြောင်းမှုတို့ကြောင့် လုပ်သားများ၏ ကုန်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းအား ကျဆင်းခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

ပုံ(၂၈) လုပ်ငန်းများလည်ပတ်လုပ်ကိုင်ခြင်း

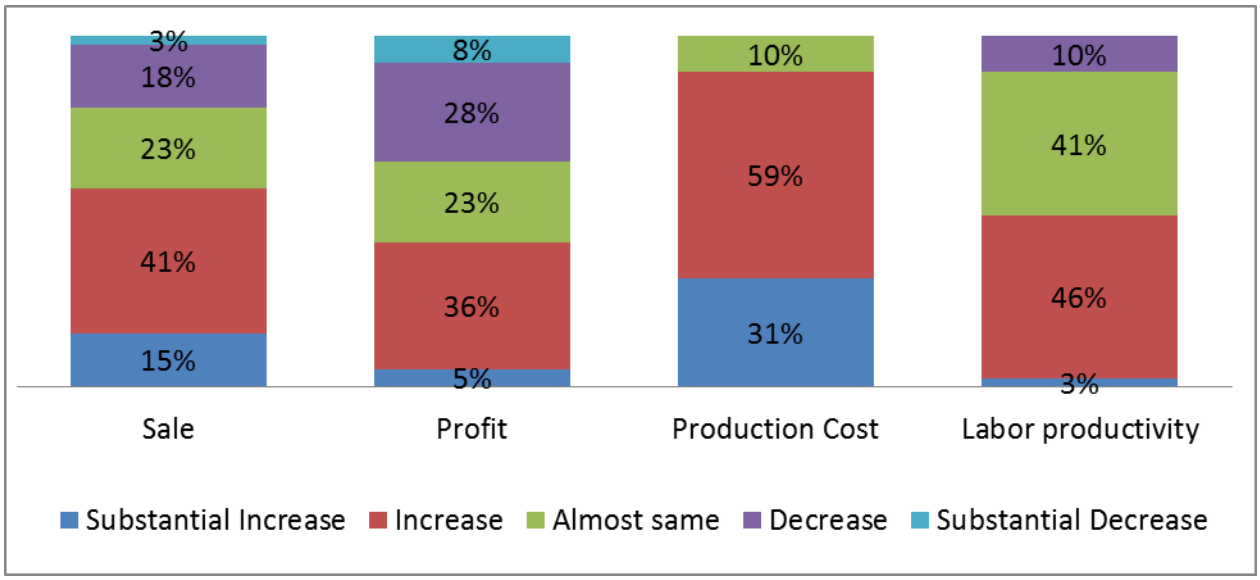

ဇယားမြှော်-မွန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

၂.၂.၁ မေခရိုစီးပွားရေးအပေါ် ခြိုင့်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်ကျင့်သုံးရန် အပ်နှင်းထားသည့် အခွင့်အာဏာမူဘောင်

မေခရိုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များသည် အားလုံးသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ လည်ပတ်မှုဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အဆုံးအဖြတ်များ ပြုလုပ်ရာတွင် အရေးကြီးလှပါသည်။ ဖြေကြားချက်များအရ မေခရိုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းအချက်များဖြစ်သည့် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှု (ရာဇဝတ်မှု၊ ခိုးမှု၊ အစီအစဉ်မကျမှု) တွင်အတန်အသင့်သာကောင်းမွန်ပြီး၊ အဆိုပါအချက်များသည် မေခရိုစီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှု အတွက်မကောင်းသော အချက်များအဖြစ်သုံးသပ်ကြပါသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မွန္တလေးဒေသခံများအနေဖြင့် လုယက်မှု၊ ခိုးမှု ကဲ့သို့သောရာဇဝတ်မှုများကို ပိုမိုချင့်ဆိုင်လာကြရသည်။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လူတိုင်းပါဝင်ခြင်း မရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပေသည်။ ဒေသခံများ၏ ပြောကြားမှုအရဆိုပါက ထိုကဲ့သို့သောရာဇဝတ်မှုများ လျော့နည်းလာစေရန်နှင့် ပြည်သူများ၏ဘဝ ပိုမိုလုံခြုံလာစေရန် အတွက်ရဲတပ်ဖွဲ့၏ဆောင်ရွက်မှုကိုပိုမိုတင်းကြပ်စေရန်နှင့် အစိုးရ၏ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုများတွင် တိကျစွာဆောင်ရွက်ရန်လိုကြောင်း သိရှိရပါသည်။

မေခရိုစီးပွားရေး တည်ငြိမ်မှုမှာ အလွန်အားနည်းလျက်ရှိပါသည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှင့် ငွေလဲလှယ်နှုန်းများ မတည်ငြိမ်ခြင်းသည် လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် နောက်ဆုံးစားသုံးသူများအတွက် ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေသည့် ကုန်ကြမ်းဈေးနှုန်းမြင့်တက်မှု ကိုဖြစ်စေပါသည်။

ပုံ(၂၉) မိုက်ခရိုစီးပွားရေးနှင့် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှု

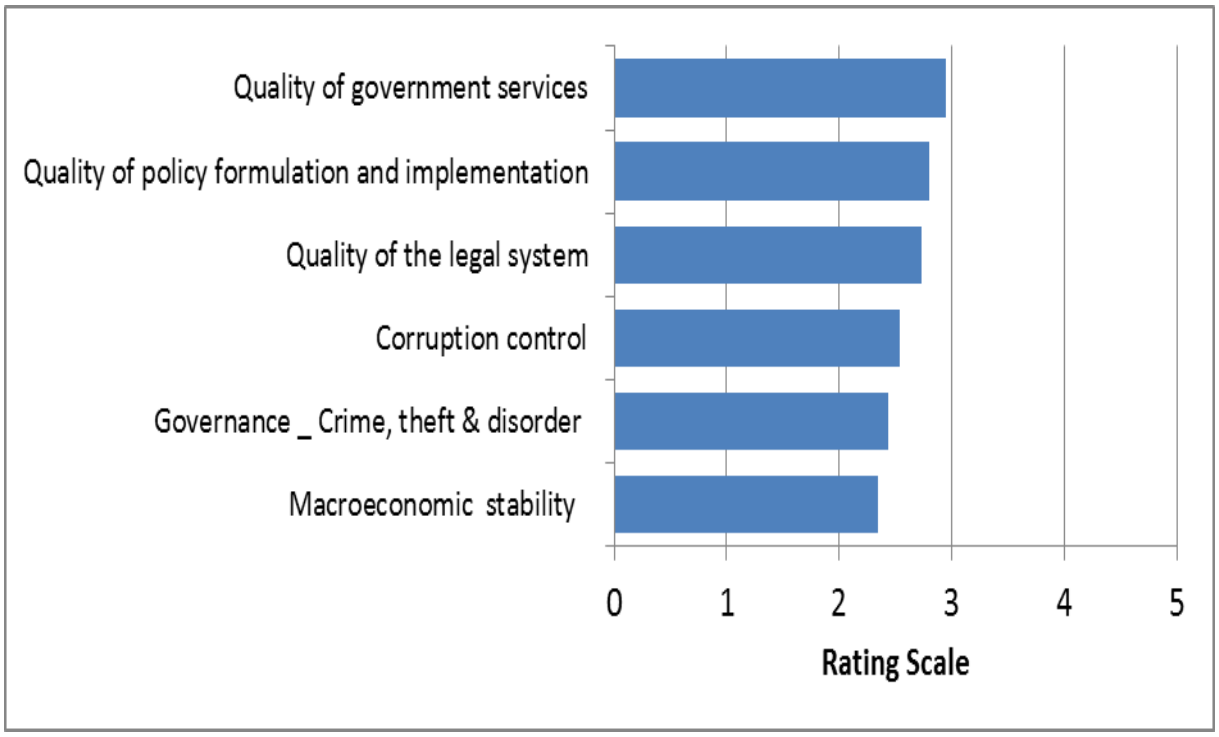

ဇယားမြစ်-မွန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

လုပ်ငန်းများတည်ဆောက်မှုကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာတွင်လုပ်ငန်းများစွာအတွက် လုပ်ငန်းလိုင်စင်နှင့် ခွင့်ပြုချက်ရရန်ယခင်ထက်ပိုပြီး လွယ်ကူလာပါသည်။ သို့သော်မြေအသုံးချမှု ခွင့်ပြုချက်ကို အထူးသဖြင့်လုပ်ငန်းရှင်၏ အမည်ပေါက်ရရန်အချိန်များစွာကြာပေသည်။

ဂျင်ငွေခွန်ကောက်ခံမှုမှာ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တဖြည်းဖြည်းနှင့်မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ လုပ်ငန်းရှင်များစွာအနေဖြင့် ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာန၏ ညှဉ်ဖျင်းသော ဂန်ဆောင်မှုအတွက် အတားအဆီးသဖွယ်ကြုံတွေ့နေကြရပေသည်။ ဤတွင်ရှုပ်ထွေးသော အခွန်ကောက်ခံမှုစနစ်နှင့် ထင်သာမြင်သာမရှိမှုတို့ပါဂင်သည်။ ဂင်ငွေခွန်များကို တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်တိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်းသည် အခွန်ရှောင်တိမ်းမှုများ တိုးတက်စေသည့် အချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

ပုံ(၃၈) လုပ်ငန်းများလိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာမူဘောင်

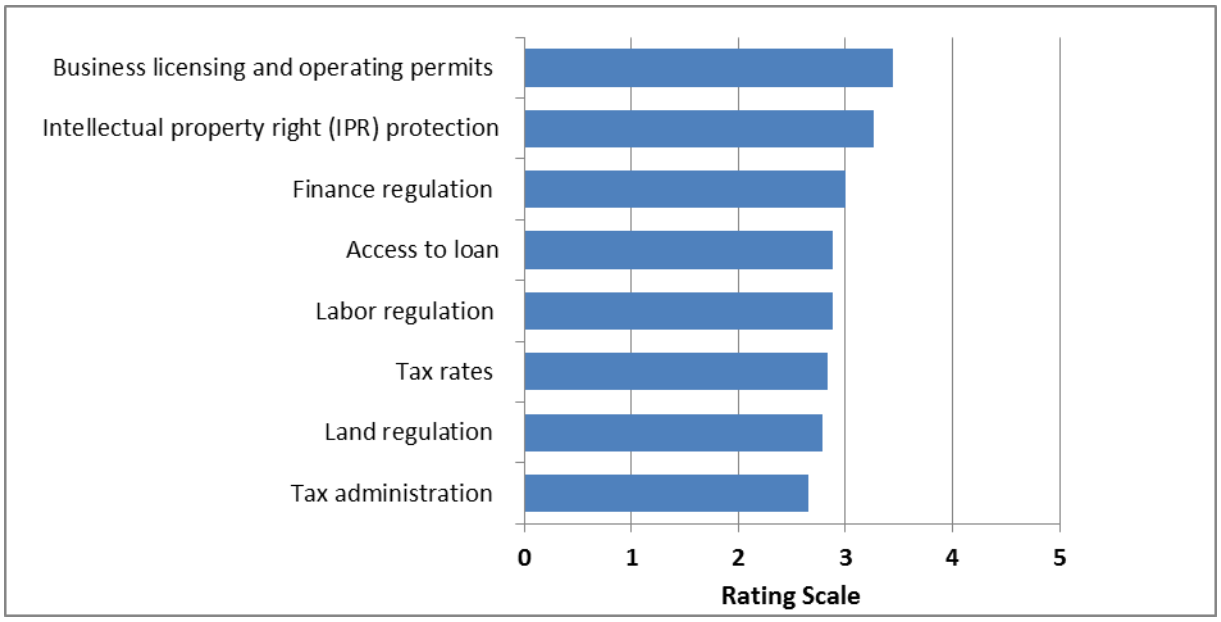

ဇယားမြစ်-မွန္လေးေဒသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

၂.၂.၂ အခြေခံအဆောက်အဦးလိုအပ်ချက်

အခြေခံအဆောက်အဦးသည် လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြီးမားစွာသက်ရောက်စေပါသည်။ ၄င်းသည် ပြိုင်ဆိုင်မှုမြင့်မား သည့်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးလာရန် ဖြည့်စွမ်းပေးသည့် အခြေခံအကြောင်းရင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတိုင်း အနေဖြင့်လုပ်ငန်းများ မတည်ထောင် မီအခြေခံအဆောက်အဦးလိုအပ်ချက်များဖြစ်သော လျှပ်စစ်၊ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ရေရနိုင်မှုနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်မှု အခြေအနေများကို စစ်ဆေးလေ့ရှိကြသည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းကိုစတင်ဆောင်ရွက်မည့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်(၂)ဦး အနေဖြင့် ကွန်ပျူတာဆက်သွယ် မှုကွန်ယက်ကောင်းမွန်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအထောက်အပံ့ ကောင်းမွန်မှုတို့တွင် ပို၍အပြိုင်အဆိုင်ဖြစ်လာကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးမှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက တိုးတက်လာခဲ့ပေသည်။ မွန္လေး၏ အခြေခံအဆောက်အဦးတွင် တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အမြင့်ဆုံးအဖြစ်အဆင့်သတ်မှတ်ကြပါသည်။ ဖြေကြားသူများ၏ ပြောဆိုချက်အရ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန် လာသော်လည်း အင်တာနက်ဆက်သွယ်ရေးမှာ ညံ့ဖျင်းဆဲဖြစ်ကြောင်းသိရပေသည်။

လွန်ခဲ့သောနှစ်များနှင့် နှိုင်းစာပါက လျှပ်စစ်ဓါတ်အားရရှိမှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာသော်လည်း ဗို့အားကျဆင်းမှုသည် စားသောက်ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအတွက် အတားအဆီးတစ်ရပ်ဖြစ်နေပါသည်။ လုပ်ငန်းအများစုအနေဖြင့် စက်ရုံသုံးရေ ရရှိရန် စက်ရေတွင်း(အဂိစိတွင်း) များတူးဖေါ်သုံးစွဲကြရပါသည်။ ဓါတ်ငွေ့နှင့်လောင်စာမှာ ဈေးကွက်အတွင်းလွယ်ကူစွာဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။

သို့ရာတွင် လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် လမ်းများမကောင်းခြင်း၊ အထောက်အကူကိရိယာများ မပြည့်စုံခြင်းတို့ကြောင့် ညံ့ဖျင်းသော သယ်ယူပို့ဆောင်မှုကို တွေ့ကြုံနေရပါသည်။ အခြားအခြေခံအဆောက်အဦးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက စက်မှုဇုန်နယ်မြေတွင်သိသာစွာ တိုးတက်ခြင်းမရှိ သည်ကိုတွေ့ရပေသည်။ မြေဈေးများနှင့်

ရုံးခန်းဌားရမ်းခစျေးနှုန်းများမှာ အစိုးရပိုင်းဇယားသင့်တော်သော မူဂါဒများချမှတ်၍ ကိုင်တွယ်ထိန်းချုပ်မှု မရှိခြင်း၊ စျေးကစားခြင်းများကြောင့်ကြီးမြင့်လျက်ရှိပါသည်။

ပုံ(၃၁) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ အခြေခံအဆောက်အဦးပြည့်စုံမှုကို အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း

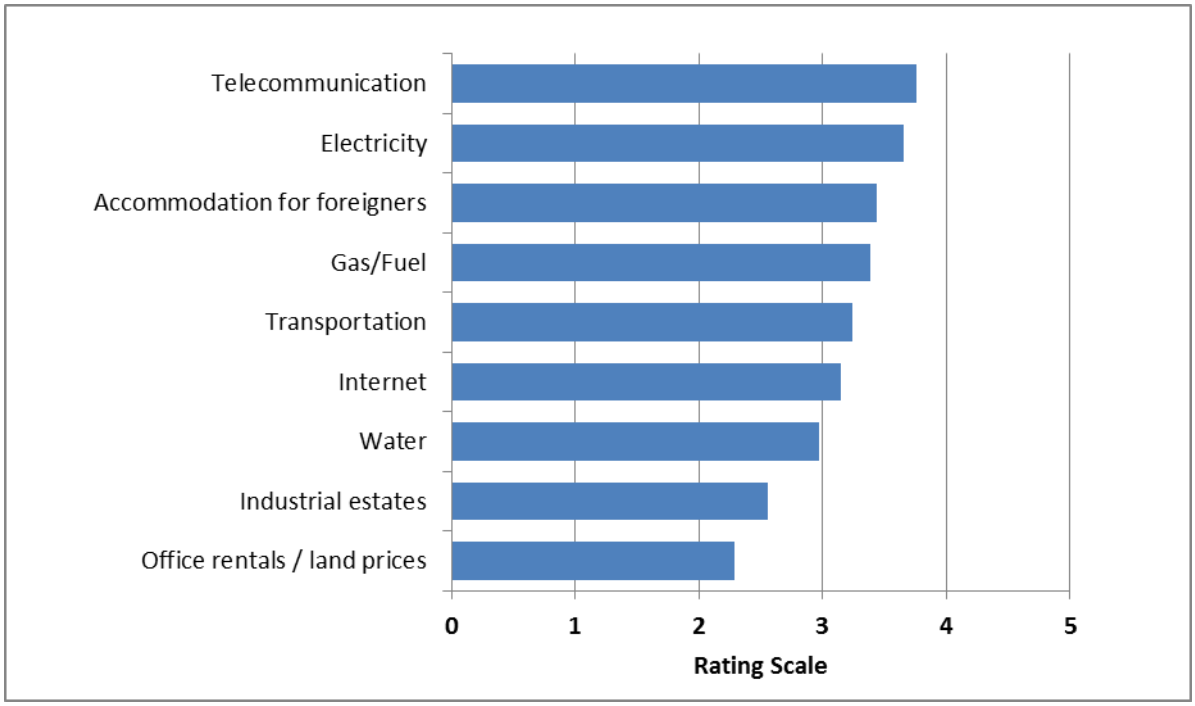

ဇယားမြစ်- မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

၂.၂.၃ အလုပ်သမားများ၏အရည်အသွေး

ရန်ကုန်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက အလုပ်ရှင်အလုပ်သမားဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာကြီးကြီးများမရှိချေ။ အလုပ်ရှင်များသည် အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အလုပ်သမားများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်အပေါ်တွင် ကျေနပ်နေကြပေသည်။ အင်ဂျင်နီယာများ၏ အရည်အသွေး ကိုကောင်းမွန်သည်ဟု ယူဆကြပြီး၊ သူတို့၏အလုပ်သမားများကို ထိန်းထားနိုင်ရန်အတွက် လစာအပြိုင်ပေးမှုများပင်ရှိပေသည်။ အချို့သောလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် အောက်ခြေအဆင့်ဝန်ထမ်းများကို လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုကိုစိမံကြီးကြပ်နိုင်သည့်အဆင့်ရောက်အောင် သင်တန်းများပေးကြပါသည်။ မကျွမ်းကျင်သည့်လုပ်သားများ၏ အရေအတွက်မှာပေါများလှပေသည်။ သို့အတွက်လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဝန်ထမ်းများအား အတော်အသင့်ကျွမ်းကျင်သူများ(သို့) ကျွမ်းကျင်သူများ အဆင့်ရောက်စေရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အလုပ်သမားများ၏ကျွမ်းကျင်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်ပါက အနာဂါတ်ကာလတွင် အကျိုးအမြတ်များရရှိ၍၊ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားလည်း မြင့်မားတိုးတက်လာမည်သာဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အသက်မွေးမှုပညာသင်ကျောင်းများဖွင့်လှစ်၍ အကဲဖြတ်ပေးရန် အရေးကြီးလှပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုဖြစ်သည့် အမျိုးသားအဆင့်ကျွမ်းကျင်မှု အဆင့်အတန်းစံသတ်မှတ်မှု အာဏာပိုင်အဖွဲ့ကို အလုပ်အမျိုးအစား(၆)မျိုး အတွက်

အရည်အချင်းစံသတ်မှတ်ရန်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအပေါ် အကဲဖြတ်ရန် လည်းကောင်း၊ မြန်မာလုပ်သားထု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်လည်းကောင်း တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ရေ့ပြေးသင်တန်းတစ်ရက်ကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပေသည်။ ထို့နောက် NSSA သည်အကဲဖြတ်စစ်ဆေးချက် အောင်မြင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်(၁၃၃)ဦးအား အသိအမှတ်ပြုတ်လက်မှတ်များ ထုတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ NSSA အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား (၂)ဘက်လုံးအတွက် အကျိုးရှိစေပါသည်။

အလုပ်သမားဆိုင်ရာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ မရှိသော်လည်း လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများဖြစ်သော တရုတ်၊ ထိုင်း၊ မလေးရှား နိုင်ငံများသို့ လစာကောင်းရသဖြင့် ကျွမ်းကျင်လုပ်သား ပြောင်းရွှေ့သည်များကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။

ပုံ(၃၂) မွန္အလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ လုပ်သားများ၏ကျွမ်းကျင်မှု အရည်အသွေးအပေါ် အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း

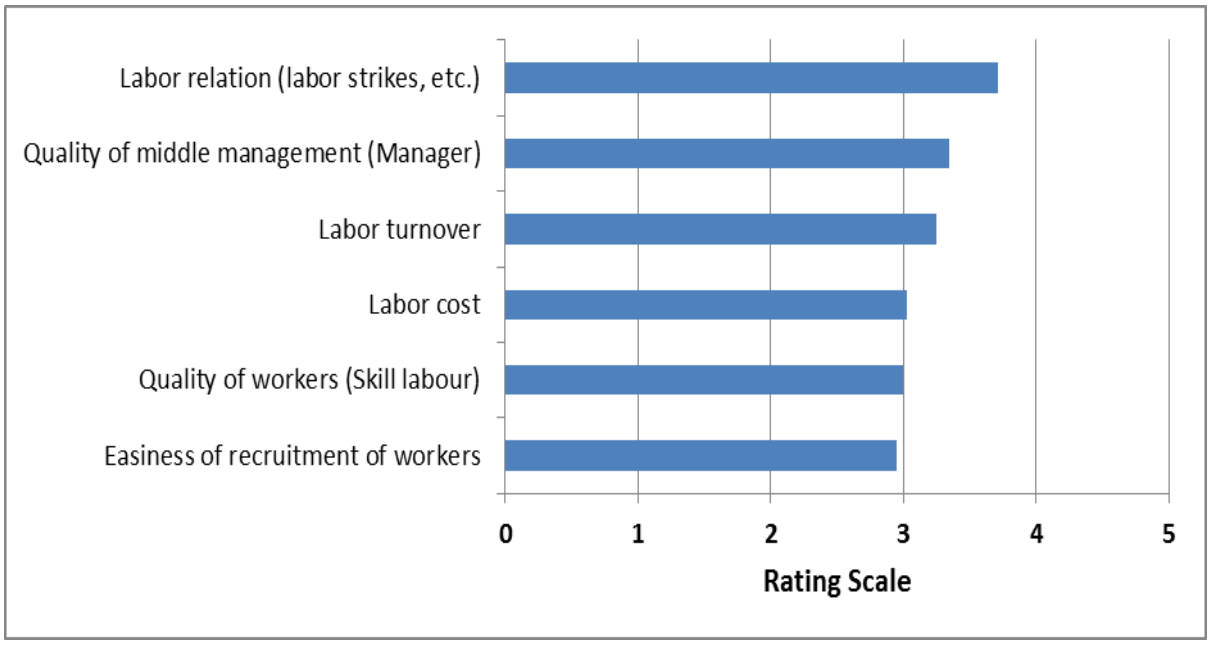

ဇယားမြစ်- မွန္အလေးဒေသ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

၂.၂.၄ မွန္အလေး၏လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကုန်ကျစရိတ်

အတော်အသင့်ကျွမ်းကျင်မှုရှိသည့် အလုပ်သမားတစ်ဦး၏ ပျမ်းမျှလစာမှာ ကျပ်(၁၃၀,၀၀၀)ဖြစ်ပြီး၊ ရုံးဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းတစ်ဦး၏ ပျမ်းမျှ လစာမှာ ၁၈၀,၀၀၀ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ပါ၍ ရန်ကုန်တွင်ပေးသည့်လစာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည်သာမက အမျိုးသားအဆင့်လစာထက်ပင် ပိုများနေပေသည်။ မွန္အလေးရှိလုပ်ငန်း ပိုင်ရှင်များအနေဖြင့် အမျိုးသားအဆင့်အနိမ့်ဆုံး လုပ်ခလစာဥပဒေကိုလည်း သိရှိကြပါသည်။ အကယ်၍ သင့်တော်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ၊ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာသင်တန်းနှင့် အဆင့်အကဲဖြတ်ချက်များ ဆောင်ရွက်လာနိုင် ပါက ကုန်ထုတ်စွမ်းအား တိုးတက်လာမည်ဖြစ်ကာ လုပ်ခလစာများလည်း ဆက်လက်၍မြင့်တက်လာမည်ဖြစ်သည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

ဇယား(၁၁) မွန္တလေးရှိအလုပ်သမားများ၏ ပျမ်းမျှလစာ

အကြောင်းအရာ	တုန့်ပြန်ဖြေကြားသူ	အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခ (ကျပ်)	အများဆုံးလုပ်ခ (ကျပ်)
တစ်ဝက်တစ်ပျက်ကျွမ်းကျင်လုပ်သား	၃၃	၁၀၈,၉၃၉	၁၆၅,၁၅၂
ရုံးပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ထမ်း	၂၃	၁၃၉,၁၃၀	၂၂၁,၇၃၉
ကြီးကြပ်သူ	၂၂	၁၇၇,၅၀၀	၂၅၈,၆၃၆
အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲသူ	၂၅	၃၂၄,၀၀၀	၄၄၁,၂၀၀
အင်ဂျင်နီယာ	၁၀	၆၁၂,၀၀၀	၁,၃၂၇,၀၀၀

ဇာစ်မြစ်- မွန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

မွန္တလေးသို့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများစွာတို့ လာရောက်လေ့လာခဲ့ကြသော်လည်း မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ကဏ္ဍများအတွက် လိုက်နာရန် ပြဋ္ဌာန်းထားမှုများ၏ အဓိကစိန်ခေါ်မှုကြောင့် သူတို့၏စီမံကိန်းများ အမှန်တကယ်အကောင်အထည် မဖော်ဖြစ်သည်များရှိကြပါသည်။ မြေနေရာ အကျယ် အကန့်အသတ်သည်ဧက(၂၀)မှ ဧက(၅၀)အထိ လိုအပ်ချက်ရှိသည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အရေးပါသည့် အကြောင်းအချက်တစ်ရပ်ဖြစ်နေပေသည်။ မွန္တလေးစက်မှုဇုန်ကဲ့သို့သော နေရာမျိုးတွင် အကျယ်ဆုံးရနိုင်သည့်မြေဧရိယာမှာ(၇)ဧကမှ (၈)ဧက အထိသာရှိပါသည်။ ထိုမျှသာမက ကာလရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသည့် နိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းများအတွက် ဌားရမ်းခဈေးနှုန်းများမှာ အလွန်ကြီးနေပေသည်။ မြေဌားရမ်းသူများအတွက် မြေတစ်ဧကဌားရမ်းခ ဈေးနှုန်းမှာ ကျပ်၁.၅ဘီလီယံ ရှိသဖြင့် တစ်ဧကအတွက်တစ်လဌားရမ်းခနှုန်းမှာ ကျပ်(၂)သန်း ရှိနေပါသည်။ သို့ပါ၍ အလားအလာရှိသည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက်အစပျိုးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စရိတ်မှာအလွန်ကြီးမားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂.၂.၅ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး

မွန္တလေးသည် မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင်တည်ရှိပြီး မြန်မာပြည်အထက်ပိုင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၏ ဗဟိုချက်မအဖြစ်အလေးထား ကြပါသည်။ ထောက်ပံ့ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးသည် ဤဒေသအတွင်း ရောင်းချပေးသွင်းသူများ၊ ဖြန့်ဝေသူများ၊ နိုင်ငံခြားသို့ ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့သူများနှင့် ဆက်သွယ်ရန်အတွက် အဓိကအခန်းမှပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ ဖြေကြားချက်များအရ ၄င်းတို့၏(၉၆%)မှာ ပြည်တွင်းဈေးကွက်များနှင့်သာ အလေးထားဆောင်ရွက်ကြပြီး၊ (၄%)သောသူများသာလျှင် ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပဈေးကွက်(၂)ခုတို့နှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

ဖြေကြားသူများစွာတို့အနေဖြင့် နှစ်များစွာအတွေ့အကြုံရှိနေကြပြီး ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကွန်ယက်များနှင့်လည်း ဆက်စပ်လျက်ရှိနေ ကြပါသည်။ ၄င်းတို့အနေဖြင့် ပြည်တွင်းဈေးကွက်မှ ကမ်းလှမ်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်းမှရောင်းချပေးသွင်းသူများ၏ အရည်အချင်းနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာမရှိချေ။ သို့သော် အလားအလာရှိသည့်ရောင်းချပေးသွင်းသူများ (သို့မဟုတ်) စားသုံးသူများအနေဖြင့် ပြည်ပဈေးကွက်များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရန် လက်လှမ်းမမှီဘဲ ဖြစ်နေကြပါသည်။ အချို့သောလုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရောင်းချသူများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခက်အခဲများကြုံတွေ့နေရဆဲဖြစ်သည်။

ပုံ(၃၃) မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကို အဆင့်အတန်းသတ်မှတ်ခြင်း။

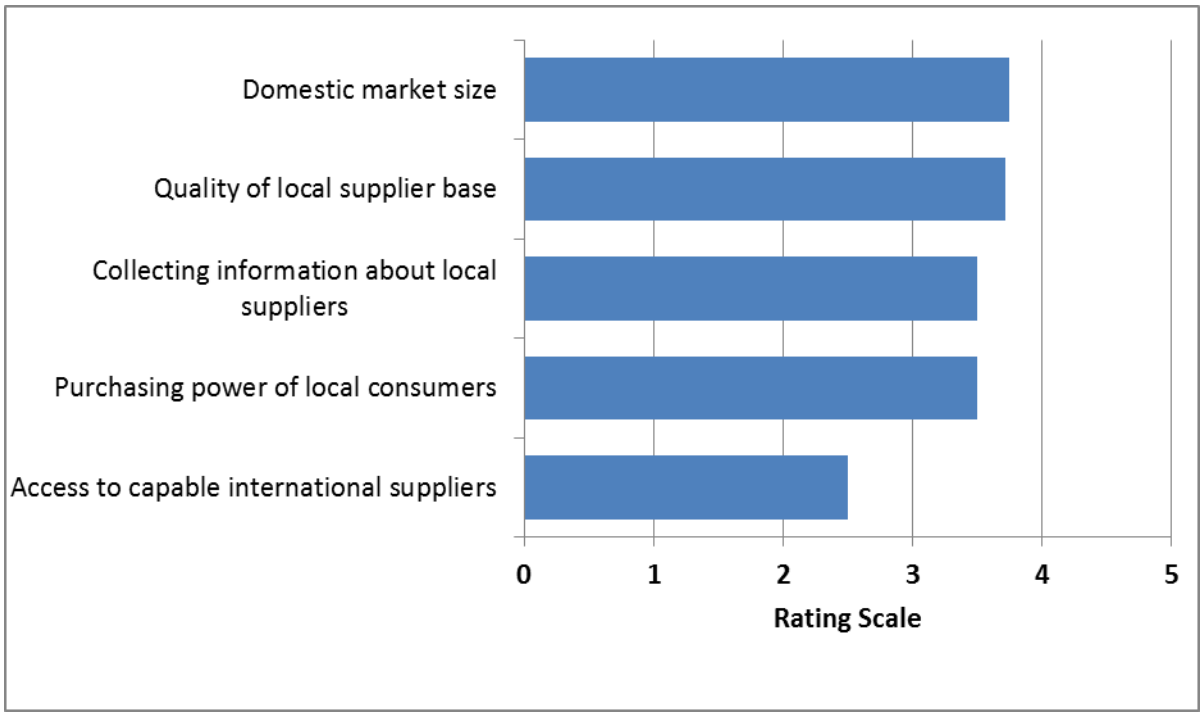

ဇာစ်မြစ်- မွန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

ဖြေကြားချက်များအရ ၄င်းတို့အနေဖြင့်ပြည်တွင်း ဈေးကွက်ကိုအလေးထားဆောင်ရွက်ကြပြီး ကုန်ပစ္စည်းများလွှဲပြောင်း ပေးပို့ရာတွင် လေကြောင်းလိုင်းများ မသုံးကြကြောင်း သိရပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကုန်ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် ကုန်းလမ်း(ကုန်တင်ကား၊မီးရထား)နှင့် ရေလမ်းခရီးကိုသာ အသုံးပြုကြပါသည်။ ၄င်းတို့အနေဖြင့် ကုန်းလမ်းခရီးကို ပိုမိုအသုံးပြုကြပြီး ရေလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမှာ ခြောက်သွေ့သည့် နွေရာသီတွင် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရပါသည်။

ပုံ(၃၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း အသီးသီးအတွက်မှီခိုအားထားမှုကို အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း

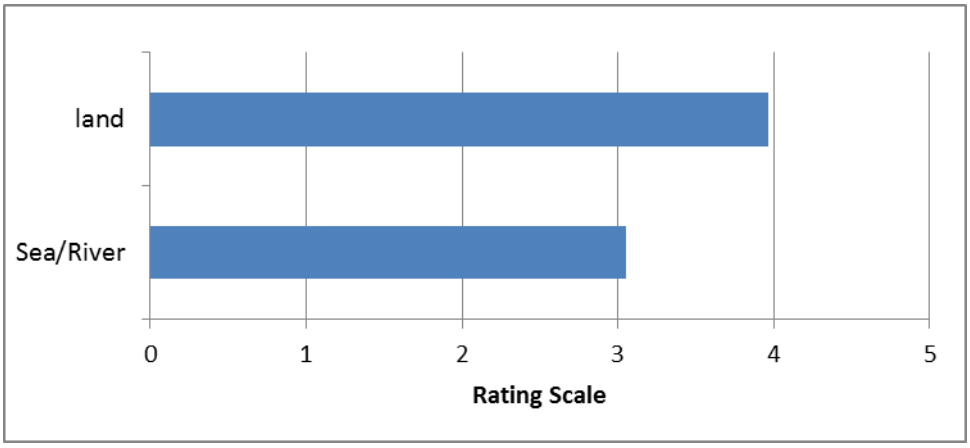

ဇာစ်မြစ်- မွန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်နှင့် မရရှိသေးသောအခွင့်အလမ်းများရရှိလာစေရန် အလို့ငှာအစိုးရအနေဖြင့် လုပ်ငန်းများအတွက် သင့်လျော်သည့် မူဝါဒများနှင့် မက်လုံးများဖေါ်ဆောင်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော်ဖြေကြားသူ(၉၈%) အနေဖြင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ အထူးအခွင့်အရေးများကဲ့သို့သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အရေးအတွက် လောလောဆယ်ပေးထားသည့် မက်လုံးများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်ရာတွင် လုံလောက်မှုမရှိဟု ထင်မြင်ကြပါသည်။

ပုံ(၃၅) အစိုးရ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ မက်လုံးပေးမှုအပေါ် သဘောထားဖေါ်ပြချက်

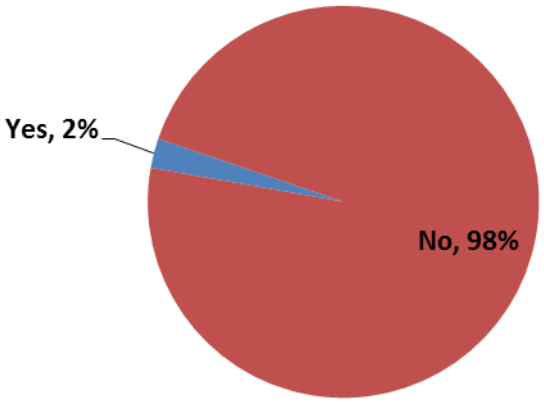

ဇယားမြစ်-မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများစစ်တမ်း

ဖြေကြားသူများ၏ တင်ပြချက်အရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် မြေသည်အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သဖြင့် အခြေခံအဆောက်အဦးများနှင့် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများကဲ့သို့ အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများချမှတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ သင့်လျော်သည့်မြေအရွယ်အစားနှင့် တက်နိုင်သည့် ကုန်ကျစရိတ်မဖြစ်ပါက မန္တလေးတွင် လုပ်ငန်းတစ်ခုထူထောင်ရန်ခဲယဉ်းနေမည်ဖြစ်သည်။

ပုံ(၃၆) ဖြေကြားသူများက အစိုးရအနေဖြင့်လက်ခံစဉ်းစားရန် တင်ပြသည့်ထိရောက်သော ဆွဲဆောင်မှုများကိုပြဆိုခြင်း

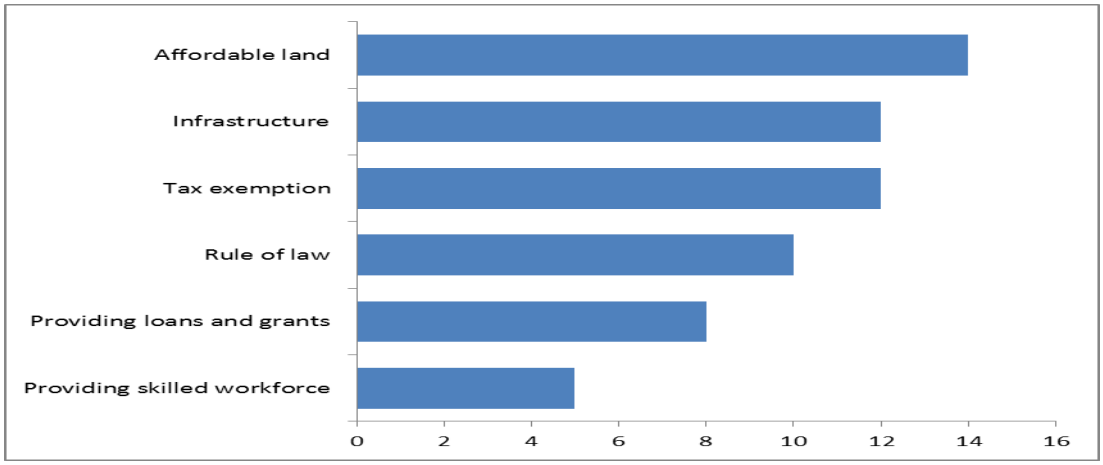

ဇယားမြစ်- မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

အထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့် စက်မှုဇုန်များသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်ရန်အတွက် နိုင်ငံ့အကျိုးအတွက် အရေးပါလှပါ သည်။ ဖြေကြားသူ ၅၆%တို့အနေဖြင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ၊ စက်မှုဇုန်များ ထူထောင်ခြင်းသည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပတ်ဝန်းကျင်တိုးတက်မှုအတွက် အကျိုးသက်ရောက်စေသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆကြပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့ တည်ဆောက်သဖြင့် ကောင်းမွန်သောအခြေခံ အဆောက်အဦးများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ မြန်ဆန်လာခြင်းနှင့် ဒေသခံများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးသည့် အတွက်ဖြစ်ပါသည်။

၂.၃ အနာဂါတ်တွင်လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် ဖြေကြားသူများ၏လုပ်ငန်းများအတွက် အမျိုးမျိုးသောလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများကို ပေးစွမ်း နိုင်ပါသည်။ မြန်မာ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆီသို့ တက်လှမ်းနေရာတွင် ၎င်းတို့၏အခွင့်အလမ်းအရ အချို့လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် လျင်လျင်မြန်မြန် ဖွံ့ဖြိုးနေချိန်တွင် အခြားသော လုပ်ငန်းများသည် နှေးကွေးခြင်း(သို့မဟုတ်) တိုးတက်မှုနှုန်းညံ့ဖျင်းခြင်းများတို့ဖြင့် ရင်ဆိုင်ကြရမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ဖြေကြားသူများ၏(၅၆%) တို့က သူတို့လုပ်ငန်းများ၏ အနာဂါတ်မှာ နောက်(၃)နှစ်အတွင်း ကောင်းမွန်လာမည် ဟုအကဲဖြတ်ကြပါသည်။ ထိုသို့ခန့်မှန်းရသည့် အကြောင်းအရင်းမှာ ဈေးကွက်ဝယ်လိုအားတက်နေခြင်း၊ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမှုများ တိုးလာနေခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အဦးများပို၍ ကောင်းမွန်လာခြင်းနှင့် အနာဂါတ်တွင် အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများ ကောင်းမွန်လာနိုင်သဖြင့် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၃၇) ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ နောက်(၃)နှစ်အတွက်ခန့်မှန်းခြင်း

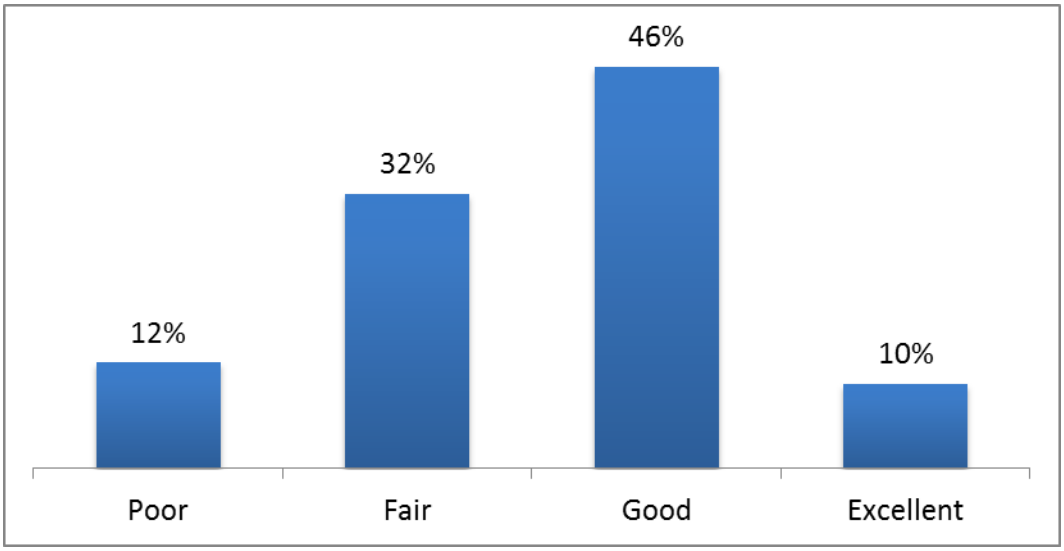

ဇာစ်မြစ်- မွန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

သို့သော် ဖြေကြားသူများ၏ ၁၂%တို့မှာ ဆိုးဂါးလာနိုင်ဖွယ်ရှိသည်ဟုခန့်မှန်းကြပါသည်။ အကြောင်းမှာ သူတို့တွင်ပြိုင်ဆိုင်မှုများ ပို၍ များလာခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ မပြည့်စုံခြင်းတို့နှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရဖွယ်ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းကြ၍ဖြစ်ပါသည်။

နောင်လာမည့်(၃)နှစ်ကာလတွင် မည်သည့်ကဏ္ဍများသည် အလားအလာကောင်းသည်ကို နားလည်နိုင်ရန်အတွက်လုပ်ငန်း တစ်ခုချင်း ၏ဖြေကြားမှုမှာကွဲပြားနေကြပါသည်။ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် နောင်လာမည့်(၃)နှစ်သည် အလားအလာအကောင်းဆုံးအဖြစ် ရှုမြင်ကြပါသည်။ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းရှင် အများစုတို့က သူတို့၏အနာဂါတ်လုပ်ငန်းများကောင်းမွန်မည်ဟု သုံးသပ်ကြပါသည်။ လယ်ယာ ကဏ္ဍဆိုင်ရာမှ ဖြေကြားသူ(၈၀%)တို့ကလည်း ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းများတိုးတက်လာမည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ အတွက်ခေတ်မှီ စက်ကိရိယာများ၊ အထွက်ကောင်းမျိုးစေ့များနှင့် ဓါတ်မြေသြဇာများ ထောက်ပံ့ပေးပါက တိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်သွယ်ရေး၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး၊ အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် ပုံမှန်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။အချို့သော ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများနှင့် အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများတို့သည် ကုန်ကြမ်း ဈေးနှုန်းများမြှင့်တက်လာခြင်း၊ နိုင်ငံခြား ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် အရည်အသွေး၊ ဈေးနှုန်းတို့တွင် ပြိုင်ဆိုင်မှုရှိလာခြင်းတို့ကြောင့် ရုန်းကန်ရဖွယ် ရှိပေသည်။ အငယ်စားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးများ (SMEs) တွင် လက်မှုအနုပညာလုပ်ငန်းများမှာ နိုင်ငံခြားသားများ ဝင်ရောက်မှုတိုးတက်လာ သကဲ့သို့ တိုးတက်လာလိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၃၈) ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများ၏ နောင်လာမည့်(၃)နှစ်အတွက် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက်ခန့်မှန်းခြင်း

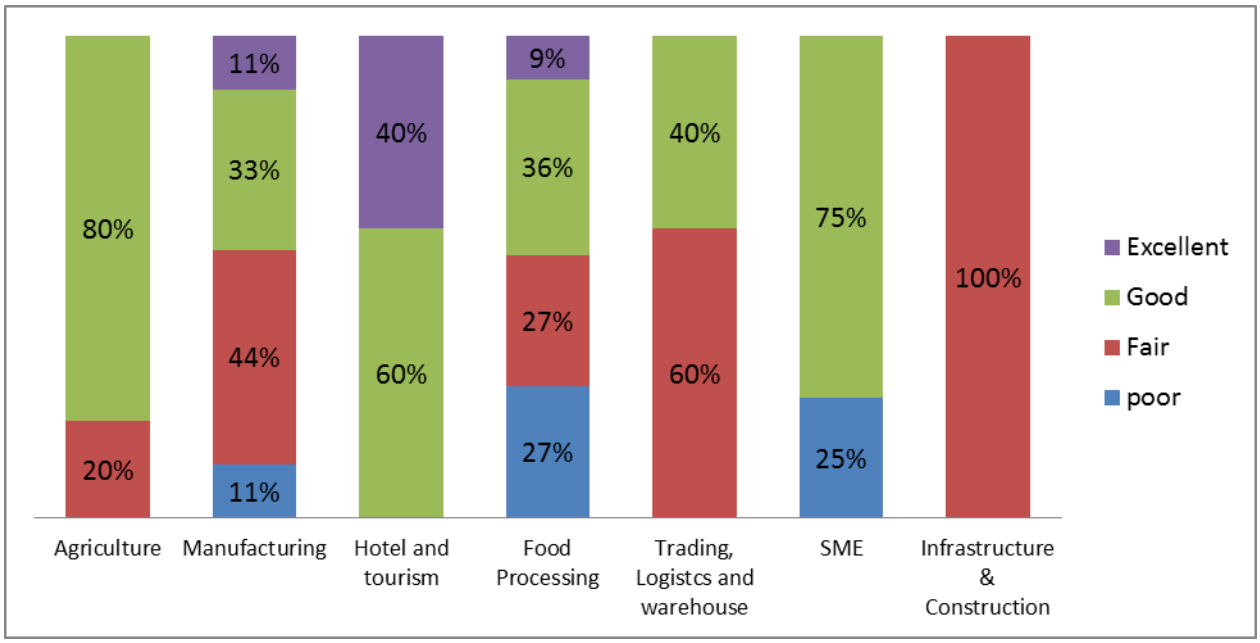

ဇာစ်မြစ်-မွန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

၃. မွန္တလေးတွင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာ၌ တွေ့ကြုံရသည့်အတားအဆီးများနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ

မွန္တလေးတွင် အခွင့်အလမ်းများစွာရှိနေသော်လည်း မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာ၌ အတားအဆီးများစွာ ရှိနေပေသည်။ ဖြေကြားသူများက မွန္တလေးတွင်လုပ်ငန်းတစ်ခု စတင်ဆောင်ရွက်ရာ၌ တွေ့ကြုံရမည့်အရေးကြီးသော အကန့်အသတ်အချို့ကိုဖော်ပြ ကြပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(1) မြေ

(2) လျှပ်စစ်ဓါတ်အား

(3) နည်းပညာ

(4) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေး

(5) အလုပ်သမား

(6) သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနည်းပညာ(ICT)

၃.၁ မြေ

မြေစျေးနှုန်းမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် စျေးကြီးလှပါသည်။ မြေစျေးသည်ဂယ်ယူရာတွင် လည်းကောင်း၊ ဌားရမ်းရာတွင် လည်းကောင်း အလွန်စျေးကြီးနေပါက အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် မန္တလေးတွင်လုပ်ငန်း တစ်ခုစတင်ရန် ကုန်ကျစရိတ်ကို နှစ်ဆထား၍ စဉ်းစားကြမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အစိုးရအနေဖြင့် မြေစျေးနှင့်မြေဌားရမ်းခစျေးများ လျော့ချရန်အတွက် သင့်တော်သည့် မူဝါဒများ ချမှတ်၍ဂင်ရောက်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုပေသည်။

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက မန္တလေးစက်မှုဇုန်၏ မြေစျေးနှင့် ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာ စျေးနှုန်းမှာအလွန်ကြီးသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ အစပျိုးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အများစုမှာအနှစ်(၃၀)မြေဌားရမ်းခအတွက်ဖြစ်သဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အမြတ်အစွန်းထွက်ပေါ်ရန်ခဲယဉ်းမည် ဖြစ်သည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ "တစ်စုံတစ်ဦးသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် ကိုယ်တိုင်ဂင်ရောက်ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသော်လည်း၊ ထိုလယ်ယာမြေကို အသုံးပြုရန်အတွက် စီမံကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပါက ထိုသူကိုလည်း လယ်သမား/စိုက်ပျိုးသူ ဟုခေါ်သည်" မန္တလေးတွင် လယ်ယာမြေများကို ဂယ်ယူ၍မြေစျေးကစားမှုများမှာ မြင့်တက်လျက်ရှိပါသည်။

လောလောဆယ်တွင် မန္တလေးစက်မှုဇုန်အတွင်း မြေစျေးကစားသူများပိုင်ဆိုင်သည့် မြေလွတ်အချို့ရှိနေပါသည်။ အမှန်တကယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသူများ အနေဖြင့် လုပ်ငန်းများထူထောင်ရန်အတွက် ငွေဖောင်းပွမှုစျေးနှုန်းများအတိုင်း ပေးကြရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မန္တလေး စက်မှုဇုန်အားဖွံ့ဖြိုးရန် မဆောင်ရွက်မီ ကောင်းမွန်သည့်မြေစီမံခန့်ခွဲမှု တစ်ရပ်ကိုဆောင်ရွက်ကြရန် အလွန်လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

မြေစျေးနှုန်းများတက်နေရသည့် အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်မှာ အစိုးရ၏မြေရောင်းချသည့် ပုံစံကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အစိုးရအနေဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်း(သို့)လုပ်ငန်းအမှတ်တကယ် ဆောင်ရွက်မည့်သူများကိုသာ မြေချထားပေးသင့်ပါသည်။

၃.၂ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား

လွန်ခဲ့သောနှစ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက လျှပ်စစ်ဓါတ်အားရရှိမှုမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်လာပါသည်။ သို့ရာတွင် ဓါတ်အားမငြိမ်သက်မှု နှင့် ဓါတ်အားလျော့၍ ဖြန့်ဖြူးမှုများသည် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအတွက် အခက်အခဲကိုပို၍ ဖြစ်စေပါသည်။ ထိုမျှသာမက ဓါတ်အားလိုင်းအဟောင်းများ သည် ဒေသခံပြည်သူများကို ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်

စေနိုင်ပေသည်။ လောလောဆယ်တွယ် မွန္တလေးစက်မှုဇုန် အတွက်သီးသန့် ခါတ်အားခွဲရုံ မရှိသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ခါတ်အားပို့လွှတ်မှု ကျဆင်းခြင်းသည် မျှပေဖြန့်ဖြူးမှု တူညီသည့်ခါတ်အား လိုင်းများ အတွင်းရှိ အများပြည်သူဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အဦများ၊ စက်မှုဇုန်များနှင့် လူနေထိုင်ရာ ရပ်ကွက်များတွင် ဖြစ်ပျက်လျက်ရှိသည်။ အကယ်၍ သီးခြားခါတ်အားခွဲရုံတစ်ရုံ (သို့) ခါတ်အားလိုင်းတစ်လိုင်းကို စက်မှုဇုန်အတွက် သီးခြားဆောင်ရွက်ပေးပါက ဒေသခံစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးအမြတ်များ သေချာပေါက် ရစေလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

၃.၃ နည်းပညာ

လုပ်ငန်းများ၏လည်ပတ်နိုင်မှုကို တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အသုံးချသိပ္ပံပညာနှင့် စက်မှုလက်မှုပညာရပ်များ ခေတ်မီတိုးတက် ရေးသည် ရေးကြီးသောအခြေခံ အကြောင်းတရားဖြစ်ပါသည်။ ဖြေကြားသူတစ်ဦးမှာ ၁၉၇၀ ခုနှစ်များထဲက အသုံးပြုလာသည့်စက်ကို ယခုအချိန်ထိ ဆက်လက်သုံးစွဲလျက်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ ခေတ်မီစက်နှင့် စက်ကိရိယာပစ္စည်းများသုံးစွဲနိုင်ရေးသည် အရေးကြီးလှပါသည်။ အစိုးရနှင့် ဘဏ်များ(၂) ရပ်လုံး အနေဖြင့် အငယ်စားနှင့်အလတ်စားလုပ်ငန်းများ (SMEs)ကို ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရန်အတွက် စဉ်ဆက်မပြတ်ငွေကြေး ထောက်ပံ့သည့် စနစ်တစ်ရပ် ရေးဆွဲ၍ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

၃.၄ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီရန်အတွက်၊ မွန္တလေးတိုင်းတစ်ခွင်ရှိ လမ်းအခြေအနေများ ကောင်းမွန်စေရန် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ လမ်းများတိုးတက်ကောင်းမွန်ရန်အတွက် လောလောဆယ်တွင် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဖက်များက B.O.T စနစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ တိုးဂိတ်ကြေးများတိုးမြှင့်ကောက်ခံလာသဖြင့် SMEs များကလည်း ၎င်းတို့၏ ပစ္စည်းဈေးနှုန်းများမြှင့်တင်လာကြရာ ထိုအချက်သည် နောက်ဆုံးစားသုံးသူများ အပေါ်ဂန်ထုတ်ဂန်ပိုး ဝိစေပါသည်။

၃.၅ အလုပ်သမား (သင်တန်းများ/ကျွမ်းကျင်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင် တည်ဆောက်ရေး)

မြန်မာနိုင်ငံရှိများစွာသော အလားတူSMEs လုပ်ငန်းများနည်းတူ မွန္တလေးစက်မှုဇုန်ရှိ အလုပ်သမားများမှာလည်း အလုပ်လုပ်ကိုင်ရင်း သင်ကြားကြပါသည်။ထို့ကြောင့် အလုပ်သမားများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်တိုးတက်စေရန်အတွက် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ရှိနေရာ အစိုးရ၏ ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် အသက်မွေးမှုဆိုင်ရာ သင်တန်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာအဂဲဖြတ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပေသည်။ အလုပ်သမားဂန်ကြီးဌာန၊ အလုပ်သမားနှင့် လူမှုလုံခြုံရေးဌာနခွဲသည် အမျိုးသားကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာစံသတ်မှတ်ရေးအဖွဲ့ (NSSA) နှင့် ပူးပေါင်း၍ ကျွမ်းကျင်မှု ဆိုင်ရာအဂဲဖြတ်ချက်များအရ လိုအပ်လျက်ရှိသော သင်တန်းများကိုစီစဉ်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါအဂဲဖြတ်ဆောင်ရွက်မှုများ သည် အထွေထွေသော အလုပ်သမားများအား အတက်ပညာဆိုင်ရာများကို ယှဉ်ပြိုင်စေရာမှ တစ်ဆင့်ကျွမ်းကျင်သည့်အလုပ်သမားများဘဂကို ရောက်ရှိလာစေမည်ဖြစ်သည်။

လူမှုလုံခြုံရေးသည်လည်း အရေးကြီးသဖြင့် အလုပ်သမားများအားသင့်တော်သည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် လူမှုလုံခြုံရေးများ ရရှိစေရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရပါမည်။ "၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြဌာန်းခဲ့သည့် လူမှုလုံခြုံရေး ဥပဒေ"

အရအစိုးရနှင့်လုပ်ငန်းရှင် (၂)ဘက်စလုံးသည် အလုပ်သမားများ၏ လူမှုလုံခြုံရေးတိုးတက်လာရန်အတွက် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ကြရန်လိုအပ်ပါသည်။

၃.၆ သတင်းအချက်အလက်နှင့်ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနည်းပညာ(ICT)

စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းမွန်သော ပြည်ပဂယ်ယူသူ/ရောင်းချသူများနှင့် ဆက်သွယ်ရန်အတွက် ပို၍မြန်ဆန်သော အင်တာနက်နှင့် အီးမေး(လ်)များ မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးခြင်းသည် လုပ်ငန်းများအတွက်အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထံမှ နောက်ဆုံးပေါ် နည်းပညာများရရှိစေမှုတွင် သိသာထင်ရှားလှပါသည်။

၃.၇ အခြား

ဖြေကြားသူများတင်ပြခဲ့သည့် အထက်ပါကန့်သတ်ချက်များတွင် မပါဝင်သည့် အခြေခံအဆောက်အဦးဆိုင်ရာ အခြားကန့်သတ်ချက်များ လည်းရှိပါသေးသည်။ ၄င်းမှာ စက်မှုဇုန်များအတွင်း ကောင်းမွန်သည့် ရေဆိုးထုတ်စနစ်များနှင့် ရေပြုပြင်သန့်စင်စက်ရုံများမရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အလားအလာကောင်းသည့် ကဏ္ဍများတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကဏ္ဍအသီးသီး အတွက် ဘက်စုံပါသည့်လမ်းညွှန်စာအုပ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာရန်လိုပေသည်။ ၄င်းစာအုပ်သည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အကူအညီဖြစ်စေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးသည် အရေးပါလှသဖြင့်၊ လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ရာတွင် အစိုးရထံမှ အကာအကွယ်များရရှိရန်နှင့် လုံခြုံမှုပေးရန် မျှော်လင့်ကြပါသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်း ခိုးမှုနှင့်ရာဇဝတ်မှုခင်းများ တိုးပွားလာသဖြင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအနေဖြင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်အလွန်လိုအပ်ပါသည်။

၄။ မန္တလေး၏အလားအလာရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများ

မန္တလေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးဆုံးမြို့ဖြစ်သည်သာမက မြန်မာပြည်အထက်ပိုင်း၏ စီးပွားရေးအချက်အချာ နေရာလည်း ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးကို မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၏ ဗဟိုချက်အဖြစ်လည်းယူဆကြပါသည်။ ဒေသအတွင်းရရှိနိုင်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းဆိုင်ရာ ပုံစံများစွာရှိသည့်အနက် ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလာရေး လုပ်ငန်းသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း အလားအလာအကောင်းဆုံးသော လုပ်ငန်းအဖြစ် စဉ်းစားသုံးသပ်ကြပါသည်။ အကြောင်းမှာ-

- ကုန်သွယ်မှုအတွက် ဗဟိုနေရာဖြစ်ခြင်း၊
- သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် အချက်အချာနေရာဖြစ်ခြင်း၊
- ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များ သွားလိုရာအရပ်ဖြစ်ခြင်း၊

ဖြေကြားသူများ၏အဆိုအရ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းနောက်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်အလားအလာကောင်းသည့် ကဏ္ဍ(၂)ရပ်မှာ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းရှင်များကိုယ်တိုင် ဖြေကြားချက်များဖြစ်သဖြင့် အထက်ပါတုန့်ပြန်ဖြေကြားချက်များမှာ အရေးကြီးလှပါသည်။

ပုံ(၃၉) မန္တလေး၏ အလားအလာကောင်းသောကဏ္ဍကို ထုတ်ဖော်ခြင်း

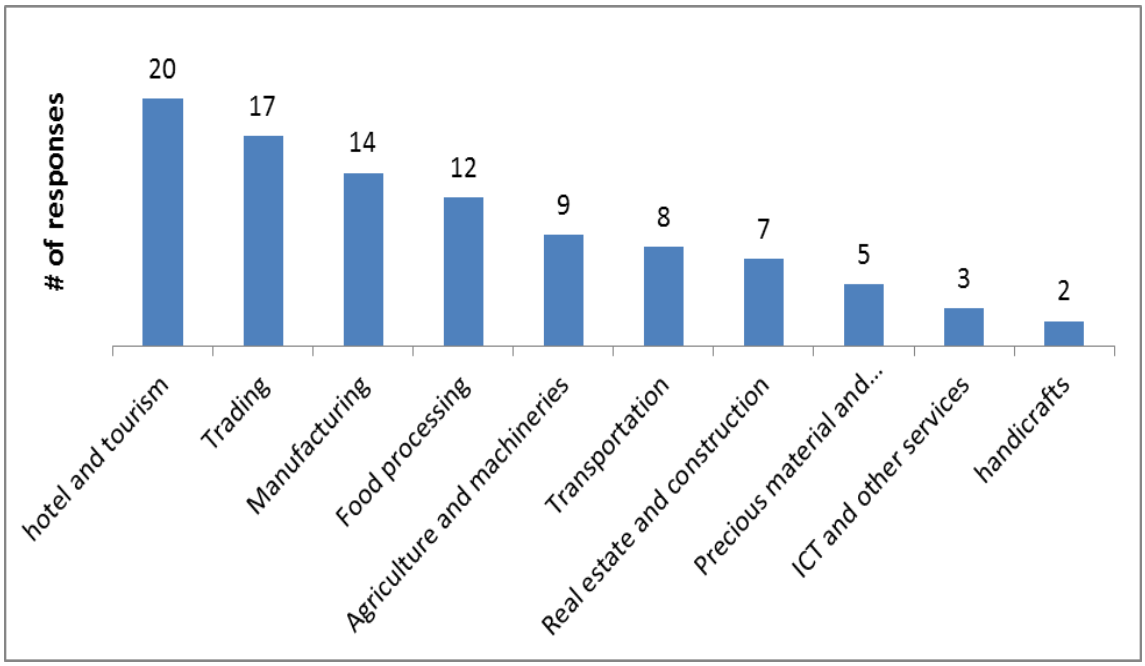

ဇာစ်မြစ်-မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာစစ်တမ်း

ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်းသည် (ခရီးသွားလာသူဦးရေတိုးတက်နေခြင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေယာဉ်များပိုများလာခြင်း၊ အနီး ပါတ်ဝန်းကျင်တွင် ခရီးသွားများကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် နေရာများရှိခြင်း) ကဲ့သို့ပင် (အစိုးရ၏ မူဝါဒဆိုင်ရာ ထောက်ကူမှုများ၊ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ သက်ညှာသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အခြေခံအဆောက်အဦးများ တိုးတက်လာမှု) ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်အတွက်လည်း အဆင်သင့်ဖြစ်နေပေရာ အခြားကဏ္ဍများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက တိုးတက်မှုနှုန်းမြင့်မားမည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု အဖြစ် လက်ခံစဉ်းစားကြပါသည်။ လယ်ယာကဏ္ဍတွင် ခိုင်မာသည့်အလားအလာကောင်း ရှိသော်လည်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ရန်မြေယာလိုအပ်ချက်ရှိနေသဖြင့် အဆင်သင့်မဖြစ်သေးသည်ကိုတွေ့ရပြီး၊ နိုင်ငံခြားသားများအတွက် ပို၍ခက်ခဲမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဖော်ပြပါသရုပ်ပြ ပုံတွင် ပို၍ကြီးသည့်စက်ပိုင်းမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက်ပို၍ အလားအလာကောင်းများရှိကြောင်း ညွှန်းဆိုနေပါသည်။

ပုံ(၄၀) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ အလားအလာကောင်းသည့်ကဏ္ဍများ

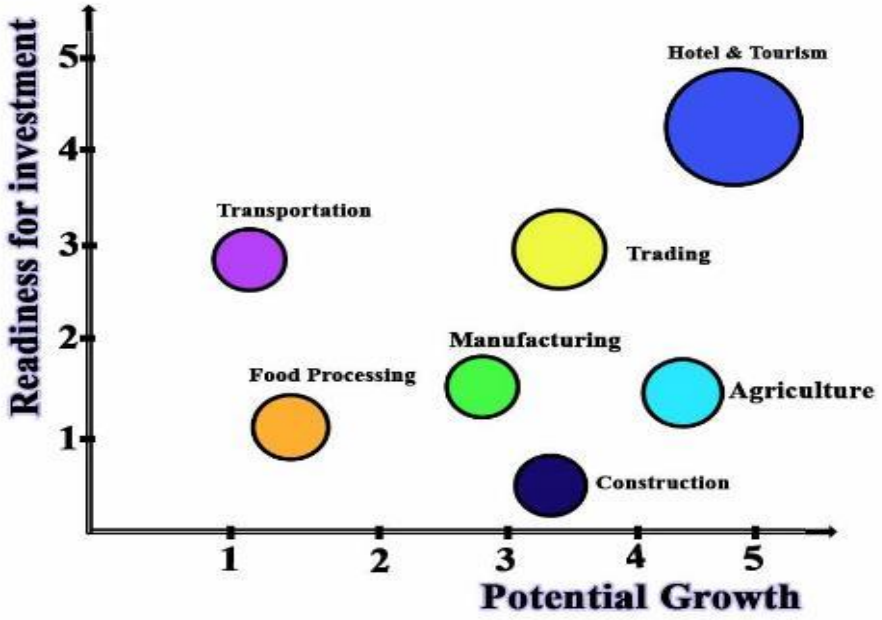

ဇာစ်မြစ်-မြန်မာ့ဈေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး(MMRD)

ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေး

မန္တလေးသည်မြန်မာပြည်၏ ဗဟိုချက်မနေရာတွင် တည်ရှိသည်သာမက အရေးကြီးသည့်မြစ်ကမ်းပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယ၊ ထိုင်းနှင့် အရှေ့တောင်အာရှ အစိတ်အပိုင်းများ ခရီးလမ်းတွင်လည်းကောင်း မဟာဗျူဟာကျစွာတည်ရှိပါသည်။ မန္တလေးတွင် သမိုင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များစွာနှင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များစွာရှိပါသည်။ ၁၉ရာစုအတွင်းက မန္တလေးသည်မြန်မာများ၏ လွတ်လပ်သည့်နောက်ဆုံး မင်းနေပြည်၏ မြို့တော်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မြို့တော်ဟောင်းများဖြစ်သည့် အင်းဝနှင့်အမရပူရတို့သည် မန္တလေးတောင်ဘက်အနည်းငယ်အကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မန္တလေးသည် ပြည်တွင်းနေသူများနှင့် နိုင်ငံခြားသားများ(၂)ရပ်လုံးအတွက် အရောက်ချင်ဆုံးနှင့် အထင်ရှားဆုံးနေရာ တစ်ခုဖြစ်သည်။

မန္တလေးသို့ခရီးသည်လာရောက်မှုမှာ ၂၀၁၁ခုနှစ်မှစတင်၍ အံ့သြဖွယ်ကောင်းလောက်အောင်တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ မန္တလေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်တွင် ဘန်ကောက်၊ စင်္ကာပူနှင့် ကူမင်းတို့မှ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေယာဉ်များ တိုက်ရိုက်ပျံသန်းလျက်ရှိသည်။ ပြည်တွင်းခရီးစဉ်(၈)ခုရှိရာတွင် နေပြည်တော်၊ ရန်ကုန်၊ ပုဂံ နှင့် အခြားပြည်တွင်းခရီးစဉ်များပါဝင်ပါသည်။ ဖော်ပြပါပုံတွင် မန္တလေးနိုင်ငံတကာလေဆိပ်သို့ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များ ဝင်ရောက်မှု တိုးတက်လာပုံကို ပြဆိုထားပါသည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

ပုံ(၄၁) မန္တလေးသို့ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားများဝင်ရောက်မှု

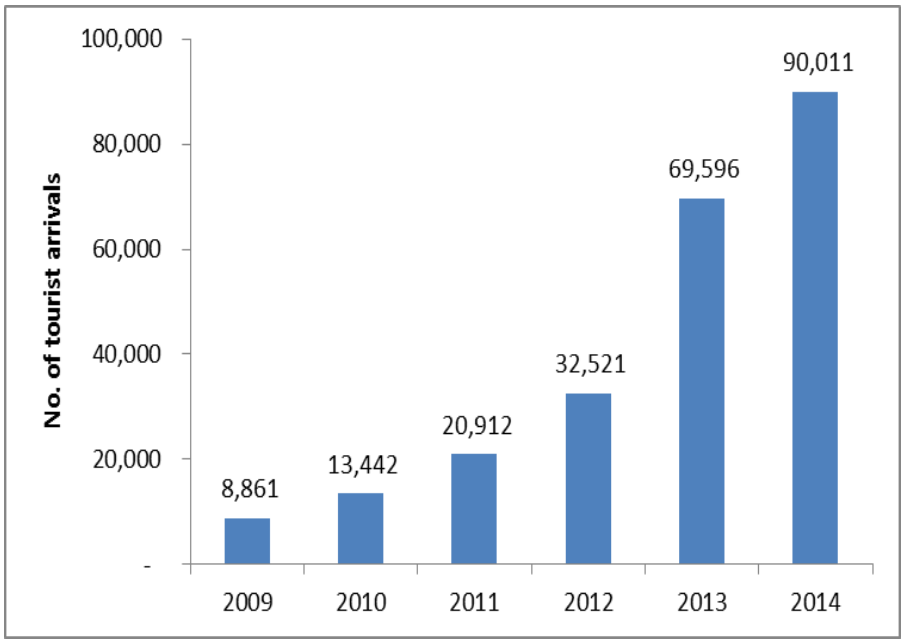

ဇာစ်မြစ်-ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာန

လောလောဆယ်တွင် ဧည့်သည်များအတွက်မန္တလေး၌ ဟိုတယ်(၁၅၈)လုံးနှင့် အခန်းပေါင်း(၆၄၃၂)ခန့် ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း မန္တလေးကိုရောက်ရှိလာသည့် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်အရေအတွက်မှာ ၂၀၁၂ခုနှစ်မှ ၂၀၁၃ခုနှစ်အတွင်း(၂)ဆ တက်လာခဲ့ရာတွင် သူတို့အတွက်ရရှိ နိုင်သည့်အခန်းအရေအတွက်မှာ (၃၁%)သာလျှင် တိုးလာခဲ့ပါသည်။ ဤအချက်က မန္တလေးတွင်ဟိုတယ်လုပ်ငန်းအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ကြီးမားသော အခွင့်အလမ်းများရှိကြောင်းပြဆိုလျက်ရှိပါသည်။

ဇယား(၁၂) မန္တလေးတွင်လောလောဆယ်ရှိနေသည့်ဟိုတယ်များစာရင်း

စဉ်	ဟိုတယ်အမျိုးအစား	ဟိုတယ်အရေအတွက်	အခန်းအရေအတွက်
၁	၁-၂၀ အခန်းရှိဟိုတယ်များ	၃၄	၅၃၃
၂	၂၁-၅၀ အခန်းရှိဟိုတယ်များ	၉၄	၃,၂၂၇
၃	၅၁-၁၀၀ အခန်းရှိဟိုတယ်များ	၂၃	၁,၅၆၄
၄	၁၀၁ ခန်းအထက်ရှိဟိုတယ်များ	၇	၁,၁၀၈
	စုစုပေါင်း	၁၅၈	၆,၄၃၂

ဇာစ်မြစ်-ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာန

တိုးတက်ရောက်ရှိလာသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အားလပ်ရက်ခရီးသွားများနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိရန်အတွက် ဟိုတယ်သစ် (၂၃) လုံးသည် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း စျေးကွက်သို့ဝင်ရောက်လာမည်ဖြစ်သည်။

ပုံ(၄၂) လွန်ခဲ့သော(၆)နှစ်အတွင်း မန္တလေးတွင်ရှိသည့်ဟိုတယ်အခန်းများ

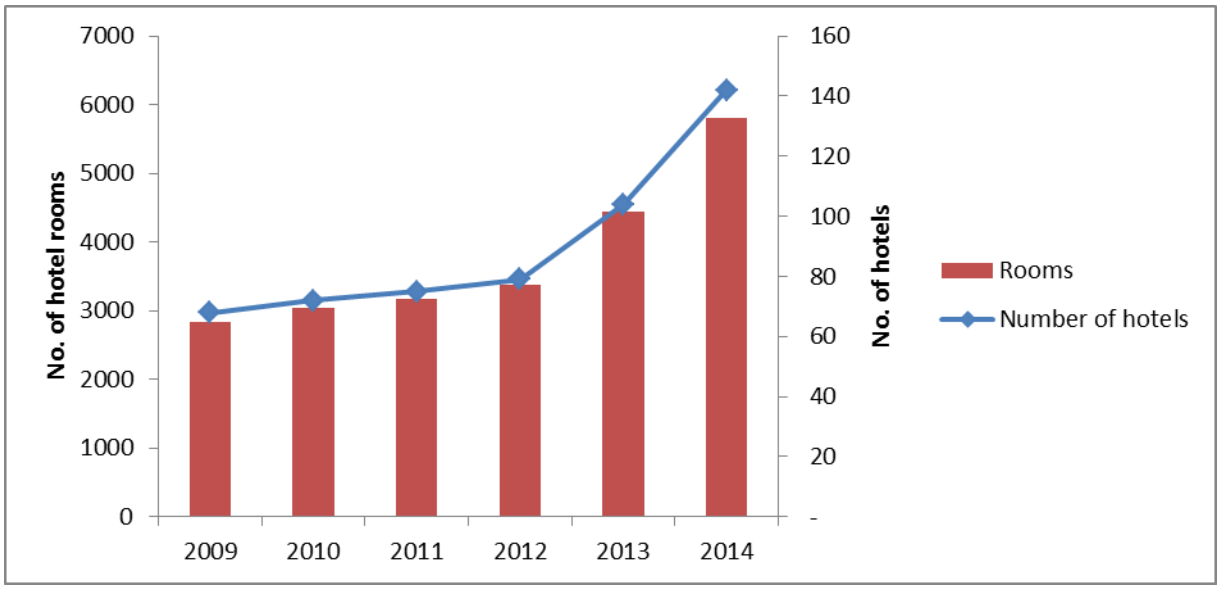

ဇယားမြစ်-ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာန။

မန္တလေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဒုတိယအကြီးဆုံးမြို့တော်ဖြစ်ပြီး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်း၏ အချက်အချာ နေရာတွင်တည်ရှိသော်လည်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အဆင့်မြင့်မြင့်ဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည့် ဟိုတယ်အရေအတွက် မှာများပြားခြင်း မရှိသည်ကိုတွေ့ရပေသည်။ နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ဟိုတယ်များဖြစ်သော Best Western နှင့် ပေါ်ထွက်လာမည့် Pullman Mandalay ဟိုတယ်များမှအပ၊ ဗွေဆော်ဦးတည်ဆောက်ခဲ့သည့် အထင်ကရဟိုတယ်(၂)လုံးမှာ Sedona Mandalay နှင့် Mandalay Hill Resort တို့သာရှိပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ မြို့တော်အတွင်းတွင် ပြည်ပမှလာရောက်နေထိုင်သူများလည်း ပိုမိုလာမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသူများအတွက် တိုက်ခန်းဝန်ဆောင်မှုများ မရှိသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကြီးမားသောအလားအလာရှိသည့် ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းများကဲ့သို့ပင် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် စက်မှုသင်တန်းကျောင်း ကဲ့သို့သော အသက်မွေးမှုဆိုင်ရာ သင်တန်းကျောင်းများသည် အလားအလာကောင်းပြီး ဒေသခံပြည်သူများအတွက်လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဧည့်လမ်းညွှန်သင်တန်းများ မရှိမဖြစ်လိုအပ်နေပြီး အဆိုပါလုပ်ငန်းအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကွာဟချက်များ ကိုဖြည့်စွမ်းပေးရန်လိုအပ်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဧည့်ခံပြုစုမှုဆိုင်ရာသင်တန်းများကို အထူးအာရုံထား၍ အလေးပေးဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း ခရီးစဉ်စီမံဆောင်ရွက်သူ (အော်ပရေတာ) နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းစီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို ထောက်ခံကူညီမှုများမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

အလားအလာရှိသောလုပ်ငန်းများ = အဆင့်မြင့်ဟိုတယ်များ/ လူနေတိုက်ခန်းဝန်ဆောင်မှု၊ စားသောက်ဆိုင်၊ မြစ်တွင်းအပျော်ခရီးစဉ်

ကုန်သွယ်ရေး

မန္တလေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချက်မ နေရာတွင်တည်ရှိပြီး အထက်မြန်မာပြည်ဈေးကွက်၏ ကုန်သွယ်မှုအချက်အချာနေရာ အဖြစ်သတ်မှတ်ကြပါသည်။ ထိုမျှသာမက မန္တလေးသည် တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယနယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးများနှင့် ကောင်းစွာချိတ်နေမှုလည်း ရှိပါသည်။ မန္တလေးတွင်လုပ်ကိုင်နေသည့်လုပ်ငန်း အများစုမှာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် မှီခိုအားထားရာဖြစ်ရာ ၎င်းတွင်အဓိက ထွက်ကုန်များဖြစ်သော စပါး၊ သကြား၊ ပဲတောင့်ရှည်နှင့် ပဲမျိုးစုံတို့ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါကုန်ပစ္စည်းများကို ရန်ကုန်ရှိ လက်လီရောင်းချသူများ နှင့်လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ခြင်း ဖြင့်လည်းကောင်း ကုန်သွယ်မှု ပြုကြပါသည်။ ကုန်ပစ္စည်းများကို လက္ကားရောင်းချခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ လက်လီရောင်းချခြင်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများသည် မန္တလေးမြို့တော်၏ အလားအလာရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ လက်ရှိကုန်တင်ပို့မှုဈေးကွက်မှာ တရုတ်နယ်စပ်သို့ တင်ပို့မှုမှာ အဓိကဖြစ်ပေသည်။ အခြား နိုင်ငံတကာ မြို့တော်များနှင့် လေကြောင်းသယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးများ ပိုမိုဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ဘန်ကောက်နှင့် စင်္ကာပူတို့မှ တစ်ဆင့် များစွာသောကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့မှုဈေးကွက်အသစ်များရရှိရန် ကြီးမားသည့် အလားအလာများ ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှ ကုန်ပစ္စည်းများတင်ပို့မှုနှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့ရာတွင် အရည်အသွေးပြည့်ကုန်ပစ္စည်းများဖြစ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

နိုင်ငံခြားသို့တင်ပို့ရန် အလားအလာကောင်းသည့်ထုတ်ကုန်များ = မီးဖိုချောင်သုံးကောက်ပဲသီးနှံများ၊ သစ်သီးများ၊ နှမ်း၊ ပဲ၊ သကြား

နိုင်ငံခြားမှတင်သွင်းရန် အလားအလာကောင်းသည့်သွင်းကုန်များ = ချည်ခင်၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာသုံးစက်များ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်အပိုပစ္စည်းများ၊
ပလပ်စတစ်အသုံးအဆောင်များ

ကုန်ထုတ်လုပ်မှု

မန္တလေးသည် အထက်မြန်မာပြည်၏ စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာတွင်လည်းအချက်အချာနေရာဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး တစ်ခုလုံးတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း (၇၀၀၀) ကျော်ရှိပြီး၊ မန္တလေးစက်မှုဇုန်၌မူ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း (၁၂၀၀)ကျော်ရှိနေရာ၊ ၎င်းတွင် သစ်အခြေခံကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ၊ အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းများ၊ ကွန်ကရစ်နှင့် ဘိလပ်မြေထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းများ ပါဝင်ကြပါသည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများသည် ဒေသနေပြည်သူများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပြီး၊ SMEs များအတွက်လည်း ပေးသွင်း ထောက်ပံ့သူများထံမှ ကုန်ကြမ်းများမှသည် တစ်ဝက်တစ်ပျက်ကုန်ချောအဝင် ပေးသွင်းထောက်ပံ့သူများ ရှိလာစေမည့် အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရရှိလာ စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၁၃) မန္တလေးစက်မှုဇုံတွင်ရှိသည့်စက်မှုလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများ

စဉ်	လုပ်ငန်းအမျိုးအစား	လုပ်ငန်းအရေအတွက်
၁	စားသောက်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်း	၁၈၉
၂	အဝတ်အထည်လုပ်ငန်း	၃၂

၃	နေထိုင်မှုဆိုင်ရာကုန်ပစ္စည်းလုပ်ငန်း	၄၅
၄	လူသုံးကုန်ပစ္စည်းလုပ်ငန်း	၅၄
၅	အိမ်သုံးပစ္စည်းလုပ်ငန်း	၁၅
၆	စာပေနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာလုပ်ငန်း	၃
၇	ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းလုပ်ငန်း	၄၀
၈	သတ္ထုဆိုင်ရာလုပ်ငန်း	၂၂၀
၉	စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းလုပ်ငန်း	၄
၁၀	စက်အမျိုးမျိုးနှင့်ကိရိယာတန်ဆာပလာလုပ်ငန်း	၁
၁၁	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း	၂၅
၁၂	လျှပ်စစ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း	၁၂
၁၃	အထွေထွေစက်မှုလုပ်ငန်းများ	၆၅၄
	စုစုပေါင်း	**၁,၂၉၄**

ဇာစ်မြစ်- မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ကုန်သည်/စက်မှုအသင်း(MRCCI)

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအနေဖြင့် နည်းပညာနှင့် အတွေ့အကြုံရှိသည့်လူသားအရင်းအမြစ်များ၊ ခေတ်မီ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရန် အတွက် အခြားအခြေခံအဆောက်အဦးများကို ဖြည့်စွမ်းနိုင်ခြင်းမရှိသေးချေ။ ထို့ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အနေဖြင့် လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာထုတ်ကုန်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့်အိမ်သုံးနှင့် မိသားစုသုံးပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ မန္တလေးအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ်သည် ဘန်ကောက်၊ စင်္ကာပူကဲ့သို့သော ပြည်ပမြို့တော်များနှင့် ဆက်သွယ်လျက်ရှိ သဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ကုန်ကြမ်းများနှင့် ကုန်ချောများကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် လေယာဉ်များကို အသုံးပြုနိုင်ကြပေသည်။ မန္တလေးမြို့သာစက်မှုဇုန်သည် မန္တလေးနိုင်ငံတကာလေဆိပ်မှကားဖြင့် တစ်နာရီ ကျော်ကျော်မောင်းရသည့်နေရာတွင် တည်ရှိပြီးလာရောက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများအား ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သည့်အခြေခံအဆောက်အဦးများဖြစ်သော မြေ၊ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားနှင့် ရေတို့ကိုဖြည့်စွမ်းပေး မည်ဖြစ်သည်။

ဗီယက်နမ်တစ်နိုင်ငံတည်းကပင်(၂၀%)သော SAMSUNG ထုတ်ကုန်များကို ပြည်ပနိုင်ငံများသို့တင်ပို့နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မျှော်လင့်ချက်ကြီးစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ထိုကဲ့သို့သော အကြီးစားကုန်ထုတ်စက်ရုံများ တည်ထောင်လာကြစေရန် သွေးဆောင်နားသွင်းခြင်းကို စတင်ရန်ဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကိုထုတ်လုပ်ခြင်းသည် ပြည်တွင်းရှိ လုပ်ငန်းများအားတီထွင်မှုနှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကိုမြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် နည်းပညာဖြန့်ဖြူးမှုကို အားပေးခြင်းဖြစ်စေပါသည်။ မည်သို့ပင်ရှိစေ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား လုပ်ငန်းများတည်ထောင်ရန် ဟန့်တားလျက်ရှိသည့် မြေနှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားကဲ့သို့သော အခြေခံအဆောက်အဦးဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များရှိနေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အတားအဆီးများကို အလေးမထားကြဘဲ မန္တလေးတွင်ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အလားအလာကောင်းများကို ပေးစွမ်းနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

အလားအလာရှိသောထုတ်ကုန်= ပလပ်စတစ်၊ လျှပ်စစ်နှင့်လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာထုတ်ကုန်များ၊ ဓါတ်မြေသြဇာ၊ ကုန်ထုတ်ပစ္စည်း

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

အဂတ်အထည်လုပ်ငန်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် ၄င်း၏ချည်မျှင်နှင့်အဂတ်အထည်များကြောင့် ပြည်တွင်း၌ထင်ပေါ် ကျော်ကြားလှပါသည်။ ချည်ထည် ပိုးထည်ရက်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းသည်အမရပူရမှထွက်ရှိသည့် အရည်အသွေးကောင်း ပိုးထည်များဖြင့် ရာစုနှစ်ကျော်ရှင်သန်ခဲ့သောလုပ်ငန်း ဖြစ်ပါသည်။ နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှုများကို ဒေသခံလုပ်ငန်းများသို့ပေးဂေလိုသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အတွေ့အကြုံများစွာရှိပြီးဖြစ်သည့် အဂတ်အထည်လုပ်ငန်းသည် အလားအလာကောင်းများရှိပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအပူပိုင်းဒေသတွင် ဒေသတွင်းသုံးစွဲရန်အတွက် ဂါကိုစိုက်ပျိုးကြ ရာတွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလည်း အပါအဂင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ခေတ်မီနည်းပညာနှင့် နည်းစနစ်ပိုင်းတွင်လိုအပ်ချက်များရှိနေခြင်းကြောင့် အဂတ်အထည်ရက်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် တရုတ်ချည်မျှင်များကို မှီခိုအားထားနေကြရပါသည်။ ထို့အပြင် ဆေးဆိုးလုပ်ငန်းများသည် ပြည်တွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဂတ်အထည်လုပ်ငန်းများကို ထောက်ပံ့နိုင်သည်အထိ အပြည့်အဂဖွံ့ဖြိုးမလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဂါဂွမ်းကိုအဆင့်ဆင့်ပြုပြင်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် အဂတ်အထည်ဆေးဆိုးလုပ်ငန်းအတွက် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို လိုအပ်နေပါသည်။

အလားအလာကောင်းသည့် ဂန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း = ဂါဂွမ်းကိုအဆင့်ဆင့်ပြုပြင်ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်း၊ ဆေးဆိုး ပန်းရိုက်လုပ်ငန်း

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး

စီးပွားရေးတွင် လယ်ယာကဏ္ဍ၏ပါဂင်ဖြည့်ဆည်းပေးမှုမှာ ဆယ်စုနှစ်များတစ်လျှောက် သာ၍လျော့ပါးလာခဲ့သော်လည်း မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး၏စီးပွားရေးတွင်မူ အဓိကအားဖြည့်ပေးသည့်ကဏ္ဍတစ်ရပ် ဖြစ်နေဆဲဖြစ်ပြီး ဂျီဒီပီ၏၂၈%ကျော်ပါဂင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ မန္တလေး တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ စီမံကိန်းအရအဓိကကောက်ပဲသီးနှံများဖြစ်သော စပါး၊ ပြောင်း၊ နှမ်း၊ နေကြာ၊ ပဲမျိုးစုံ၊ ကြံ နှင့် ဂါ တို့ကိုပိုမိုစိုက်ပျိုးရန် ရေးဆွဲထားပါသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ မြေဇရိယာ(၄၀%)ကျော်ကို ကောက်ပဲသီးနှံများစိုက်ပျိုးရန် အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။

ဇယား(၁၄) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏၂၀၁၅ခုနှစ်မြေအသုံးချမှု

မြေအမျိုးအစား	စုစုပေါင်းတိုးတက်လာသည့်ဇရိယာ
စုစုပေါင်းအသားတင်စိုက်ပျိုးသည့်ဇရိယာ	၃,၃၂၀,၅၇၉
အသုံးမပြုသည့်စိုက်ပျိုးနိုင်သောဇရိယာ	၆၇,၉၈၀
သစ်တောကြိုးဝိုင်း	၁,၅၅၃,၆၁၉
မြေရိုင်း	၆၁၉,၁၅၁
အခြားမြေ	၂,၀၇၁,၂၈၃
စုစုပေါင်း	**၇,၆၃၂,၆၁၂**

ဇာစ်မြစ်- လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဂန်ကြီးဌာန

မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏အပူပိုင်းဒေသတွင်တည်ရှိနေသဖြင့် အသားတင်စိုက်ပျိုးနိုင်သော ဧရိယာ၏(၅၀%)ကို ဆီထွက်သီးနှံ၊ မြေပဲနှင့် ပဲမျိုးစုံတို့ကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

ပုံ(၄၃) မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ သီးနှံအမျိုးအစားအလိုက်စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမှုဧရိယာ

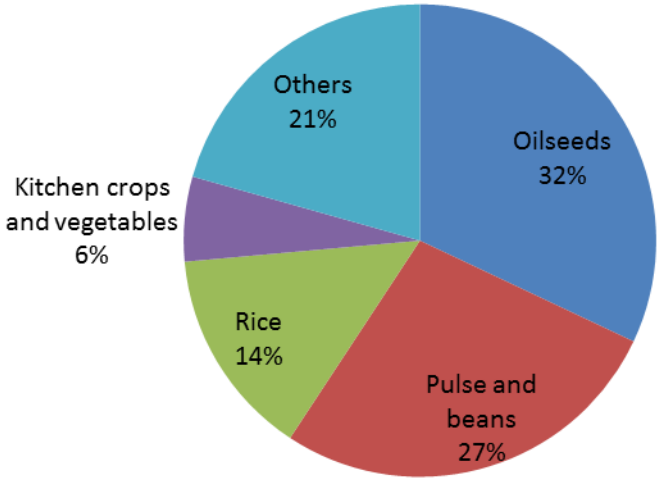

ဇာစ်မြစ်- လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

လယ်သမားများ၏ လူနေမှုဘဝနှင့်ဝင်ငွေ တိုးတက်လာရန်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ် လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ အထွက်ကောင်းမျိုးစေ့များနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ နည်းစနစ်သစ်များဖြင့် ထောက်ကူ ရမည်ဖြစ်သည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည် တောင်သူများကိုနည်းပညာသင်တန်း များ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများဖြင့် ပညာပေးရန်အတွက်ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများ၊ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထုံးဘို ရှိရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာသင်တန်းကျောင်းကို KOICA-ကိုရီးယားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ၏ထောက်ကူမှုဖြင့် ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအချိန်ထိ သင်တန်း(၁၆)မျိုးဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး သင်တန်းသား စုစုပေါင်း(၄၇၂)ဦးကို လေ့လာသင်ကြားနိုင်ခဲ့ ပါသည်။ ပြည်တွင်းပြည်ပဈေးကွက်များနှင့် လေလံတင်ပွဲများကို အင်အားတောင့်တင်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် လက္ကားဈေးကွက်ကြီးတစ်ခုကို စဉ့်ကိုင်မြို့နယ်၏ စီမံကိန်းတွင်ထည့်သွင်းရေးသားပြီးဖြစ်ပါသည်။ စွမ်းဆောင်နိုင်ခြေရှိသည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် လယ်ထွန်စက်၊ ထွန်ယက်နှင့်ရိပ်သိမ်းစက်၊ မျိုးကောင်းမျိုး သန့်များနှင့် ဓါတ်မြေသြဇာများကဲ့သို့သော စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာစက်ကိရိယာများနှင့် သွင်းအားစုများကို တင်သွင်း ပေးခြင်း ဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

အလားအလာကောင်းသည့်ထုတ်ကုန်များ = စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာစက်ပစ္စည်းများတင်သွင်းခြင်း၊ အရည်အသွေးကောင်းသည့်မျိုးစေ့များ

အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း

အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆက်စပ်နေပါသည်။ လယ်ယာကဏ္ဍမှ အရည်အသွေး ပြည့်ဝသည့် ကုန်ထွက်များထုတ်လုပ်ပေးမှသာ အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကလည်း စားသုံးသူများ

အတွက် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သည့် စားသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို ပိုမို၍ထုတ်လုပ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆီထွက်အစေ့များ၊ ကောက်ပဲသီးနှံများ၊ မီးဖိုချောင်သုံးသီးနှံများနှင့် သစ်သီးများထွက်ရှိသည့်အတွက် ကုန်ကြမ်းများပေါကြွယ်ပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ၏(၂၀%)ကို မီးဖိုချောင်သုံးသီးနှံများ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များနှင့် ကြာရှည်ခံသစ်သီးများ စိုက်ပျိုးကြ ပါသည်။ အဓိကသစ်သီးပင်များဖြစ်ကြသည့် သရက်၊ ဖရဲ၊ သခွားမွေး၊ စပျစ်နှင့်သင်္ဘောသီးပင်များကို ပြည်တွင်းစားသုံးမှုအတွက်သာမက ပြည်ပတင်ပို့ရန်အတွက်ပါ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ သရက်သီးမှာ အစိုမှအခြောက်ထိ အမျိုးမျိုးစားသုံးနိုင်သဖြင့် အလားအလာအကောင်းဆုံး သစ်သီးအဖြစ် စဉ်းစားကြပါသည်။ ထိုမျှသာမက သရက်ကိုယခုအခါတွင် အုပ်စုဖြင့်စိုက်ပျိုးလျက်ရှိနေကြသည်။ သို့မှသာ ပြည်တွင်းစားသုံးနိုင်ရုံသာ မက စက်ံပူကဲ့သို့သော ပြည်ပဈေးကွက်များသို့တင်ပို့ရောင်းချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ လတ်ဆတ်သောသစ်သီးများကို ပြည်ပသို့တင်ပို့နိုင်သည့်အပြင် သရက်သီးကိုထပ်ဆင့်ပြုပြင်စီမံ၍ သရက်ဖျော်ရည်၊ သရက်သီးခြောက်များအဖြစ်လည်း ထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။ မန္တလေးသည်ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကပ်လျက်တည်ရှိသဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ထပ်ဆင့်တိုးတန်ဖိုးရှိ အရည်အသွေးမြင့်သည့် ပစ္စည်းအခြောက်သို့ ပြုပြင်စီမံထားသည့် အစားအစာများ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် လတ်ဆတ်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးများကိုလည်း လွယ်ကူစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။

အလားအလာကောင်းသည့်ထုတ်ကုန်များ = စည်သွပ်ဘူးလုပ်ငန်း၊ သစ်သီးခြောက်လုပ်ငန်း၊ နို့ထွက်ပစ္စည်းလုပ်ငန်း၊ နေကြာဆီလုပ်ငန်း

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

မန္တလေးသည် တရုတ်၊ အိန္ဒိယ နှင့် မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း ပြည်နယ်များ၊ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ကုန်သွယ်မှုပြုရာတွင် ကုန်စည်များ ကူးပြောင်းတင်ပို့ရန် အရေးကြီးသောနေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ အအေးခန်းတွဲထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းသည် စားသုံးသူများအတွက် အရည်အသွေးပြည့် သစ်သီးနှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ ရရှိစေရန် အရေးကြီးသောအရာဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း အအေးခန်းထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးနှင့် သိုလှောင်ခန်းများ များပြားစွာမရှိသေးသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တရုတ်နယ်စပ်သို့ သစ်သီးများတင်ပို့ရာတွင် ကုန်တင်ပို့သူများသည် ရိုးရိုးကုန်တင်ကားများကိုပင် အသုံးပြုနေကြရသည်။ သို့ဖြစ်၍ အချို့သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် အလားအလာရှိသည့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ နောက်ခံအချက်အလက်များနှင့် တကွစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

အလားအလာကောင်းသည့် ထုတ်ကုန်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ = အအေးခန်းတွဲဖြင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း

အိမ်ရာနှင့်အခြေခံအဆောက်အဦ

အခြေခံအဆောက်အဦများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် ဒေသတစ်ခု၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် အရေးကြီးလှပါသည်။ မန္တလေးတွင် ဆောင်ရွက်ဆဲနှင့် ဆောင်ရွက်ရန်ရေးဆွဲထားသည့် အခြေခံအဆောက်အဦးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများစွာရှိပါသည်။ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ တစ်ဦးသည် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အလို့ငှာ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရနှင့် လက်တွဲ၍အခြေခံအဆောက်အဦးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများကို B.O.T စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

အလားအလာကောင်းသည့် ထုတ်ကုန်၊ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း = မွန္တလေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပင်မစီမံကိန်း (အခြေခံအဆောက်အဦးစီမံကိန်းများ၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်စက်မှုဆိုင်ရာ ဗဟိုဌာနစီမံကိန်း၊ စက်မှုဇုန်သစ်စီမံကိန်း)

၅။ ထောက်ခံတင်ပြခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တိုးတက်လာရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆင့်တိုးမြှင့်ရေး တို့အတွက် လုပ်ဆောင်ရန် စီမံကိန်း

မန္တလေးဒေသ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများစစ်တမ်းတွင်ဖြေကြားသူများ၏ တင်ပြချက်အရ မန္တလေး၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ခြုံငုံလေ့လာချက်မှာ ကောင်းမွန်ပါသည်။ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများ(၂)ရပ်လုံးသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင် တိုးတက်လာရန်အတွက် အမျိုးမျိုးသော အခြေခံအဆောက်အဦးဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များတွင် အကောင်အထည်ဖော် လျက်ရှိကြပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ကြီးမားသောအလားအလာနှင့် အမျိုးအမျိုးသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများကို ပေးဝေလျက်ရှိပါသည်။

ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများသည် အလားအလာကောင်းဆုံး ဖြစ်သည့်ကဏ္ဍ အချို့ဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည့်နေရာများစွာသည် တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းတည်ရှိနေသဖြင့် ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွား လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အလားအလာအကောင်းဆုံး ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်းတွင် တည်ရှိနေခြင်း သည် မန္တလေးအား ကုန်သွယ်မှုနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများစတင်ရန် ဆွဲဆောင်မှုရှိသည့်နေရာတစ်ခုဖြစ်စေပါသည်။ အမျိုးမျိုးသော ထုတ်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးကိုတိုးတက်လာစေခြင်းအားဖြင့် တရုတ်နယ်စပ်စျေးကွက်ကို ကျော်လွန်ပြီး ကုန်သွယ်မှုများစွာ အားမကောင်းသေး သည့်စက်ံပူ၊ ဂျပန် နှင့် ဥရောပ အထိပင်တင်ပို့နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မန္တလေးကားအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမှသည် အခြေခံအဆောက်အဦးလိုအပ်ချက်များအထိ စိန်ခေါ်မှုများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြမည့်သူအားလုံးအနေဖြင့် လုပ်ငန်းများစတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အချက်များစွာ ရှိပါသည်။

(၁) မြေစျေးကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

များစွာသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတို့သည် စီးပွားရေးအလားအလာနှင့် အခွင့်အလမ်းများအတွက် မန္တလေးကိုလာရောက်လည်ပတ်ကြ သော်လည်း လက်တွေ့တွင် သူတို့၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်မဖော်ကြခြင်းမှာ အဓိကအားဖြင့် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်သည့်စိန်ခေါ်ချက်များကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ကာလရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အတွက် (၁၅)နှစ်မှ (၃၀)နှစ်အထိကာလအတွက်ငှားရမ်းရန် နှစ်သက်ကြမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် မန္တလေးစက်မှုဇုန်အတွင်းရှိ မြေကွက်များကို မန္တလေးမြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ၁၉၉၅ခုနှစ်မှစတင်ကာ အနှစ်(၃၀)အတွက်သာ ဂရန်ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့အတွက် တရားဝင်ကျန်ရှိသော သက်တမ်းမှာ(၁၀)နှစ်သာလျှင်ရှိတော့၍ ၄င်းကာလမှာ ကာလရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် နိုင်ငံခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ပို၍ခက်ခဲစေပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရသည် မြေစျေးနှုန်းကစားမှုများ ရပ်တန့်သွားရန်အလို့ငှာ မြေအသုံးပြုမှုခွင့်ပြုချက်ကို အစိုးရထံမှရရှိပြီးနောက် စက်ရုံတစ်ရုံစတင်ရန် အချိန်အကန့်အသတ်ချမှတ်ပေးခြင်းနှင့် ဒေသတွင်းရှိ စက်မှုဆိုင်ရာများကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် ခိုင်လုံသောမက်လုံးများ ပေးခြင်းကဲ့သို့သော

သင့်တော်သည့်မူဝါဒများချမှတ်ပေးသင့်ပါသည်။ ထိုသို့သော မူဝါဒများချမှတ်ခြင်းအပြင် အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာအရာရှိများ သည် မြေကစားသူများအပါအဝင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို တွေ့ဆုံ၍ တစ်ဦးချင်းစီကြွယ်ဝရေးထက် အားလုံးပါဝင်သည့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုကို တက်လှမ်းနိုင်ရန်အတွက် ပညာပေးခြင်းများဆောင်ရွက်သင့်သည်။

(၂) လျှပ်စစ်ဓါတ်အား၊ ရေ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် အခြားအခြေခံအဆောက်အဦးများကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း

အခြေခံအဆောက်အဦးသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအားလုံးတို့အနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုစတင်သောအခါ စဉ်းစားရမည့်အရေးပါသော အခြေခံ အကြောင်းအရင်းဖြစ်သည်။ ဒေသဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် အခြေခံအဆောက်အဦ အပေါ်မျှတစွာစဉ်းစားနိုင်ကြသော်လည်း အလားအလာကောင်းသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကား ထိုသို့စဉ်းစားမည်မဟုတ်ချေ။ သူတို့အနေဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့် သူတို့၏လုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်အတွက် ကောင်းမွန်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အလိုရှိမည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများ(၂)ရပ်လုံးအနေဖြင့် လမ်း၊ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား၊ ရေဖြန့်ဝေမှု နှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား အပါအဝင်ဖြစ်သော အခြေခံကျသည့် အခြေခံအဆောက်အဦ အားလုံးတိုးတက်လာစေရန်အတွက် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရနှင့် မွန္တလေးမြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတို့ကိုသာမက နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကိုလည်း မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ အခြေခံအဆောက်အဦများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးကြပါရန်ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။

(၃) ကျွမ်းကျင်သည့်လုပ်သားအင်အားစုများရရှိနိုင်မှု

မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးဆုံးမြို့ပြဧရိယာနှင့် တတိယလူဦးရေအထူထပ်ဆုံး ဒေသလည်းဖြစ်ပါသည်။ ဤဒေသတွင် မကျွမ်းကျင်သည့်အလုပ်သမားနှင့် အထွေထွေလုပ်သားများကို ရှာဖွေရန်လွယ်ကူသော်လည်း ကျွမ်းကျင်လုပ်သားထုကို ရှာဖွေတွေ့ရှိ ရန်မှာခက်ခဲလှပါသည်။ ထိုမျှသာမက ဤဒေသတွင် ဦးနှောက်ယိုစီးမှုပြဿနာလည်းရှိနေပြီး ကျွမ်းကျင်သည့်လုပ်သားများမှာ လုပ်ခနှုန်းထား မြင့်မားစွာရရန်အတွက် ရန်ကုန်(သို့မဟုတ်) အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများသို့ မကြာခဏထွက်ခွာလေ့ရှိကြပါသည်။ လုပ်ငန်းအများစုမှာ အငယ်စားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြသောကြောင့် လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် အလုပ်လုပ်ရင်းသင်ကြားပေးမှုအပေါ်တွင်သာအဓိက အလေးထားဆောင်ရွက်ကြပြီးသင်တန်းများ ခေတ်မီလုပ်ငန်းဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်များတွင် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုအားနည်းချက်များရှိပါသည်။ မြန်မာဂျပန်လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဗဟိုဌာနသည် JICA ၏အထောက်အပံ့ဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု၊ UMFCCI နှင့် MRCCI တို့နှင့်အတူ အလယ်အလတ်အဆင့်စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းများနှင့် သင်တန်းများစွာကိုဆက်တိုက်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာတွင် ရန်ကုန်နှင့် မွန္တလေး(၂) မြို့တွင် သီးခြားစီဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါသည်။ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ စီမံကြီးကြပ်မှုဖြင့် သင်တန်းအမျိုးမျိုးပို့ချပေးလျက်ရှိရာ တွင် ဘာသာရပ်များစွာကို သင်ကြားနေပြီး လုပ်ငန်းစီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဗျူဟာကျစွာဈေးကွက်ဖေါ်ထုတ်ခြင်း၊ လူ့စွမ်းအားစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကုန်ပစ္စည်းအရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှုနှင့် ငွေကြေးနှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု ဘာသာရပ်များပါဝင်ပါသည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအနေဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော JICA နှင့် GIZ စသည်တို့ဖြင့် စက်ချုပ်သင်တန်းများ ဖွံ့ဖြိုးစေရန်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာအဆင့်မြင့်အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပ၍ လုပ်သားများ၏စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးတိုးတက်လာစေရန် ဖက်စပ်စနစ်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ရန် စဉ်းစားဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ၏ ပြိုင်ဆိုင်မှု အဆင့်အတန်းများ တိုးတက်လာစေရန်အတွက် အမျိုးသားအဆင့်ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာစံသတ်မှတ်မှုအာဏာပိုင်အဖွဲ့(NSSA)ကို အလုပ်သမား အလုပ်အကိုင်နှင့် လူမှုဖူလုံရေးဝန်ကြီးဌာန (MOLES) အောက်တွင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး၊ အလုပ်အကိုင်(၆)မျိုးအတွက် ကျွမ်းကျင်လက်မှတ်များကို ၂၀၁၅ ဖေဖော်ဝါရီလတွင်ချီးမြှင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့ကူညီ မှုကိုရယူ၍ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ကုန်သည်/စက်မှုအသင်း (MRCC) နှင့် အလုပ်သမားအလုပ်အကိုင်နှင့်လူမှုဖူလုံရေးဝန်ကြီးဌာန (MOELS) တို့၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု တာဝန်ယူမှုတို့ဖြင့် မန္တလေးတွင်လုပ်သားများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာရေးနှင့် ပြဌာန်းထားသည့် နည်းပညာရပ်များအလိုက် ကျွမ်းကျင်မှုမြင့်မားသည့် လုပ်သားအင်အားစုများထွက်ပေါ်လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြရန်လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

(၄) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအသစ်များအတွက် ဌာနဆိုင်ရာများ၏ဝိုင်းဝန်းကူညီမှု

မန္တလေးတွင် အလုံးစုံသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်တိုးတက်လာစေရန်အတွက် အစိုးရနှင့်သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၏ အားကောင်းသော ကူညီထောက်ပံ့မှုများကား မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပေသည်။ ဖြေကြားချက်များအရ အစိုးရ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့် ထိရောက်မှုရှိသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာများမှာ အဆင့်နိမ့်သည်ဟုသိရပါသည်။ ဖြေကြားသူများအနက် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ(၂)ဦးတို့က ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြင့်မားသည့်မြေဌားရမ်းခနှင့် အဆောက်အဦးဌားရမ်းခစျေးနှုန်းများ၊ လုပ်ငန်းတည်ဆောက်ခွင့်လိုင်စင်ရရန်၊ ခွင့်ပြုချက်များရရန် တို့အတွက် နေးကွေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်ဟုဆိုပါသည်။ မန္တလေးမြို့တွင်အသစ်ဖွင့်လှစ်လိုက်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (DICA) ၏အဆိုအရလုပ်ငန်းများစွာတို့သည် အစိုးရ၏ကူညီထောက်ပံ့မှုများနှင့် အကျိုးအမြတ်များကို အနာဂတ်ကာလတွင် ပိုမိုရလာမည်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်းသိရပါသည်။

၅.၁ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန မန္တလေးရုံးခွဲ ၏မန္တလေးတွင် ဆောင်ရွက်မည့်စီမံကိန်းများ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) မန္တလေးရုံးခွဲသည် အခြားရုံးများနှင့် နှိုင်းစာပါက ရုံးသစ်တစ်ရုံးသာဖြစ်ပေသည်။ အဖွဲ့အစည်းများ (၎) လုပ်ငန်းများတွင် စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများတိုးတက်လာရန်အတွက် မိမိရုံးနှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများကို အကောင်းဆုံးစွမ်းဆောင်ကြိုးပမ်းမှုများဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးရန်အရေးကြီးပေသည်။ ထိရောက်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်မှုသည် အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အခြားပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသူ နှစ် ဘက်လုံးအတွက် ယုံကြည်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုတည်ဆောက်ရာတွင် အားဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် အကျိုးတရားများ ရရှိစေပါသည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

(၁) ငွေကြေးဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ခြင်း

ပထမဦးစွာအနေဖြင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ရန်အရေးကြီးပါသည်။ ဤအချက်များမှာ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် ကိုချမှတ်ပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ အရေးကြီးသော ဗျူဟာကျသည့် အချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ မန္တလေး DICA ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲချမှတ်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းသဘောအရသာဖြစ်သော စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်မှု ဖြစ်သည့် 'တစ်ခုခုရရင် ပြီးတာဘဲ' ဆိုသည့်အပေါ်အာရုံထားဆောင်ရွက်နေကြပြီး၊ အဖွဲ့အစည်းများစုကလည်း ယခုကဲ့သို့သော စွမ်းဆောင်ရည် မျိုးကိုသာ အလေးထားနေကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် DICA မန္တလေးသည် ဖော်ပြပါအချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့် ပေသည်။

- **လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်**

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) မန္တလေးသည် အစိုးရနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရေးမှူး တစ်ဦးသဖွယ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများကို ထောက်ပံ့ကူညီရန်နှင့် အစိုးရနှင့် ပါဂင်ဆောင်ရွက်ကြသူများအကြား အဖွဲ့အစည်းများကို ထောက်ပံ့ကူညီခြင်းအားဖြင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အလေးထားဆောင်ရွက်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောက်ရွက်ခြင်း ဆိုသည်မှာ မတူကွဲပြားသည့်ပါဂင်ဆောင်ရွက်သူများအကြား ယုံကြည်မှုနှင့် နားလည်မှုကို တည်ဆောက်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်းများထဲမှရရှိ သည့်တုန့်ပြန်ချက်များအရ DICA မန္တလေးသည်အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ပို၍ကောင်းမွန်သော ၎န်ဆောင်မှုများပေးနိုင်သည် ဟုသိရပေသည်။

- **မူဝါဒများနှင့် မဟာဗျူဟာများရေးဆွဲချမှတ်ခြင်း**

မြောက်များလှစွာသော သက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏ လိုအပ်ချက်နှင့်လိုလားမှုများကို သိရှိနားလည်ပြီး မန္တလေး DICA သည် ဒေသတွင် ပြည်တွင်းပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ရန် လျော်ကန်သင့်မြတ်သည့် မူဝါဒများကိုစတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ မဟာဗျူဟာမြောက် တွေးခေါ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်း သတ်မှတ်ချက်များ လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဌာနနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများအကြား ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုမှာ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်အတွက် အဓိကကျပါသည်။

- **စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်ခြင်း**

ဌာနသည် သတင်းအချက်အလက်ကိုစုစည်း၍ လေ့လာစောင့်ကြည့်သင့်ပါသည်။ ၎င်းပြင် ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများနှင့် အလားအလာရှိသော လုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ်သော ကိန်းဂဏန်းများကို ဆန်းစစ်သင့်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းများရရှိခြင်းဖြင့် မန္တလေး DICA သည်အလား အလာကောင်းမွန်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံသို့ အကဲဖြတ်ချက်များနှင့် ထောက်ခံချက်များပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

(၂) နည်းပညာဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ခြင်း

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုစွမ်းဆောင်ရည်များအပြင် နည်းပညာဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်များမှာ ၎န်ထမ်းများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုကို တိုးတက် ကောင်းမွန်လာစေရန် အရေးကြီးပါသည်။ ယင်းစွမ်းဆောင်ရည်များကို ပိုမိုပုံစံကျသော

ညွှန်ကြားချက်၊ လေ့လာမှုနှင့် လက်တွေ့သင်တန်းများမှ တဆင့်ရရှိနိုင်ပါသည်။ နည်းပညာဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်မှုမှာ မန္တလေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (DICA) ၏ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ တက်ကျွမ်းမှု တည်ဆောက်ခြင်းအပေါ် အဓိကအာရုံစိုက်ပါသည်။

- **ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) ဝန်ထမ်းများအား နည်းပညာဆိုင်ရာ သင်တန်းများပေးခြင်း**

မန္တလေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) ဝန်ထမ်းများ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများမြှင့်တင်ပေးခြင်းမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ပိုမိုထူးခြား ကောင်းမွန်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးပေးရန် အတွက် အထူးအရေးကြီးပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဝန်ထမ်းများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်များမြှင့် တင်ရန်ဖန်တီးထားသည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက် ဌာနနှင့် ပြည်တွင်း/ပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများ အကြားပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဌာနတွင်းသင်တန်းကို လွယ်ကူစွာလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သော်လည်း နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဖက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုက အထူးနည်းပညာဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ ပံ့ပိုးပေးရေး အတွက် ဖြစ်စေပါသည်။

၆။ မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြပွဲဆိုင်ရာသက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏ အစည်းအဝေးမှ ပြန်လည် တင်ပြချက်များ

ကျင်းပမည့် မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲအတွက် သက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏ အစည်းအဝေးကို ၂၀၁၅ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၈ရက်နေ့၌ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်၏ သင်တန်းခန်းမတွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ဆွေးနွေးသူ စုစုပေါင်း(၇၂)ဦးရှိပြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးစီးပွားရေးနှင့် စီမံကိန်းဝန်ကြီးဦးအောင်ဇံနှင့် မြန်မာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် အတွင်းရေးမှူးဦးအောင်နိုင်ဦးတို့လည်းပါဝင်ပါသည်။

ဇယား(၁၅) သက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ဆွေးနွေးသူများ

စဉ်	တက်ရောက်ဆွေးနွေးသူများ	အရေအတွက်
၁	အစိုးရပြာနဆိုင်ရာ အရာရှိများ	၁၈
၂	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအသင်းအဖွဲ့များ	၁၈
၃	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များ	၂၀
၄	JICA နှင့် MMRD	၆
၅	သတင်း Media	၁၀
	စုစုပေါင်း	၇၂

ပုံ(၄၄) ကျင်းပမည့် မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲအတွက် သက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏အစည်းအဝေး

ဓါတ်ပုံ- မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဝန်ကြီးဦးအောင်ဇံ

ဇာစ်မြစ်- မြန်မာ့ဈေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှု ကုမ္ပဏီလီမိတက် (MMRD)

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဝန်ကြီးဦးအောင်ဇံ၏ အဖွင့်မိန့်ခွန်းပါ မှတ်ချက်အကျဉ်း

မန္တလေး၏ သက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏ အစည်းအဝေးမှာ မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းစစ်တမ်းကိုဖော်ပြရန် ကျင်းပရခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းစစ်တမ်းမှာ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့က ထောက်ပံ့ပေးပြီး မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲကို ပံ့ပိုးပေးရန် ၂၀၁၅ခုနှစ် ဇူလိုင်လ နှင့် ဩဂုတ်လအတွင်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲကျင်းပခြင်းဖြင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေပါသည်။ ၎င်းပြင် ဒေသတွင်းရှိ SMEs များအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဈေးကွက်များသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရန် နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် အဆက်အသွယ်ရရှိရေးအတွက် ပိုမိုသည့်အခွင့်အလမ်းများနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများကိုလည်း ဖန်တီးပေးပါသည်။

မြန်မာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်အတွင်းရေးမှူး ဦးအောင်နိုင်ဦး၏ အကျဉ်းချုပ်မှတ်ချက်များ

ဦးအောင်နိုင်ဦးက မန္တလေးမြို့တွင်ကျင်းပသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ရှင်းလင်းပြောကြားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ

(1) အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှု့စီမံကိန်း (၂၀၁၁-၂၀၃၁) တွင်သတ်မှတ်ထားသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဝင်ရိုးစွန်းနှစ်ဘက်ဖွံ့ဖြိုးမှု မဟာဗျူဟာ (ရန်ကုန် ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် မန္တလေးဝင်ရိုးစွန်း) တွင်ဖော်ပြထားသော ဝင်ရိုးစွန်းတစ်ဘက်၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ အရေးပါမှု

(2) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ GDP ပါဝင်ပံ့ပိုးမှု့မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမြင့်မားဆုံးဖြစ်သော်လည်း ဒေသတွင် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိပြီး များစွာတိုးတက်မှု မရှိပါ။ဥပမာအားဖြင့် အတည်ပြုထားသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအရ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးမှာ FDI အရေအတွက် အမြင့်များဆုံးဖြစ်၍ ၄၈၃ ခုရှိပြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှာ ၁၉ခုသာရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့်အားလုံးသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများကို မန္တလေး စွမ်းဆောင်ရည် အပြည့်အဝဖော်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးပေးရပါမည်။

(3) အသေးစားနှင့်အလတ်စား စက်မှု့လက်မှု့လုပ်ငန်းများ၏ လက်ရှိအခြေအနေက နှေးကွေးသော တိုးတက်မှုကိုပြသပါသည်။ ဒေသတွင်း SME များက နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ဆက်သွယ်ရန် အထောက်အပံ့ပြုသည့် လုပ်ငန်းများအဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးလာပါက နှစ်ဦးနှစ်ဘက်အတွက် နှစ်ဘက်အကျိုးရှိသည့် မဟာဗျူဟာ (Win-Win Strategy) ဖြစ်ပေါ်လာပါမည်။

(4) မန္တလေးမှာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဗဟိုချက်ဖြစ်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလားအလာများလည်းရှိပါသည်။ မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲမှာ အမှန်တကယ်ဖွံ့ဖြိုးမှု့အဆင့်ကို ရောက်ရှိရန်အလားအလာကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

(5) နိုင်ငံခြားသားများက မန္တလေးကို ခရီးသွားလုပ်ငန်းမြို့တော်အဖြစ်သိရှိကြပါသည်။ သို့သော် စီးပွားကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး (သို့မဟုတ်) ကုန်သွယ်ရေးမြို့တော် အဖြစ်မသိရှိကြပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤပြပွဲက အလားအလာရှိသော FDI များအတွက် မဖော်ထုတ်ရသေးသည့် အခွင့်အလမ်း များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

(6) ဤပြပွဲမှာ မန္တလေးရှိဒေသတွင်း လုပ်ငန်းများရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

MIC အဆိုအရ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် အောက်ပါတို့မှာ အလားအလာရှိသော လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။

(1) အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း
(2) စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်း
(3) လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း
(4) ခရီးသွားလုပ်ငန်း
(5) ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း (နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး)
(6) အခြေခံအဆောက်အအုံ

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ကုန်သည်များနှင့်စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ် ဥက္ကဋ္ဌဦးအောင်သန်း၏အကျဉ်းချုပ်မှတ်ချက်များ

MRCCI က မန္တလေးတွင် ပထမဆုံးအကြိမ်ကျင်းပသော မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲကို ကြိုဆိုပါသည်။ MRCCI နှင့် ဆက်နွယ်သော အသင်းအဖွဲ့ ၂၇သင်းများကို မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲ အောင်မြင်ရေးအတွက် ဂိုင်းပန်းပံ့ပိုးရန်တိုက်တွန်းပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) တွင် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဆောင်ရွက်သူ၊ ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ (JICA) မှ Mr.Toru Homma ၏ အကျဉ်းချုပ်မှတ်ချက်များ

မန္တလေးသက်ဆိုင်သူအကျိုးရှင်များ၏ အစည်းအဝေးမှာ မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်း စစ်တမ်းနှင့် ကျင်းပမည့် မန္တလေးရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုပြပွဲမှ စုစည်းရရှိသည့် အချက်အလက်များကို တင်ပြရန် အရေးကြီးသော ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းစစ်တမ်း၏ တွေ့ရှိချက်များကို MMRD မှ သုတေသနမန်နေဂျာ ဦးအာကာစိုး ကတင်ပြခြင်း

မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းစစ်တမ်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်း အလားအလာများနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး တွင်တိုးတက် ရန်လိုအပ်မှုများကို မဖော်ပြမီ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သုတေသနဆိုင်ရာ နည်းပညာနှင့်လုပ်ငန်းစဉ် တို့ကိုတင်ပြပြီးဖြစ်ပါသည်။

မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲစီမံချက်ကို MMRD မှ သုတေသနဒါရိုက်တာ ဦးအောင်မင်း ကတင်ပြခြင်း

ဆွေးနွေးပွဲများ၊ ပြခန်းခင်းကျင်းမှုများ၊ လုပ်ငန်းအလိုက် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းခြင်း၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း၊ ဧည့်သည်စာရင်း ခန့်မှန်းခြေနှင့် တက်ရောက်ဆွေးနွေးမည့်သူများ စသည့်ကဲ့သို့သော မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲ အစီအစဉ်များကို ဆွေးနွေးတင်ပြပါသည်။

ထပ်ဆင့်ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များ

၁။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အိမ်ခြံမြေအကျိုးဆောင်ဖွံ့ဖြိုးမှုအသင်းမှ ဦးတင်မောင်၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်

အလားအလာရှိနေသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကြောင့် မွန္တလေးစက်မှုဇုန်ရှိမြေယာနှင့် အဆောက်အအုံပစ္စည်းဈေးနှုန်းများမှာ ကြီးမြင့်နေပါသည်။ မြေယာဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ "တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် လယ်ယာမလုပ်ကိုင်သော်လည်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး အတွက် မြေယာကိုကြီးကြပ်သူဖြစ်လျှင် လယ်သမား/လယ်ယာ စိုက်ပျိုးသူဟုခေါ်တွင်ပါသည်။" ယင်းဥပဒေကြောင့် မွန္တလေးတွင် လူအများက မြေယာဈေးနှုန်းများမြင့်တက်လာရန် ဈေးကစားကြပါသည်။ မြေဈေးတက်ရခြင်း၏ အကြောင်းရပ်တစ်ခုမှာ အစိုးရကြေညာသည့် မြေဈေးနှုန်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အစိုးရသည် အမှန်တကယ် လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းတည်ထောင်လုပ်ကိုင်သူ ကိုသာမြေယာ ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။

၂။ သရက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သောအုပ်စု (Mango Group) ၏ဥက္ကဋ္ဌ၊ မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး သစ်သီး၊ ပန်းမန် နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများ အသင်း၏ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဒေါ်သန်းသန်းဆွေ၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်

၂၀၁၀ပြည့်နှစ်မှစတင်၍ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာန FAO နှင့် သရက်စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သော အုပ်စုတို့သည် သရက်သီးအရည်အသွေးတိုးတက်ကောင်းမွန်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ သရက်သီးမှာ မွန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး၏ အဓိက သစ်သီးများမှတစ်မျိုး ဖြစ်သည်နှင့်အညီ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှာ အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်သော နည်းပညာ၊ သိမ်းထုတ်သည့်စနစ် အအေးခံသိမ်းဆည်းသောစနစ်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် များစွာသောအခွင့်အလမ်းများရှိပါသည်။

၃။ မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး သကြားနှင့်ကြံ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအသင်း၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးဝင်းဌေး၏ဆွေးနွေးတင်ပြချက်

ဒေသဖြစ် စက်ကိရိယာပစ္စည်းများ၊ ကုန်ကြမ်းနှင့် နည်းပညာချို့တဲ့မှုကြောင့် မွန္တလေးသကြားစက်များမှာ အရည်အသွေးနှင့် ထုတ်လုပ်မှု အပိုင်းတွင် ခေတ်မီစက်ကိရိယာများနှင့် ထုတ်လုပ်မှုကို မယှဉ်နိုင်ဘဲဖြစ်နေပါသည်။ ယခင်အချိန်က မွန္တလေးမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သကြားထုတ်လုပ်မှု ၅၀%ကို ထုတ်လုပ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း များမကြာမီနှစ်များတွင် ထုတ်လုပ်မှုမှာ ကျဆင်းလာသဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

၄။ MRCCI ၏ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်၊ မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်၏ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ဦးအောင်ကြည်စိုး၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်

MRCCI သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အလားအလာရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်ထံမှ ပံ့ပိုးကူညီမှုကို လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာလျင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ပိုမိုလွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

<u>မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် အတွင်းရေးမှူး ဦးအောင်နိုင်ဦး က အစီအစဉ်များကိုအတည်ပြုခြင်း</u>

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂတ်အတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲဆောင်ရွက်နေမှုကို သိရှိစေရန် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဌာနက ဤ ဆွေးနွေးပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားအဆင့်ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှု့စီမံကိန်း (NCDP) ကိုဖြန့်ဝေသင့်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အကျဉ်းချုပ်ကိုလည်း တင်ပြပေးရန် အရေးကြီးပါသည်။ အလားတူ တိုင်းဒေသကြီး၏ ထောက်ပံ့နှင့် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကဏ္ဍများနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်ကိုလည်းတင်ပြရန်မှလည်းအရေးကြီးပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် လျှပ်စစ်

ဓါတ်အားမှာ ဒုတိယအရေးကြီးဆုံး အခြေခံအဆောက်အအုံဖြစ်သည်နှင့် အညီ အနာဂါတ်တွင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက လျှပ်စစ်ဓါတ်အား မည်မျှ ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ကြောင်းတင်ပြရန်မှာလည်း အထူးအရေးကြီးပါသည်။ မြို့သာစက်မှုဇုန်၏ ဇုန်အလားအလာများကိုဖော်ပြပြီး MRCCI သည် မန္တလေးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေကိုရှင်းလင်းတင်ပြသင့်ပါသည်။

MMRD မှ သုတေသနဒါရိုက်တာဦးအောင်မင်း၏ အစည်းအဝေးနှင့် ပတ်သက်သည့်အကျဉ်းချုပ်တင်ပြချက်

အောက်ပါအချက်အလက်များကို ဆွေးနွေးတင်ပြကြပါသည်။

1/ စစ်ကိုင်း၊ မကွေးနှင့် လားရှိုးတို့မှ CCIများကို ဖိတ်ကြားခြင်း အလားတူ ကျောက်ဆည်မှ ငရုတ်သီးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူ အသင်းအား ဖိတ်ကြားခြင်း
2/ မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲတွင် တင်ပြချက်(၇)မျိုးရှိ၍ တင်ပြသည့်ပြကွက်များ (Slides) ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၀)ရက်တွင် ပေးပို့သင့်ပါသည်။
3/ MRCCI က Panel အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးရွေးချယ်ခြင်းနှင့် စည်းရုံးဆောင်ရွက်သူများ ထံသို့အကြောင်းကြားခြင်း
4/ MRCCI က ကျန်ရှိသော ပြခန်းဆောင်(၅)ခု ရွေးချယ်ရန် (ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၊ ကုန်သွယ်ရေးမြှင့်တင်မှု၊ ဟိုတယ်အသင်းနှင့် ဝန်ကြီးဌာန၊ မြို့သာနှင့် မင်္ဂလာမန္တလေးတို့မှအပ)
5/ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်း စသည်ကဲ့သို့ ကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းချင်းတွေ့ဆုံညှိနှိုင်းရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံသို့ပေးပို့ရန်အတွက် စည်းရုံးဆောင်ရွက်သူများအား ပြခန်းနှင့် လုပ်ငန်းချင်းတွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်းမှုစာရင်းများ ဖြန့်ဝေပေးရန်မှာ အရေးတကြီးဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်ဥက္ကဋ္ဌဦးအောင်သန်း ၏ နိဂုံးချုပ် မိန့်ခွန်းဖြင့်အစည်းအဝေးမှာ အောင်မြင်စွာပြီးဆုံးပါသည်။

၇။ မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲမှ ပြန်လည်တင်ပြချက်များ

မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲကို Mandalay Hill Resort Hotel Grand Ball room တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၃၀)ရက်နေ့၌ ကျင်းပပါသည်။ ပြပွဲကို မန္တလေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ မြှင့်တင်ရန်နှင့် အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ဒေသတွင်း လုပ်ငန်းလုပ်ဖက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးရန် ကျင်းပခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲတွင် ပါဝင်တက်ရောက်သူ စုစုပေါင်း ၄၀၆ ဦးရှိ၍ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဦးဇေယျာအောင်၊ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့၏ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးရဲမြင့်၊ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးဒေါ်လဲ့လဲ့သိန်း၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့၏ ဝန်ကြီးများ၊ ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိများ၊ သံရုံးများနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ ၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲများနှင့် မန္တလေးဒေသတွင်းမှ လုပ်ငန်းရှင်များတို့လည်းတက်ရောက်ကြပါသည်။

ဇယား(၁၆) မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲတွင်ပါဝင်တက်ရောက်သူများ

စဉ်	ပါဝင်တက်ရောက်သူများ	အရေအတွက်
၁	ဆွေးနွေးပွဲ	၃၁၈
၂	ပြခန်းတာဝန်ရှိသူများ	၃၀
၃	စည်းရုံးဆောင်ရွက်သူများ	၃၈
၄	သတင်း Media	၂၀
	စုစုပေါင်း	**၄၀၆**

ဇယား(၁၇) မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆွေးနွေးပွဲတွင်ပါဝင်တက်ရောက်သူများ

စဉ်	ပါဝင်တက်ရောက်သူများ	အရေအတွက်
၁	VIPs	၁၂
၂	Pannel အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဦးဆောင်ပြောကြားသူများ	၁၃
၃	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့	၆
၄	ဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိများ	၃၆
၅	သံရုံးနှင့်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ	၃၅
၆	နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ	၇၆
၇	UMFCCI နှင့် အဖွဲ့ဝင်များ	၄
၈	MRCCI	၂၀
၉	ညီနောင်အသင်းအဖွဲ့များ	၅၀
၁၀	ဒေသတွင်းမှ လုပ်ငန်းများ	၃၁
၁၁	လုပ်ငန်းဆိုင်ရာတက်ရောက်သူများ	၃၅
	စုစုပေါင်း	**၃၁၈**

ဇယား(၁၈) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြပွဲ ၊ ဟောပြောပွဲ နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွေ့ဆုံပွဲ အခမ်းအနား အစီအစဉ်

Mandalay Investment Fair Agenda (30 Sept 2015)		
09:00—09:30	Registration	
09:30—10:00	**Opening Ceremony**	Mandalay Investment Fair Exhibition officially opened by guests of honour (Exhibition continues until 16:00)
Seminar		
10:00—10:10	**Keynote Speech**	*H.E. U Ye Myint, Chief Minister, Mandalay Region Government*
10:10 – 10:25	**Opening Speeches**	*U Aung Than, President, MRCCI*
		Embassy of Japan

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

10:25—10:40	**Keynote Remarks**	*H.E. U Zay Yar Aung, Chairman of Myanmar Investment Commission (MIC) and Union Minister of Energy and Union Minister of Communications and Information Technology*
10:40—11:00	Photo Session and Coffee Break	
11:00—11:10	**Presentation 1: "National Comprehensive Development Plan"**	
		Daw Thwe Thwe Chit, Deputy Director General, Planning Department, Ministry of National Planning and Economic Development
11:10—11:20	**Presentation 2: "Investment in region: Regulatory framework updates"**	
		U Aung Naing Oo, Secretary of MIC and Director General of Directorate of Investment and Company Administration (DICA)
11:20—11:35	**Presentation 3: "Summary of Mandalay Investment Opportunity Survey"**	
		- Mr. Toru Homma, JICA Advisor, DICA *- U Aung Min, Research Director, MMRD*
11:35—11:45	**Presentation 4: "Transport and logistics development: Mandalay"**	
		- U Aung Ye Tun, Director, Ministry of Transport *- Daw Ohmar Maw, Myanmar International Freight Forwarders' Association (MIFFA)*
11:45—11:55	**Presentation 5: "Development of electric power in and around Mandalay"**	
		U Aung Kyaw Htoo, Assistant Chief Engineer, Ministry of Electric Power
11:55—12:05	**Presentation 6: "Business in Mandalay: Local private sector's view"**	
		Dr. Maung Maung, Secretary General, MRCCI
12:05—12:15	**Presentation 7: "Development of Mandalay Myotha Industrial Park"**	
		Dr. Tun Tun Aung, Managing Director, Mandalay Myotha Industrial Development (MMID)
12:15—12:40	**Panel Discussion: "Invest in Attractive Mandalay"**	
		Moderator: *Prof. Dr. Aung Tun Thet, President's Economic Advisor, Vice Chairman of National Economic and Social Advisory Council (NESAC) and Member of MIC* ***Panelists:*** *U Aung Naing Oo (MIC Secretary), Mr. Marvin Yeo (Corporate Strategy Advisor, New Star Light Construction), U Aung*

		Win Khaing (Chairman, MMID) and U Bo Bo Wai Maung (Financial Specialist)
12:40—12:55	Floor Q & A Session	
13:00—14:00	Networking Lunch hosted by organizers	
14:00—16:00	**Business Matching (in 10 groups as below)**	
	(1) Agriculture, (2) Food processing, (3) Manufacturing, (4) Electronics, (5) Textile,	
	(6) Sugar, (7) Iron/metal/shipyard, (8) Infrastructure, (9) Hotel & tourism, (10) Others	

ဇယား(၁၇) လေ့လာရေးခရီးစဉ် အတွက် အစီအစဉ်

Optional Site Visit Tour (1 Oct 2015)	
08:00	Participants depart from Mandalay Hill Resort Hotel by bus
08:30 – 09:00	Mingalar Mandalay Development Project (Participants can also join here at Information Centre)
10:30 – 11:30	Myotha Mandalay Industrial Park (Presentation in office)
11:30 – 12:00	Myotha Mandalay Industrial Park (Site observation)
13:00 – 13:45	Lunch at Semeikhon Port
13:45 – 14:30	Semeikhon Port (Presentation and site observation)
16:00	Arrive at Mandalay Airport for departure (and then Mandalay City)

ပုံ(၄၅) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်ဦးရဲမြင့်၏ အဓိကောက်နှုတ်ချက် မိန့်ခွန်း

ဓါတ်ပုံ- မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်ဦးရဲမြင့်

ဇာစ်မြစ် - မြန်မာ့ဈေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး(MMRD)

<u>မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်ဦးရဲမြင့်၏ အဝိုချုပ်အဓိကကောက်နှုတ်ချက်မိန့်ခွန်း</u>

အထက်မြန်မာနိုင်ငံ၏အလယ်ဗဟိုရပ်ဝန်းတွင် တည်ရှိသဖြင့် မန္တလေးသည် တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ ထိုင်းတို့နှင့် ဆက်သွယ်သည့် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းတစ်လျောက်တွင် ရှိနေပြီး ကြီးများသည့်အလားအလာကောင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအခွင့်အလမ်းများရှိနေ ပါသည်။ ဤစီးပွားရေးလုပ်ငန်း အခွင့်အလမ်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန် ဒေသတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပြီး နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုကိုလည်းလိုအပ်ပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့သည် အခြေခံအဆောက်အအုံတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် တက်နိုင်သမျှ အကောင်းဆုံးကြိုးစားဆောင်ရွက်ပြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသော လုပ်ငန်းများ အားလုံးကိုလည်း ပံ့ပိုးကူညီရန် အတူတကွပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ပါမည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်သန်း နှင့် ဂျပန်သံရုံး၊ စီးပွားရေးကောင်စစ်ဂန် Mr.Hikeaki Matsuo တို့၏ အဖွင့်မိန့်ခွန်းများ

ဦးအောင်သန်း၏အဖွင့်မိန့်ခွန်း

မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲကျင်းပရခြင်းမှာ ပြည်တွင်းပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား လုပ်ငန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမြှင့်တင်ရန်နှင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာရန်ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဈေးကွက် စတင်ရန်ကြီးမားသော စွမ်းပကားရှိရုံသာမက ၎င်းမှာ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့အား ချိတ်ဆက်သည့် ကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းဖြတ်သန်းရာ ဒေသတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။

Mr.Hideaki Matsuo တို့၏အဖွင့်မိန့်ခွန်း

ဂျပန်အစိုးရနှင့် ကော်ပိုရေးရှင်းများက မြန်မာနိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အားလုံးအကြုံးဝင်သောတိုးတက်မှုအတွက် ခိုင်မာသောဆုံးဖြတ်မှုနှင့် အလိုဆန္ဒ ကိုပြသပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်မှာ တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ သီလဝါစီးပွားရေးဇုန်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ပထမ SEZ ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၅ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ တွင်လုပ်ငန်းလည်ပတ်ပြီး အဓိကကျသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ပါသည်။ ဂျပန်အစိုးရသည် မန္တလေး၏ အရေးပါသော အခြေခံအဆောက်အအုံအတွက်ပါဝင်ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ၎င်းတို့တွင် ရန်ကုန်-မန္တလေး မီးရထားပို့ဆောင်ရေးကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ ရန်ကုန်၊ နေပြည်တော်နှင့် မန္တလေး တစ်လျှောက် ICT ကွန်ရက်များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံအပြင် ဂျပန်နိုင်ငံသည် မြန်မာစက်မှုလက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှု မျှော်မှန်းချက် (MIDV) တွင်ပါဝင်၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂါတ် စိတ်ကူးပုံဖော်မှုတွင် ပါဝင်ပံ့ပိုးခဲ့ပါသည်။ မြန်မာစက်မှုလက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှု မျှော်မှန်းချက်မှာ မြို့ပြစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ကျေးလက်စိုက်ပျိုးရေး သစ်တောစသည့် လုပ်ငန်းများ တစ်ပြိုင်နက်ဖွံ့ဖြိုးရန် ရည်မှန်းပါသည်။ တိုးတက်များပြားလာသည့် ဂျပန်ကုမ္ပဏီအရေအတွက်များက မြန်မာနိုင်ငံတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ကြရန် စိတ်ဝင်စားကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် မန္တလေးတွင် စိတ်ဝင်စားကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဂျပန်သံရုံးက မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲနှင့် မန္တလေး၏ အနာဂါတ်အောင်မြင်မှုရရှိရန် ဆန္ဒပြုပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင် (MIC) ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဗန်ကြီးဦးဇေယျာအောင်၏ အဓိကမိန့်ခွန်းကောက်နှုတ်ချက်များ

မန္တလေးမှာ မြန်မာနိုင်ငံအခြားဒေသများနှင့် ယှဉ်လျှင် ရုပ်ဂတ္ထုပိုင်းအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ပို့ဆောင်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ လူဦးရေထူထပ်မှုနှင့် စီးပွားရေး အတိုင်းအတာအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒုတိယအကြီးမားဆုံးမြို့ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းပြင် မန္တလေးမြို့သည် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ့မှု အတွက်ကျယ်ပြန့်သော အလားအလာရှိ၍ ၎င်းတို့တွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ လယ်ယာအခြေခံ အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်း၊ စက်မှုကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းနှင့် အခြားသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းတို့ပါဝင်ပါသည်။

အရေးကြီးသော အချက်လေးချက်ကိုတင်ပြဆွေးနွေးပါသည်။ ပထမဦးစွာဤရင်းနှီးမြှုပ်နှံပွဲမှာ ပထမဦးဆုံးသော ကြိုးပမ်းမှုဖြစ်ပြီး မန္တလေးကို အာရုံစိုက်သည့် ပထမဦးဆုံးသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယ အားဖြင့်ဤ "ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲ" တွင် အသုံးဝင်သည့်အဖြစ်အပျက်(၄)မျိုးရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဆွေးနွေးပွဲ၊ ပြခန်းခင်းကျင်းပြသခြင်း၊ လုပ်ငန်းချင်းတွေ့ဆုံညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ကွင်းဆင်း လေ့လာခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ တတိယအချက်မှာ ဘက်စုံကာလရှည်မူဂါဒ စီမံကိန်းလမ်းညွှန်ဖြစ်သော "အမျိုးသားအဆင့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်း

(NCDP)" က မွန္လေးကို အထင်ရှားဆုံး အတွေးအခေါ်ဖြစ်သည့် "ပန်ရိုးစွန်း နှစ်ဘက် တိုးတက်မှုပုံစံ" ၏ ပင်ရိုးစွန်းတစ်ဘက် အဖြစ်တင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် မွန္လေးမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ကျယ်ပြန့်သော အလားအလာရှိပါသည်၊ ၁.၂ သန်းသောမြို့ပြလူဦးရေနှင့် မြို့ပြဓရိယာဒုတိယအကြီးမားဆုံး ဖြစ်သည်။ မွန္လေး၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို စဉ်းစား ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် မွန္လေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ မြန်မာနိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် နိုင်ငံတော်အကြား နှစ်ဦးနှစ်ဘက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းသော မိတ်ဘက်ကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

<u>တင်ပြချက်များ</u>

လုပ်ငန်းများကတင်ပြသည့်တင်ပြချက်(၇)ခုရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ

1/ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်တင်တင်မြင့် "အမျိုးသားဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်း"
2/ MIC အတွင်းရေးမှူး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (DICA) ၏ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအောင်နိုင်ဦး၏ "ဒေသတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု-ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲမှု မူဘောင်ဆိုင်ရာပြင်ဆင်ချက်များ (Regulatory Framework Updates)"
3/ DICA အတွက် JICA အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် Mr.Toru Homma နှင့် MMRD သုတေသနဒါရိုက်တာ ဦးအောင်မင်း တို့၏ "မွန္လေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းစစ်တမ်း၏ယာယီအချုပ်"
4/ ပို့ဆောင်ရေးပန်ကြီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအောင်ရဲထွန်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်သူများအသင်း (MIFFA) အတွင်းရေးမှူး ဒေါ်လှလှရီ တို့၏ "သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု"
5/ လျှပ်စစ်စွမ်းအားပန်ကြီးဌာနမှ လက်ထောက်အင်ဂျင်နီယာချုပ် ဦးအောင်ကျော်ထူး၏ "မွန္လေးနှင့် မွန္လေးပန်းကျင်လျှပ်စစ်စွမ်းအား ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု"
6/ MRCCI အထွေထွေ အတွေးရေးမှူး ဒေါက်တာမောင်မောင် ၏ "မွန္လေး၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဒေသရှိ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏အမြင်"
7/ မွန္လေးမြို့သာစက်မှုလက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှု(MMID)မှ Managing Director ဒေါက်တာထွန်းထွန်းအောင် ၏ "မွန္လေးမြို့သာ စက်မှုဇုန်ဥယျာဉ် ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု"

ပုံ(၄၆) မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲ၏ဆွေးနွေးပွဲ

ဓါတ်ပုံ- ဦးအောင်နိုင်ဦး၊ MIC အတွင်းရေးမှူး

ဇာစ်မြစ် - မြန်မာ့စျေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုကုမ္ပဏီလိမိတက် (MMRD)

Panel အဖွဲ့ဆွေးနွေးပွဲ "ဆွဲဆောင်မှုရှိသော မန္တလေးတွင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း"

Panel အဖွဲ့ဝင်ဌဦးက "ဆွဲဆောင်မှုရှိသောမန္တလေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း" ကိုဆွေးနွေးကြပြီး နိဂုံးတော်သမ္မတ၏ စီးပွားရေးအကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ် ဒေါက်တာအောင်ထွန်းသက်က ထိန်းညှိဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဒေါက်တာအောင်ထွန်းသက်မှာ အမျိုးသားစီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကြံပေးကောင်စီ (NESAC) ၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် MIC အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးလည်းဖြစ်ပါသည်။ Panel အဖွဲ့ဝင်များမှာ ဦးအောင်နိုင်ဦး (MIC အတွင်းရေးမှူး)၊ Mr.Marvin Yeo (ကော်ပိုရိတ်မဟာဗျူဟာ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်၊ New Star Light Construction)၊ ဦးအောင်ဝင်းခိုင် (MMID ဥက္ကဋ္ဌ) နှင့် ဦးဘိုဘိုဂိုင်းမောင် (ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအထူးကျွမ်းကျင်သူ) တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဝင်ရိုးစွန်းနှစ်ဘက် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာအရ မန္တလေးမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အရေးကြီးသော ပါဝင်ပံ့ပိုးသူများမှ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ၄င်းတို့မှာ တည်နေရာအနေအထား၊ သယံဇာတအရင်းအမြစ်များ၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်နိုင်မှုကဲ့သို့သောမြင့်မားသည့် စွမ်းပကားအလားအလာရှိပါသည်။ မန္တလေးမြို့ ၏ အချင်းဝက်မိုင် ၆၀၀ပတ်လည်ရပ်ဝန်းအတွင်း လူသန်း၆၀၀မှာ ကုန်းမြေဖြင့်ဆက်စပ်နေကြပြီး ၄င်းမှာ အရှေ့တောင်အာရှ၏ အရွယ်အစားဖြစ် ပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် ဆက်လက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြင့် မန္တလေးမှာ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် AEC 2015 နှင့် ASEAN-China FTA တို့နှင့် အတူ ကမ္ဘာတွင်ကြီးမားသော ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေး ဗဟိုချက်ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

မန္တလေး၏ အလားအလာကိုအခြေခံကာ မန္တလေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် များစွာသော အဓိကကျသည့် နယ်ပယ်ဧရိယာ များရှိပါသည်။ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် လျှပ်စစ်ပစ္စည်းတပ်ဆင် ထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် လူငယ်လူရွယ် များဆက်ကောင်းစွာရှိသည်နှင့် အမျှ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းတပ်ဆင် ထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းများမှာ တိုင်းပြည်အတွက် အလားအလာ ကောင်းမွန်ပါသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးတွင်အစားအစာပြုပြင် ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းကိုမြှင့်တင်ရန် စွမ်းပကားများရှိပါသည်။ တတိယအနေဖြင့် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး မန္တလေးတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက်များပြားသော စွမ်းပကားရှိပါသည်။ ဒေသတွင်း အထည်အလိပ်ထုတ်လုပ်သူများမှာ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိကြပြီး အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းအတွက်ကြီးမားသော အခွင့်အလမ်းကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းများမှာ မန္တလေးအတွက် အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သို့မဟုတ် FDI အတွက် အဓိကကျသော စက်မှုကဏ္ဍ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း(၃)ခုဖြစ်ပါသည်။ စတုတ္ထအနေဖြင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဖြစ်ပါသည်။ ခရီးသွား နိုင်ငံခြားသားများ မန္တလေးသို့ရောက်ရှိမှုမှာ ၂၀၁၀ပြည့်နှစ်တွင် ဦးရေ ၇၀၀၀၀၀ မှ ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် ၃သန်းကျော်အထိရှိလာပြီး ခရီးသွားနိုင်ငံခြားသားများ၏ ၈၀-၉၀%မှာ မန္တလေးသို့လာ ရောက်ကြပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ခရီးသွား ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းမှာ အရေးကြီးပြီးအလားအလာ ကောင်းမွန်မြင့်မားသောစျေးကွက်ဖြစ်ပါသည်။ စက်မှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများနှင့် စက်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများမှာ မန္တလေးတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ အလားတူ ထရပ်ကားကြီးများ အတွက်လည်းဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ မန္တလေးတွင် ကျွမ်းကျင်သောစက်ပြင်ဆရာများ၊ နည်းပညာစမ်းသပ် တက်ကျွမ်းသည့်စက်ဆရာများ (Technology surveyed mechanics) နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများရှိသဖြင့် မန္တလေးသည် တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အဓိက တစ်ပါတ်ရစ်ကားထုတ်လုပ်သူဖြစ်လာပါသည်။

MIC အရအခြားသော အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများထက်မသာလွန်လျှင်ပင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပံ့ပိုးခွင့်ပြုမှုမှာ သာတူညီမျှရှိပါသည်။ သို့သော် လည်းမြန်မာနိုင်ငံသည် တာဝန်ယူသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အထူးအလေးထားပြီးသေချာစွာဆောင်ရွက်သည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသို့လာရောက်သော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှာ လူမှုရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ယူမှုကို အလေးထားဆောင်ရွက်ရမည်။ လုပ်ငန်းသည် MIC ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက ၄င်းလုပ်ငန်းသည် ကုလသမဂ္ဂကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်ရမည်၊ ၄င်းသဘောတူညီချက်မှာ အကြီးမားဆုံး ကော်ပိုရိတ် လူမှုရေးတာဝန်ယူမှု(CSR)ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူ့အခွင့်အရေးများအလုပ်သမားအခွင့်အရေးများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် အဂတိလိုက်စား မှုဆန့်ကျင်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် လက်တွေ့မြေပြင်သတင်းအချက်အလက်နှင့် ကိန်းဂဏန်းများမှာ အရေးကြီးပါသည်။ ၄င်းတို့မှာ မန္တလေးတွင် သာမက မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန်ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရန်အတွက်အရေးကြီးပါသည်။ MRCCI က မန္တလေးရှိထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၊ အလုပ်သမား၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စသည့်သတင်းအချက်အလက်များစွာကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ DICA ကလည်းအားလုံးသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အသုံးဝင်သော သတင်းအချက်အလက်ရရှိစေရန် www.dica.gov.mm အင်တာနက်တွင်တင်ပါလိမ့်မည်။

FDI တိုးမြှင့်ရေးစီမံကိန်းနှင့် ပတ်သတ်၍ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် MIC မှာအနှစ် ၂၀စီမံကိန်းရှိပါသည်။ များစွာသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှာ တရုတ် နိုင်ငံမှ တတိယနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံသို့ ရွှေ့ပြောင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် စဉ်းစားလာကြသည်နှင့် အညီယင်းမြန်မာနိုင်ငံ၏ နှစ်၂၀စီမံကိန်းတွင် China + 1 နှင့် Thailand + 1 မူဝါဒပါဝင်ပါသည်။ ဒေသတွင်း SME စစ်တမ်းပြုကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေအနေအကဲဖြတ်ချက် အတွက်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ် ကစစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ ၄င်းစစ်တမ်းက အဓိကအချက်လေးရပ်ကို ထင်ရှားစွာဖော်ညွှန်းပါသည်။ ၄င်းတို့မှာဘဏ္ဍာရေး၊ မြေယာလုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိမှု၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအားနှင့် လုပ်သားကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်တို့ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ၄င်းကန့်သတ်ချက်များအား ကျော်လွှားနိုင်ရန် အကောင်းဆုံးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေပါသည်။ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်မှာ ချို့ယွင်းနေပါသည်။ ရန်ကုန်တွင် အချို့သော တိုးတက်မှုကို မြင်တွေ့နိုင်သော်လည်း မန္တလေးမှာ အလွန်ဂေးကွာစွာကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ လူအရင်းအနှီးနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထက်မြက်သောပြည်သူလူထုရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံခြားမှပြန်လာသူများမှာ ရန်ကုန်သို့သာလာရောက်ကြ၍ မန္တလေးသို့ အနည်းငယ်သာ ပြန်လာကြပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မန္တလေးမှာ နည်းပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုလိုက်ပါလာသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလိုအပ်ပါသည်။ နည်းပညာလွှဲပြောင်းပေးမှု နှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက အမျိုးအစားလေးရပ်ယူဆောင်လာပါသည်။ ၄င်းတို့မှာ ဘဏ္ဍာရေး၊ နည်းပညာ၊ ဈေးကွက်(သို့မဟုတ်) ဈေးကွက်လက်လှမ်း မှီမှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံလိုအပ်နေသော အသစ်စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပုံစံဖြစ်ပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူတို့က ဒေသဈေးကွက်ဆိုင်ရာ တန်ဘိုးမဖြတ်နိုင်သော အသိပညာ၊ ပြုမူဆောင်ရွက်မှု နှင့် သဘောထားများကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ဒေသခံလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှာ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရန်အတွက် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအပြန်အလှန်လိုအပ်ပါသည်။

မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲဆွေးနွေးပွဲမှာ ၁၃:၃၀ နာရီတွင် အောင်မြင်စွာပြီးဆုံးပြီး ဒေသခံလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အကြား လုပ်ငန်းချိတ်ဆက်ဆွေးနွေးပွဲမှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၃၀ရက် ၁၆:၀၀နာရီ အထိဆက်လက် ဆောင်ရွက်ကာ ၂၀၁၅ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ(၁)ရက်နေ့ တွင်ကွင်းဆင်းလေ့လာကြ၍ မင်္ဂလာမန္တလေး၊ မြို့သာစက်မှုဇုန်ဥယျာဉ် နှင့်ဆီမီးခုံဆိပ်ကမ်းတို့မှာ ကွင်းဆင်းလေ့လာ သည့်နေရာများအဖြစ်ပါဝင်ပါသည်။

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

ပုံ(၄၇) မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲတွင် ဦးဆောင်အဖွဲ့၏ဆွေးနွေးချက်များ

ဇာစ်မြစ်- မြန်မာ့ဈေးကွက်သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး(MMRD)

လုပ်ငန်းများနှိုင်းယှဉ်ဖလှယ်ပွဲ

မန္တလေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ မန္တလေးလုပ်ငန်းရှင်များ အဖွဲ့တွင် ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီ (၅၂)ခုတို့ပါဝင်ပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် အနာဂါတ်ကာလတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဆက်သွယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးများ ရခဲ့ကြပါသည်။

(1) စိုက်ပျိုးရေး
(2) အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေး
(3) ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း
(4) လျှပ်စစ်/လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဆိုင်ရာ
(5) ဝတ်ဆင်ရေးလုပ်ငန်း
(6) သကြားထုတ်လုပ်ငန်း
(7) သံ/သတ္တု/သင်္ဘောကျင်း
(8) အခြေခံအဆောက်အဦး
(9) ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း
(10) အခြား (IT နှင့် တယ်လီဖုန်း/ ကြေးနန်းဆက်သွယ် ဝန်ဆောင်မှု)

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

ပုံ(၄၈) လုပ်ငန်းများကိုနှိုင်းယှဉ် ဖလှယ်ခြင်း

ပြခန်းများခင်းကျင်းပြသခြင်း

ဝန်ကြီးဌာနများ၊ စက်မှုဥယျာဉ်များ၊ ပြည်တွင်းစက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများဆိုင်ရာ ပြခန်းများကို အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ များအတွက် ခင်းကျင်းပြသခဲ့ကြပါသည်။ ပြခန်းများ၏စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

ပြခန်းအမှတ်	ကဏ္ဍ	ပြပွဲတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု
၁	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဌာနနှင့် MIFFA
၂	ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေး	ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးနှင့်စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေးဦးစီးဌာန
၃	ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေး	ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန
၄	စက်မှု	စက်မှုဝန်ကြီးဌာန
၅	မြို့သာစက်မှုဇုန် စီမံကိန်း	မန္တလေးမြို့သာစက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
၆	မင်္ဂလာမန္တလေး (MCC,MITC)	New Star Light & CAD
၇	သစ်သီးများ (သရက်)	သရက်အဖွဲ့(ဒေါ်သန်းသန်းဆွေ)
၈	ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့	(၁)ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (၂)မန္တလေးစိမ်းလန်းမြို့တော်အများပိုင်ကုမ္ပဏီ
၉	အဝတ်အထည်/သင်တန်းကျောင်းများ	(၁)တော်ဝင်နဒီပိုးထည် (၂)မြကမ္ဘာစိုးရက်ထည်လုပ်ငန်း (၃)မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးပုဂ္ဂလိကကျောင်းများ အသင်း
၁၀	ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း	မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးပုံနှိပ်နှင့်ထုတ်ဝေသူများ အသင်း

၁၁	သစ်၊ အထပ်သားနှင့် ပရိဘောဂ	စိန်နှင့်မြ မွေ့ရာနှင့် ပရိဘောဂ
၁၂	သကြား	(၁)မြန်မာ့သကြားဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအများပိုင်ကုမ္ပဏီ (၂)လမင်းသဇင်ကုမ္ပဏီလီမိတက်
၁၃	ကျောက်မျက်နှင့်လက်ဝတ်ရတနာ	ကျောက်မျက်နှင့်လက်ဝတ်ရတနာ လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း
၁၄	ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း	(၁)မွန္လေးဟိုတယ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (၂)မွန္လေးဧည့်လမ်းညွှန်များအသင်း (၃)မွန္လေးခရီးသွားလုပ်ငန်းအသင်း

ပုံ(၄၉) မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဇေယျာအောင်နှင့် မွန္လေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးရဲမြင့် တို့ပြခန်းများ သို့ လာရောက်စဉ်

ပုံ(၅၀) ပြပွဲအတွင်းရှိ ပြခန်းများ

လေ့လာရေးခရီး (ရွေးချယ်ခွင့်ရှိ)

မင်္ဂလာမွန္လေး၊ မြို့သာစက်မှုဥယျာဉ်နှင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများသို့ ၁-၁၀-၂၀၁၅ နေ့တွင် သွားရောက်လည်ပတ်ရန်စီမံ ဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြပါသည်။ စုစုပေါင်းဦးရေ (၁၂၀) ကျော်ပါဝင်သည့် နိုင်ငံခြားမှ အဆင့်မြင့်အရာရှိများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ပြည်တွင်းရှိလုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းများ တို့သည် အဆိုပါဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများသို့ တစ်နေ့တာခရီးစဉ်သွားရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

ပုံ(၅၁) မင်္ဂလာမန္တလေးစီမံကိန်း တွင် လေ့လာစဉ်

ပုံ(၅၂) မြို့သာစက်မှုဥယျာဉ်စီမံကိန်း တွင် လေ့လာသူများအား ရှင်းပြစဉ်

MIC နှင့် JICA တို့၏ လေ့လာမှုစီမံချက်ကို MMRD က ဆောင်ရွက်ပြုစုသည်။

နောက်ဆက်တွဲ

ဇယား(၁) လုပ်ငန်းများနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် ဖြေကြားသူများစာရင်း

Sr. No.	Respondent Company	Sector	Type of business
1	Company A	Hotels and Tourism	Hotel
2	Company B	Food Processing	Oil Mill
3	Company C	Agriculture	Agri-Machinery
4	Company D	Food Processing	wheat mill
5	Company E	Food Processing	Oil Mill
6	Company F	Food Processing	biscuit
7	Company G	Food Processing	Jam
8	Company H	Food Processing	Oil Mill
9	Company I	Agriculture	Agri-Machinery
10	Company J	Manufacturing	Stone Crushing Machine
11	Company K	SMEs	Tapestry
12	Company L	Food Processing	Sugar Mill
13	Company M	SMEs	bronze statue
14	Company N	Food Processing	Drinking Water
15	Company O	Manufacturing	Cement
16	Company P	Trading, Logistic and warehousing	Logistic Services
17	Company Q	Hotels and Tourism	Hotel
18	Company R	Food Processing	Pulse and bean Processing
19	Company S	Agriculture	Coffee Plantation
20	Company T	Agriculture	Agri-Machinery
21	Company U	Food Processing	Jerry
22	Company V	Hotels and Tourism	Tours Ship
23	Company W	Manufacturing	PP Woven Bag
24	Company X	Manufacturing	Iron casting
25	Company Y	Manufacturing	Tyre Factory
26	Company Z	Agriculture	Compound Fertilizer
27	Company AA	Food Processing	Pulse and bean Processing
28	Company AB	Trading, Logistic and warehousing	Cargo shipping

29	Company AC	Manufacturing	Iron casting
30	Company AD	Manufacturing	Plywood
31	Company AE	Infrastructure (construction companies, Real Estate)	Construction Company
32	Company AF	Manufacturing	Wood based industries
33	Company AG	Manufacturing	Lather
34	Company AH	Infrastructure (construction companies, Real Estate)	Construction Company
35	Company AI	SMEs	Textile (Variety of Silk Ware)
36	Company AJ	SMEs	Wood Carving (Myanmar Handicraft)
37	Company AK	Hotels and Tourism	Travel & Tour
38	Company AL	Trading, Logistic and warehousing	Cargo Transport
39	Company AM	Trading, Logistic and warehousing	Trading
40	Company AN	Trading, Logistic and warehousing	Cargo Transport
41	Company A	Hotels and Tourism	Travel & Tour
42	Company A	Manufacturing	Machinery

ဇယား(၂) အသုံးပြုနိုင်သည့်ဆက်သွယ်မှုများ

အမှတ်	အမည်	လိပ်စာ
၁	မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့	၆၄လမ်း နှင့် ၂၄လမ်းနှင့် ၂၅လမ်းကြား၊ အောင်မြေသာဇံမြို့နယ်၊ မန္တလေး၊ ဖုန်း- +၉၅ ၂၃၆၉၂၃ Website: www.mdyregion.gov.mm
၂	မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် အတွင်းရေးမှူးရုံး/ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) (ရန်ကုန်ရုံး)	အမှတ် (၁)၊ သစ္စာလမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း: +95 1 657891 Fax: +95 1 657825 Website: www.dica.gov.mm
၃	မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် အတွင်းရေးမှူးရုံး/ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) (မန္တလေးရုံးခွဲ)	တတိယထပ်၊ ဈေးချို အရှေဘက်တိုက်တန်း၊ ၈၄လမ်း၊ ၂၆ နှင့် ၂၇လမ်း ကြား ချမ်းအေးသာဇံမြို့နယ်၊ မန္တလေး။ ဖုန်း +95 2 86661 Fax: +95 2 86660 Website: www.dica.gov.mm
၄	မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (MRCCI)	၄လွှာ၊ ရတနာပုံ စူပါစင်တာ၊ ၇၈လမ်းနှင့် ၃၄လမ်းထောင့်၊ မန္တလေး ဖုန်း: +95 2 69326 Fax: +95 2 69311

		Website: www.mrcci.org.mm
၅	မန္တလေး မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ	၂၆လမ်း နှင့် ၇၂လမ်းကြား၊ မန္တလေး ဖုန်း: +95 2 36170 Fax: +95 2 35928
၆	မန္တလေး စက်မှုဇုန်စီမံခန့်ခွဲ့ရေးကော်မတီ	ကနောင်ခန်းမ၊ ပြည်ကြီးတံခွန်မြို့နယ်၊ မန္တလေး။ ဖုန်း: +95 2 5154656 +95 2 5154673 Fax: +95 2 5154614